

SZTUM 2023

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

DIAGNOZA, O KTÓREJ MOWA W ART. 4 UST. 1 PKT 1 USTAWY Z DNIA 9 PAŹDZIERNIKA
2015 R. O REWITALIZACJI, POTWIERDZAJĄCA SPEŁNIENIE PRZEZ OBSZAR
ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI PRZESŁANEK ICH WYZNACZENIA

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Sztum została opracowana przez zespół autorski Instytutu Rozwoju Miast i Regionów:

- Michał Cichocki
- Barbara Samorek
- Katarzyna Spadło
- Edyta Tomczyk

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Diagnoza ogólna czynników i zjawisk kryzysowych na terenie miasta i gminy Sztum.....	5
2.1. Zjawiska w sferze społecznej	7
2.2. Zjawiska w sferze gospodarczej	12
2.3. Zjawiska w sferze środowiskowej	16
2.4. Zjawiska w sferze funkcjonalno-przestrzennej.....	27
2.5. Zjawiska w sferze technicznej	30
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście i Gminie Sztum.....	33
3.1. Lokalne uwarunkowania polityki rewitalizacyjnej.....	33
3.2. Zakres przestrzenny i czasowy diagnozy	33
3.3. Źródła danych.....	34
3.4. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.....	34
3.5. Sfera społeczna.....	60
3.6. Sfera gospodarcza.....	78
3.7. Sfera środowiskowa.....	82
3.8. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	86
3.9. Sfera techniczna	93
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	97
5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	107
6. Spis rysunków	113
7. Spis tabel.....	115

1. Wstęp

Celem opracowania niniejszej diagnozy jest wskazanie części gminy, będącej obszarem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z kryzysem w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wobec tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego wskazywany jest obszar stanowiący, nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% populacji, który z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zostaje wskazany przez gminę do rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic. W skład obszaru rewitalizacji mogą wchodzić niezamieszkane tereny przemysłowe, na których występują negatywne zjawiska pozaspołeczne, jeśli planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania kryzysowi społecznemu, zdiagnozowanemu w zamieszkałej części obszaru rewitalizacji.

Niniejsze opracowanie stanowi załącznik do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28.), potwierdzający spełnienie przesłanek do ustanowienia wyżej wymienionych obszarów.

2. Diagnoza ogólna czynników i zjawisk kryzysowych na terenie miasta i gminy Sztum

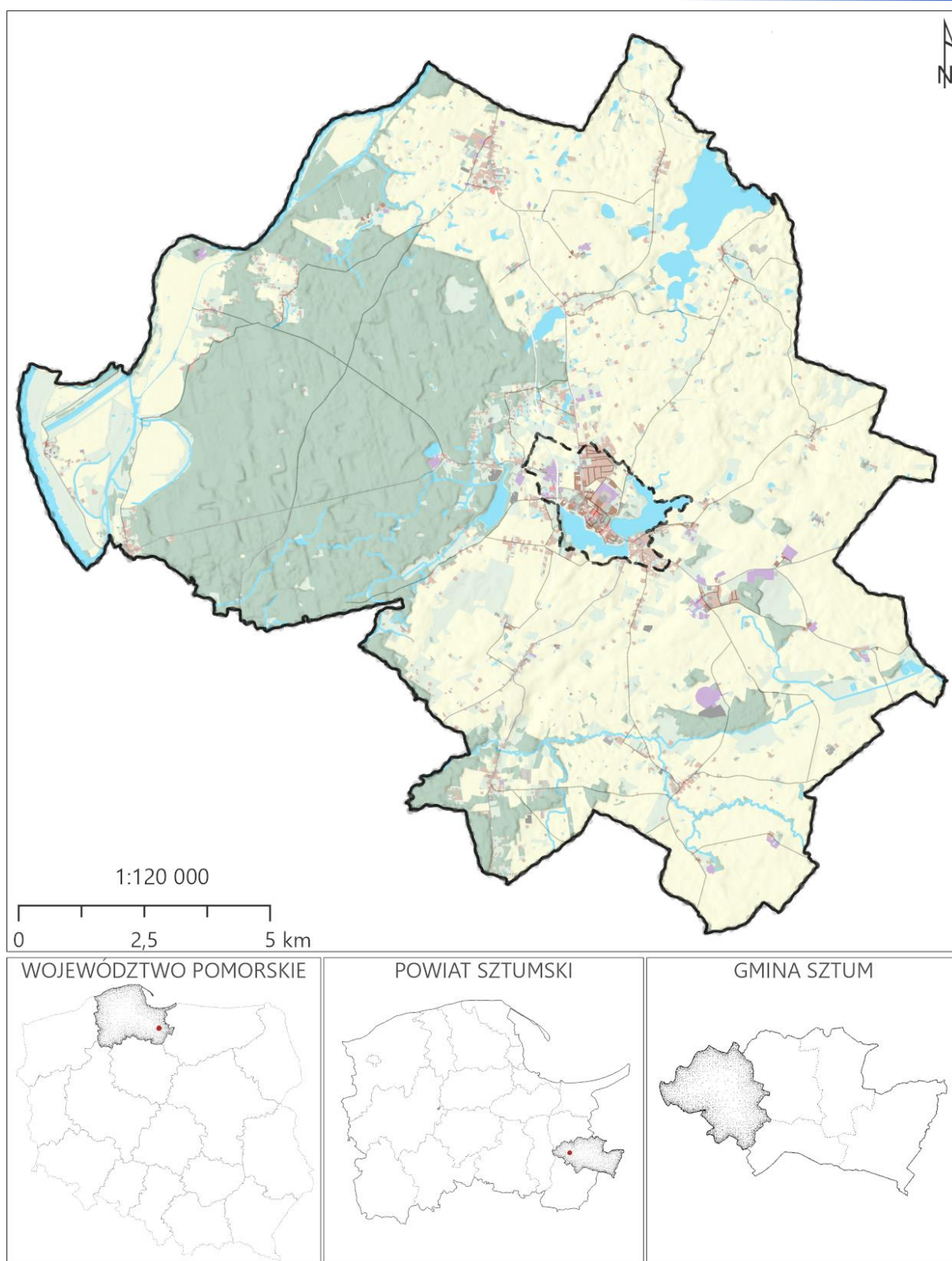
OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Gmina miejsko-wiejska Sztum jest jednostką samorządu terytorialnego usytuowaną we wschodniej części województwa pomorskiego i zachodniej części powiatu sztumskiego. Pod względem położenia geograficznego gmina zlokalizowana jest w dolinie Wisły, należy do subregionu nadwiślańskiego oraz zachodniej części Pojezierza Iławskiego (usytuowana jest pomiędzy doliną Dolnej Wisły a Żuławami Wiślanymi). Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski J. Kondrackiego omawiany teren określają następujące jednostki: Pozaalpejska Europa Środkowa (megaregion), Niż Środkowoeuropejski (prowincja), Pojezierza Południowobałtyckie, Pojezierze Pomorskie (podprowincja), Pojezierze Iławskie (makroregion). Cały obszar gminy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem i świeżością form rzeźby terenu ze względu na przynależność oddziaływania strefy lądolodu fazy pomorskiej. Krajobraz pojezierzy z licznymi jeziorami oraz położenie w dolinie rzeki determinuje jej atrakcyjność turystyczną.

Siedziba gminy (i powiatu) znajduje się w mieście Sztum. W jej skład wchodzi 18 sołectw: Barlevice, Biała Góra, Czernin, Gościszewo, Gronajny, Kępina, Koniecwałd, Koślinka, Nowa Wieś, Parowy, Piekło, Pietrzwałd, Postolin, Sztumska Wieś, Sztumskie Pole, Uśnice, Zajezerze oraz sołectwo ulicy Domańskiego.

Całkowita powierzchnia gminy Sztum wynosi ok. 181 km² (18 059 ha), natomiast w strukturze użytkowania gruntów przeważają tereny rolne (62%) oraz użytki leśne (27%), przy czym istotny jest wysoki udział wód powierzchniowych na analizowanym obszarze (rzeki, jeziora i kanały). Łącznie 8 jezior oraz 3 leśne rezerваты przyrody uatrakcyjniają sztumski krajobraz.

Administracyjnie gmina graniczy z 3 powiatami (malborskim, tczewskim i kwidzyńskim) oraz z 7 gminami (Malbork, Miłoradz, Pelplin, Gniew, Ryjewo, Mikołajki Pomorskie i Stary Targ). Przez terytorium jednostki samorządowej przebiega droga krajowa nr 55 relacji Nowy Dwór Gdański-Stolno, na której znajduje się węzeł z drogą krajową nr 7 (S7). Najważniejsze ośrodki miejskie położone w bliskiej odległości od centrum miasta Sztum to: Malbork (14 km), Kwidzyn (25 km), Elbląg (45 km), Stegna (51 km), Gdańsk (75 km) oraz Gdynia (100 km). Od terenów Morza Bałtyckiego dzieli gminę 55 km (wejście w Steganie) ([Rys. 1](#)).

Rys. 1. Lokalizacja gminy Sztum na tle podziału administracyjnego Polski
Źródło: opracowanie własne

2.1. Zjawiska w sferze społecznej

LUDNOŚĆ I MIGRACJE

Gmina Sztum na tle kraju odznacza się relatywnie niskim spadkiem liczby mieszkańców¹. W latach 2017-2021 ogólna liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu o 3,2% i w 2021 r. wyniosła 17 989. Problem spadku populacji w większym stopniu występował na obszarze miasta Sztum (-467) niż na terenach wiejskich (-122). Głównym powodem zaobserwowanego stanu był ujemny przyrost naturalny, kształtujący się na poziomie -89 w 2021 r., który nasilił się w latach 2020-2021, co stanowi najpewniej następstwo pandemii COVID-19. Wpływ na ubytek liczby mieszkańców gminy miała także zwiększona śmiertelność oraz utrzymujące się w badanym okresie ujemne saldo migracji (Tab. 1).

Tab. 1. Zmiany demograficzne w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Liczba ludności	18 578	18 434	18 291	17 562	17 372	-1206
Kobiety	9513	9420	9307	8897	8816	-697
Mężczyźni	9065	9014	8984	8665	8556	-509
Współczynnik feminizacji	105	105	104	103	104	-1
Urodzenia żywe	167	146	133	125	115	-52
Zgony ogółem	172	176	142	197	204	+32
Przyrost naturalny	-5	-30	-9	-72	-89	-84
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,97	7,88	7,23	7,09	6,58	-2,39
Zgony na 1000 ludności	9,24	9,50	7,72	11,18	11,67	+2,43
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,27	-1,62	-0,49	-4,09	-4,09	-3,82

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Saldo migracji w latach 2017-2021 ulegało nieznacznym wahaniom, jednakże w całym okresie przyjmowało ujemne wartości. Maksymalny ruch migracyjny odnotowano w 2018 r. (-103 osoby), natomiast minimalny w 2020 r. (-51 osób). Zauważa się, że statystycznie wyższy wskaźnik mobilności pod względem zmiany miejsca zamieszkiwania cechuje kobiety (Tab. 2).

Tab. 2. Migracje w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Zameldowania ogółem	221	264	194	178	191	-30
Wymeldowania ogółem	307	367	279	229	267	-40
Saldo migracji	-86	-103	-85	-51	-76	+10
Saldo migracji mężczyzn	-33	-39	-43	-8	-30	+3
Saldo migracji kobiet	-53	-64	-42	-43	-46	+7

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Zmiany w strukturze grup ekonomicznych w Sztumie wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Pomimo odnotowanego niżu demograficznego, stosunkowo stabilnie prezentuje się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (na poziomie 18,3% w 2021 r.). Wskaźnik ten jest zbliżony do średniej ogólnopolskiej (18,2%) oraz pozostaje nieznacznie niższy w stosunku do średniej województwa pomorskiego (19,9%). W najszybszym tempie w badanym okresie zmienił się udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 3,4%) i produkcyjnym (spadek o 2,9%). Proporcja osób w wieku produkcyjnym

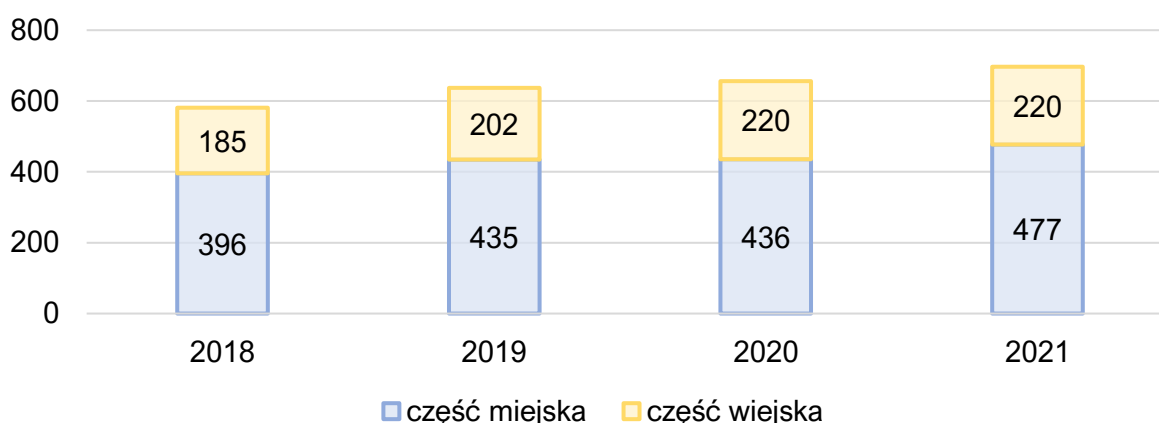
¹ Według danych GUS w 2021 r. spadek liczby ludności miał miejsce w 72% gmin (dotyczył 1776 z 2477 gmin funkcjonujących w Polsce), w tym w 1181 gminach ubytek ludności wyniósł powyżej 5%, a w 397 powyżej 10%.

i poprodukcyjnym w strukturze ludności była zbliżona do przeciętnych notowanych w kraju (odpowiednio 59,2% i 22,6%) oraz w regionie (58,2% i 21,2%). Od 2017 r. o 6,1% wzrósł współczynnik obciążenia demograficznego, który w 2021 r. oscylował w granicach 26,4, będąc nieznacznie niższy od średnich dla województwa pomorskiego (27,3) oraz Polski (29,0) (Tab. 3). Liczba seniorów w wieku powyżej 75 lat odnotowała wyraźny wzrost w okresie od 2018 r. do 2021 r. z 581 do 667 osób. Więcej osób starszych zamieszkuje część miejską gminy. Tym samym rośnie grupa osób o szczególnych potrzebach związanych m.in. z ograniczoną mobilnością (Rys. 2).

Tab. 3. Struktura grup ekonomicznych w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2951	2922	2852	2780	2693	-258
Liczba osób w wieku produkcyjnym	12233	11970	11748	11033	10833	-1400
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3394	3542	3691	3749	3846	+452
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	18,8	18,7	18,5	18,5	18,3	-0,5
Udział % osób w wieku produkcyjnym	62,9	62,1	61,3	60,7	60,0	-2,9
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	18,3	19,2	20,2	20,9	21,7	+3,4
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	20,3	21,9	23,6	25,9	27,3	+7,0

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 2. Liczba seniorów w wieku powyżej 75 lat na terenie gminy Sztum

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Sztum.

POMOC SPOŁECZNA

Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym w gminie Sztum jest trend zmniejszania się liczby beneficjentów pomocy społecznej. Niemniej 4,6% populacji w 2020 r. korzystało ze świadczeń pomocowych i liczba ta była o 0,5% wyższa od średniej notowanej w kraju. Spadek udziału populacji korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej dotyczył osób znajdujących się powyżej, jak i poniżej kryterium dochodowego. Zarejestrowano wyraźny spadek liczby gospodarstw domowych otrzymujących zasiłek rodzinny na dzieci (o 22%) oraz znaczny wzrost kwot przyznawanych świadczeń wychowawczych oraz należności z tytułu programu 500+ (o odpowiednio 55% i 15%) (Tab. 4).

Tab. 4. Podstawowe informacje o liczbie osób korzystających z pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Beneficjenci pomocy społecznej na 10 000 ludności	669	552	537	477	486
Osoby korzystające z pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego	881	743	640	554	530
Osoby korzystające z pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego	364	280	347	287	320
Rodziny otrzymujące zasiłek rodzinny na dzieci	597	613	566	467	367
Kwota świadczeń wychowawczych (tys. zł)	11 740	11 099	14 552	18 160	17 871
Kwota świadczeń rodzinnych z programu 500+ (tys. zł)	5636	5939	6240	6479	6193

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej w 2021 r. stanowiło ubóstwo (291 rodzin) oraz długotrwała i ciężka choroba (246 rodzin). Istotnymi przyczynami determinującymi udzielane wsparcie finansowe ze strony gminy i państwa jest niepełnosprawność (209 rodzin), jak również bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (123 rodziny). Jako kolejne czynniki warunkujące przyznawaną pomoc społeczną wskazywane są: bezrobocie (75 rodzin), alkoholizm (62 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (34 rodziny) oraz bezdomność (27 rodzin) (Tab. 5).

Tab. 5. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców gminy Sztum w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
Ubóstwo	291
Długotrwała choroba i ciężka choroba	246
Niepełnosprawność	209
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	123
Bezrobocie	75
Alkoholizm	62
Potrzeba ochrony macierzyństwa	34
Bezdomność	27
Inne	18

Źródło: opracowanie na podstawie danych z MGOPS w Sztumie

Zaobserwowanym zjawiskiem w gminie jest zmieniający się od kilku lat kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ukierunkowany na pomoc osobom starszym i dotkniętym niepełnosprawnościami, jak również rosnąca liczba rodzin korzystających z pomocy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia, w tym postępujący proces starzejącego się społeczeństwa.

BEZROBOCIE

Sytuacja na lokalnym rynku pracy pod względem udziału zarejestrowanych osób pozostających bez pracy prezentuje się korzystnie, w latach 2017-2021 zaobserwowano spadek stopy bezrobocia do poziomu 2,1%. Stopa bezrobocia w 2021 r. była zauważalnie niższa od ogólnopolskiej (5,4%), wojewódzkiej (5,1%), a także powiatowej (5,5%). Maksymalny wzrost bezrobocia rejestrowanego odnotowano w 2020 r., zaś rekordowy spadek w 2021 r. W strukturze nieaktywnych zawodowo przeważają kobiety (67%).

Tab. 6. Bezrobocie w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Bezrobotni ogółem	332	329	290	310	240
Stopa bezrobocia (%)	2,7	2,7	2,5	2,7	2,1
Bezrobotni mężczyźni	111	106	79	111	79
Bezrobotne kobiety	221	223	211	199	161
Udział pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	296,8	313,7	345,5	350,0	347,0

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

W 2021 r. długotrwale pozostających bez pracy (powyżej 12 miesięcy) było 78 osób, natomiast osób bezrobotnych o wykształceniu podstawowym i gimnazjalnym 50. O poprawie uczestnictwa w procesie produkcji społecznej w gminie świadczy wzrost udziału pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. W 2021 r. wskaźnik ten oscylował w granicach 347, przy czym nadal pozostawał znacznie niższy od średnich ogólnopolskiej (435,2) oraz wojewódzkiej (424,6). Zatem bezrobocie nie stanowi obecnie istotnego problemu w gminie Sztum (Tab. 6).

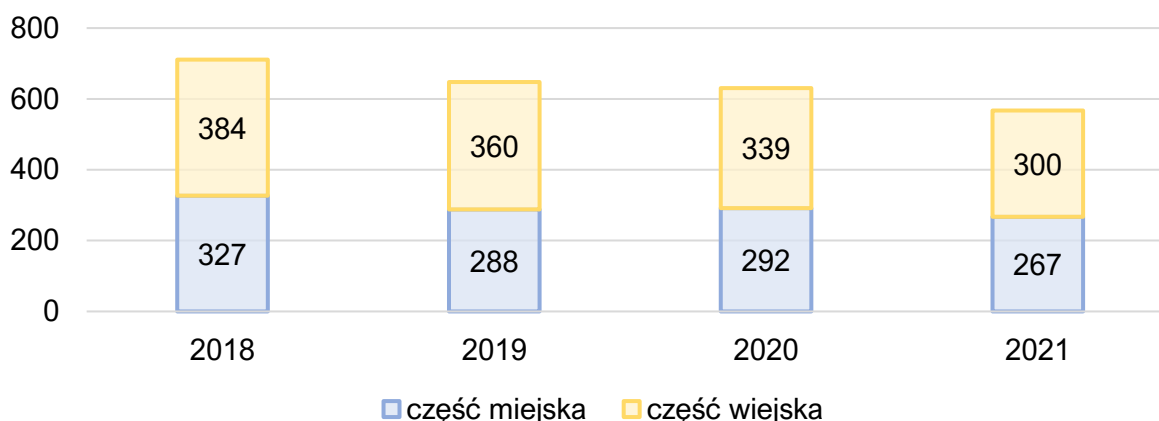
EDUKACJA

W gminie Sztum w 2021 r. funkcjonowało 9 punktów przedszkolnych zlokalizowanych w różnych częściach gminy – 5 na terenie miasta oraz 4 w części wiejskiej. Łączna liczba przedszkolaków utrzymuje się na poziomie ok. 600 rocznie. Systematyczny spadek można zaobserwować w przypadku liczby dzieci w wieku do lat 3, z 711 w 2018 r. do 567 w 2021 r. W badanych latach więcej dzieci zamieszkiwało w wiejskiej części gminy (Tab. 7) (Rys. 3).

Tab. 7. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w gminie Sztum

	2019	2020	2021
Publiczne Przedszkole Nr 1 w Sztumie	269	233	231
Publiczne Przedszkole w Czerninie	78	75	96
Publiczne Przedszkole w Gościszewie	40	29	25
Oddział „0” przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Sztumie	-	25	21
Oddział „0” przy Szkole Podstawowej w Nowej Wsi	18	18	19
Publiczny Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Sztumie (od dnia 01.09.2021)	-	-	15
Publiczny Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowej Wsi	14	14	14
Oddział Przedszkolny przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Barlewickach (do dnia 31.08.2021)	21	25	-
Niepubliczne Przedszkole „Na Słonecznej Górze w Sztumie	101	69	68
Niepubliczne Przedszkole Tęczowe „Jaś Beatka Franek” w Sztumie	60	87	110
Razem	601	575	599

Źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie miasta i gminy Sztum za lata 2019, 2020, 2021

Rys. 3. Liczba dzieci w wieku do 3 lat na terenie gminy Sztum

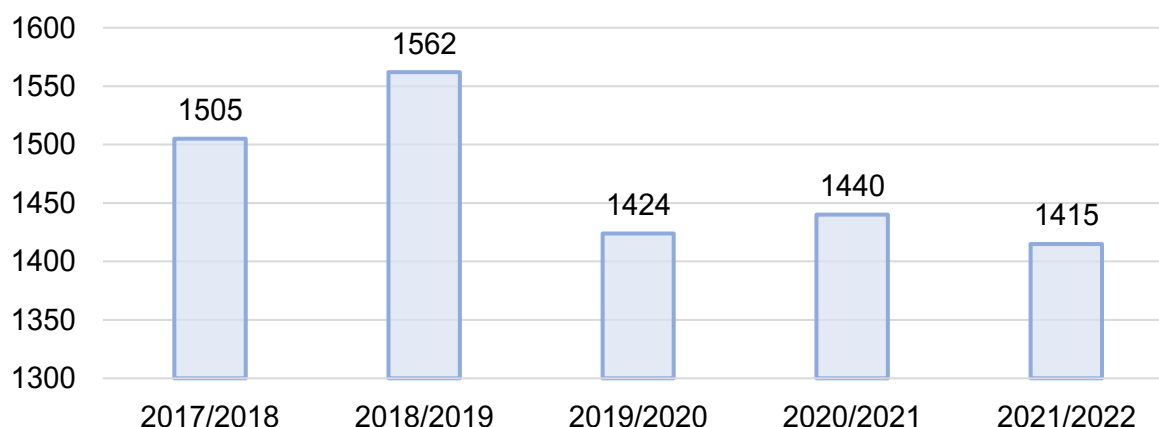
Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Sztum.

Na terenie gminy Sztum funkcjonuje 5 placówek edukacji podstawowej, 2 z nich położone są w mieście Sztum, natomiast pozostałe 3 w części wiejskiej gminy. Pod względem liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych zaobserwować można spadek do poziomu poniżej 1500 osób, od roku szkolnego 2019/2020. Biorąc pod uwagę opisywany wcześniej spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym należy oczekiwać trendu spadkowego liczby uczniów w niedalekiej przyszłości (Tab. 8) (Rys. 4).

Tab. 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie Sztum

	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sztumie	404	469	527
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie	606	580	499
Szkoła Podstawowa w Czerninie	221	209	201
Szkoła Podstawowa w Gościszewie	106	99	101
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi	87	83	87
Razem	1424	1440	1415

Źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie miasta i gminy Sztum za lata 2019, 2020, 2021

Rys. 4. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Sztum

Źródło: opracowanie na podstawie Raportu o stanie miasta i gminy Sztum za rok 2021

BADANIE ANKIETOWE

Przeprowadzone w trakcie opracowania diagnozy badanie ankietowe wśród mieszkańców, wskazuje na największy udział 4 problemów społecznych. Najczęściej wskazywanym zagadnieniem był ubytek liczby mieszkańców, wskazany przez 44% respondentów. Co ciekawe

drugim istotnym czynnikiem jest bezrobocie, które zdaniem 42% osób ankietowanych stanowi poważny problem społeczny. Dane statystyczne zdają się nie potwierdzać istotności tego zjawiska. Kolejnym ważnym czynnikiem zdaniem mieszkańców była niewystarczająca oferta rekreacyjna, szczególnie dla dzieci i młodzieży wskazana przez 39% respondentów. Podobną liczbę wskazań uzyskała duża liczba samotnych osób starszych, również wynosząc 39%.

PODSUMOWANIE - SFERA SPOŁECZNA

Gmina Sztum cechuje się nieznacznym ubytkiem liczby mieszkańców, będącym następstwem utrzymujących się ujemnych współczynników przyrostu naturalnego i salda migracji. Zmiany te są stosunkowo niewielkie, jednakże w ostatnich dwóch latach zostały nasilone za sprawą zwiększonej śmiertelności oraz ogólnopolskiego trendu dezaktywizacji zawodowej młodych w okresie pandemii. Struktura demograficzna mieszkańców gminy pozostaje zbliżona do rozkładu w ujęciu ogólnopolskim, charakteryzującego się wyraźną przewagą grupy ludności w wieku produkcyjnym oraz najszybszym tempem wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym. Pogarszający się współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa, stanowiącym jeden z kluczowych wyzwań dla rozwoju gminy. W gminie Sztum obserwuje się pozytywną tendencję spadku beneficjentów pomocy społecznej. Najczęstszą przyczyną korzystania z tego typu wsparcia są ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezrobocie rejestrowane w gminie pozostaje na statystycznie niskim poziomie. Wśród osób pozostających bez pracy w znacznym udziale przeważają kobiety, co świadczy o konieczności podejmowania działań służących aktywizacji kobiet na lokalnym rynku pracy. W gminie funkcjonuje 9 placówek edukacji przedszkolnej oraz 5 szkół podstawowych. Zaobserwować można systematyczny spadek liczby dzieci w gminie. Mieszkańcy jako najistotniejszy problem społeczny wskazują ubytek liczby mieszkańców.

2.2. Zjawiska w sferze gospodarczej

FINANSE PUBLICZNE

W badanym okresie zanotowano roczny wzrost dochodów w budżecie, za wyjątkiem 2019 r., w którym przychody spadły o ponad 3% względem poprzedniego roku. Przeciętne dochody na osobę oscylowały w granicach 4333-5529 zł. Wartość wskaźnika dochodów przypadających na mieszkańca gminy Sztum w 2021 r. była niższa o 834 zł w odniesieniu do średniej notowanej w Polsce oraz o 1232 zł w stosunku do województwa. Wydatki z budżetu gminy w latach 2017-2021 wahały się w granicach od 70 949 547 zł (w 2017 r.) do 97 391 611 zł (w 2018 r.), przy czym w 2021 r. wynosiły 95 209 571 zł.

Tab. 9. Dochody i wydatki budżetowe w gminie Sztum w latach 2017-2021

	Dochody [zł]	Wydatki [zł]	Saldo budżetu [zł]	Udział dochodów własnych [%]	Dochody na 1 mieszkańca [zł]	Wydatki na 1 mieszkańca [zł]
2017	80 666 866,42	70 949 547,33	9 717 319,09	46,98	4 332,74	3 810,80
2018	85 448 509,35	97 391 611,08	-11 943 101,73	41,44	4 612,85	5 257,59
2019	82 659 687,62	85 895 592,03	-3 235 904,41	44,88	4 495,55	4 671,54
2020	89 318 952,46	86 486 275,31	2 832 677,15	43,43	4 896,07	4 907,58
2021	100 054 909,95	95 209 570,52	4 845 339,43	46,19	5 528,81	5 446,77

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS.

W przeliczeniu na osobę wydatki w 2021 r. stanowiły 5261 zł (średnie dla Polski to 5946 zł, natomiast dla województwa: 6515 zł). Ujemne saldo budżetowe gminy zaobserwowano w latach 2018-2019. Maksymalny dług publiczny odnotowano w 2018 r. (-11 943 102). W pozostałych latach zarejestrowano dodatnie saldo budżetu (odpowiednio 9 717 319 zł, 2 832 677 zł, 4 845 339 zł). Dochody własne gminy oscylowały w granicy 41% w 2018 r. do 47% w 2017 r. (Tab. 9).

Struktura wydatkowa budżetu gminy w 2021 r. wskazuje na najwyższy udział (29,21%) finansowania działu związanego z rodziną, na poziomie 27,8 mln zł. Drugą najbardziej dotowaną sferą była oświata i wychowanie, która stanowi ponad jedną czwartą całkowitych wydatków gminy (25,20%). Wyróżniającą się kategorią w wydatkach gminy Sztum pozostaje transport i łączność o udziale 11,30%. Pobory mieszczące się w zakresie 8,30-5,73% budżetu osiągnęły działy takie jak: administracja publiczna (8,30%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,05%) oraz pomoc społeczna (5,73%).

W przypadku przychodów gminy miejsko-wiejskiej Sztum najwięcej funduszy wpłynęło do budżetu z działu obejmującego dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, które dostarczyły niewiele ponad 33% łącznych wpływów. Znaczną część środków finansowych pochodziła z działów związanych z rodziną (26,35%), jak również działu określanego jako różne rozliczenia (21,70%) (Tab. 10).

Tab. 10. Struktura wydatków i dochodów w gminie Sztum wg działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r.

	Wydatki [zł]	Udział [%]	Dochody [zł]	Udział [%]
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 165 280,41	1,22%	935 024,59	0,93%
Dział 020 - Leśnictwo	2 000,00	<0,01%	-	-
Dział 600 - Transport i łączność	10 595 623,14	11,30%	2 788 502,29	2,79%
Dział 630 - Turystyka	6 100,72	<0,01%	0,00	0,00%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	2 680 604,21	2,82%	4 885 895,88	4,88%
Dział 710 - Działalność usługowa	2 483 383,97	2,61%	99 774,09	0,10%
Dział 750 - Administracja publiczna	7 901 617,65	8,30%	739 985,82	0,74%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3 548,51	<0,01%	3 548,51	<0,01%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	429 010,93	0,45%	1 230,27	<0,01%
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	-	-	33 092 310,96	33,07%
Dział 758 - Różne rozliczenia	-	-	21 715 135,85	21,70%
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	54,51	<0,01%	-	-
Dział 801 - Oświata i wychowanie	23 988 975,63	25,20%	1 662 613,23	1,66%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	305 281,59	0,32%	40 008,96	0,04%
Dział 852 - Pomoc społeczna	5 455 155,65	5,73%	2 189 767,97	2,19%
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	443 763,91	0,47%	1 021 212,04	1,02%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	774 430,11	0,81%	59 801,46	0,06%

Dział 855 - Rodzina	27 805 845,67	29,21%	26 363 023,33	26,35%
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 663 152,63	8,05%	4 396 889,09	4,39%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 333 765,01	2,45%	53 801,53	0,05%
Dział 926 - Kultura fizyczna	1 171 976,27	1,23%	6 384,08	0,01%

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

PODMIOTY GOSPODARCZE

Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości wskazują na wzrost aktywności gospodarczej w gminie w badanym okresie. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Sztumie w 2021 r. wyniosła 1832 i była o 8% wyższa w stosunku do 2017 r. Współczynnik opisujący zarejestrowane podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców również odnotował wzrost, osiągając w 2021 r. poziom 105, jednak przyjmował niższą wartość od średniej wojewódzkiej (141), powiatowej (128) oraz krajowej (128). Do 76 zwiększyła się liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób, jednakże wartość wskaźnika pozostawała znacznie niższa od przeciętnej ogólnokrajowej (216), wojewódzkiej (104) oraz powiatowej (103). Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym odnotował 27% poprawę w analizowanym czasie. Wskaźnik nowo zarejestrowanych jednostek z rejestru REGON na 1000 mieszkańców pozostawał niższy od średniej notowanej w kraju, o 2,0 i wynosił 7,7 w 2021 r. Najbliższy wartościom ogólnopolskim (5,0) pozostawał współczynnik opisujący wykreślenia z rejestru REGON na 1000 ludności w gminie (5,5). Odsetek fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców przewyższał średnią Polski o 21% w 2021 r. (Tab. 11).

Tab. 11. Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Polska
Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	1695	1689	1754	1792	1832	4 836 214
Podmioty wpisane do rejestru na 1000 mieszkańców	91	92	96	102	105	128
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	145	148	156	171	178	216
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	64	66	69	74	76	91
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym	10,1	10,6	11,3	12,3	12,8	15,4
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców	6,7	9,2	8,6	6,5	7,7	9,7
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 1000 ludności	7,1	8,9	4,7	3,6	5,5	5,0
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4,5	4,2	4,5	4,8	5,0	4,1

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

W 2021 r. przeważająca liczba podmiotów gospodarczych (94,4%) należała do sektora prywatnego. Pod względem klas wielkości wyznaczonych liczbą zatrudnionych w gminie zdecydowanie dominowały mikroprzedsiębiorstwa (96,1%). Wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych najwyższy udział przypadł kategoriom takim jak: pozostała

działalność (72,4%) oraz przemysł i budownictwo (26%), natomiast najniższy: rolnictwu, leśnictwu, łowiectwu i rybactwu (1,6%) (Tab. 10).

Tab. 12. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy Sztum w 2021 r.

		Liczba podmiotów	Udział [%]
Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON		1832	100
Podmioty wg grup rodzajów działalności	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	1,6
	przemysł i budownictwo	476	26,0
	pozostała działalność	1 327	72,4
Podmioty wg klas wielkości (liczby zatrudnionych osób)	0-9	1 715	96,1
	10-49	52	2,9
	50-249	17	0,9
	powyżej 250	2	0,1
Podmioty wg sektorów własnościowych	sektor publiczny	83	5,5
	sektor prywatny	1 730	94,4

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

W strukturze podmiotów gospodarczych pod względem rodzaju działalności wg sekcji PKD 2007 dominują handel hurtowy i detaliczny (18%) oraz budownictwo (16,4%). Do innych popularnych branż występujących w gminie należą działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (9,4%), przetwórstwo przemysłowe (9%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (8,8%). Udział pozostałych rodzajów działalności mieści się w granicach 0,1-8,2% (Tab. 13).

Tab. 13. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 na obszarze gminy Sztum w 2021 r.

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział [%]
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	1,6
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	1	0,1
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	165	9,0
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	0,2
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	0,3
Sekcja F – Budownictwo	300	16,4
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	329	18,0
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	81	4,4
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	43	2,3
Sekcja J – Informacja i komunikacja	36	2,0
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	69	3,8
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	172	9,4
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	124	6,8
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	48	2,6
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14	0,8
Sekcja P – Edukacja	61	3,3
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	161	8,8
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	34	1,9
Sekcja S i T – Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	151	8,2

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Sztum jest gminą rolniczą o korzystnych warunkach rozwoju gospodarki żywnościowej, w tym przemysłu przetwórczego. Na obszarze jednostki samorządowej funkcjonują liczne zakłady o profilu rolniczym i biotechnologicznym (np. ADM S.A Czernin, Gospodarstwo Rolne Postolin Sp. z o.o., Gospodarstwo Rolne Konpol Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcji Sadowniczej Sp. z o.o., Grupa Producentów Rolnych Gronajny Sp. z o.o. Sonac Uśnice Sp. z o.o.), jak również zakłady przetwórstwa przemysłowego, w tym: metalowe, meblowe i mineralne. Na terenie gminy zlokalizowana jest Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna: Podstrefa Sztum (w sąsiedztwie drogi krajowej nr 55). Jej zadaniem jest wsparcie przedsiębiorczości, poprzez tworzenie atrakcyjnych do rozwoju małych, średnich i dużych firm, m.in. dzięki stosowaniu zwolnień z podatku. Obszar inwestycyjny o powierzchni 12,47 ha wykorzystywany jest na prowadzenie działalności gospodarczej. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie PSSE na obszarze ok. 65 ha znajdują się tereny inwestycyjne objęte planem miejscowym, z przeznaczeniem na funkcje produkcyjno-usługowe. Kolejny teren inwestycyjny o pow. 66 ha znajduje się w miejscowości Górki, w sąsiedztwie zakładu produkcyjnego ADM S.A. Czernin. Oferty inwestycyjne gminy Sztum znajdują się w generatorze ofert Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

BADANIE ANKIETOWE

Przeprowadzone w trakcie opracowania diagnozy badanie ankietowe wśród mieszkańców, wskazuje na największy udział 3 czynników problemowych w sferze gospodarczej. Najczęściej wybierana odpowiedzią jest brak atrakcyjnych stanowisk pracy wskazany przez 61% respondentów. Nieznacznie mniej odpowiedzi uzyskały wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, które zdaniem 60% ankietowanych stanowią problem gospodarczy. Trzecią istotną kwestią są wysokie czynsze za wynajem lokali użytkowych, wskazane przez 48% respondentów.

PODSUMOWANIE - SFERA GOSPODARCZA

Gminę Sztum cechuje stabilna sytuacja budżetowa (dodatnie saldo) oraz relatywnie niska aktywność gospodarcza. Największy udział w lokalnej gospodarce przypada mikroprzedsiębiorstwom. Głównymi sektorami działalności inwestycyjnej są handel, budownictwo oraz obsługa rynku nieruchomości. Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości pozostają znacznie niższe od wskaźników ogólnopolskich oraz nieznacznie niższe od powiatowych i wojewódzkich. Ogólną sytuację gospodarczą miasta należy ocenić w kategoriach umiarkowanego rozwoju, przy czym zmiany w ostatnich latach świadczą o nieznacznej poprawie oraz nasileniu pozytywnych trendów w sferze ekonomicznej. Szansą dla rozwoju gminy jest jej częściowe położenie w granicach Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Największym problemem w sferze gospodarczej zdaniem mieszkańców jest brak atrakcyjnych stanowisk pracy.

2.3. Zjawiska w sferze środowiskowej

WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat miasta i gminy Sztum jest umiarkowanie zimny. Średnia temperatura w gminie kształtuje się na poziomie 7,2°C. W trakcie roku, przeciętne opady oscylującą w granicy 577 mm. Położenie na styku dwóch krain geograficznych (Żuław Wiślanych i Pojezierza Iławskiego) powoduje lokalne zróżnicowania klimatyczne. Mgły i inwersje, sprzyjające stagnacji chłodnego powietrza i koncentracji zanieczyszczeń występują w części żuławskiej, ze względu na

oddziaływanie Wisły i Nogatu. Pojezierny fragment gminy cechuje się wyższą niż na terenach żuławskich liczbą dni przymrozkowych i mroźnych, większą sumą opadów oraz niższą temperaturą powietrza. Według podziału klimatycznego Polski A. Woś (1993) Sztum należy do regionu IV – Dolnej Wisły, charakteryzującego się pogodą chłodną ze znacznym zachmurzeniem bez opadu oraz często występującymi przymrozkami. Najzimniejszy okres w gminie odnotowuje się od grudnia do lutego (0°C), natomiast najcieplejszy miesiąc w roku stanowi sierpień ze średnią dzienną temperaturą 23°C².

WARUNKI GLEBOWE

Gmina Sztum charakteryzuje się dobrymi warunkami glebowymi dla rozwoju rolnictwa. Dominują grunty rolne II i III klasy bonitacyjnej (obręby: Polaszki, Michorowo, Gronajny, Pietrzwałd, Gościszewo, Koniecwałd, Koślinka, Zajezerze i Barlevice). Na terenie miasta i gminy występują również gleby V i VI klasy bonitacyjnej, które według zalecań powinny być wyłączone z użytkowania rolniczego. Badania geochemiczne gleb na obszarze gminy nie zostały przeprowadzone. W powiecie sztumskim nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężenia substancji zanieczyszczających. Zdecydowana większość gleb powiatu posiada odczyn kwaśny (<6,7) lub obojętny (6,7-7,4). Gleby o odczynie kwaśnym są typowe dla większości gleb warstwy powierzchniowej w Polsce.

WARUNKI HYDROLOGICZNE

Wody podziemne

Obszar gminy cechuje się występowaniem dwóch poziomów wodonośnych – czwartorzędowego (do 80 m) i trzeciorzędowego (w strefie głębokości 139,0-188,5 m). Ujmowane wody wymagają uzdatniania ze względu na ponadnormatywną obecność żelaza i manganu oraz w przypadku wód trzeciorzędowych -zwiększone stężenie amoniaku. Niemniej państwowy monitoring wód podziemnych zalicza obszar gminy Sztum do stref występowania wód o wysokiej jakości, nadający się do wszystkich celów, po niewielkim uzdatnieniu. Zatwierdzone zasoby wodne kilkukrotnie przewyższają szacowane zapotrzebowanie. Ze względu na korzystne warunki geologiczne nie wyznaczono strefy ochrony pośredniej ujęcia. Miasto Sztum jest zaopatrywane w wodę z ujęcia zlokalizowanego przy ul. Kochanowskiego, na które składa się 6 studni głębinowych, stacja uzdatniania oraz pompownia II stopnia. Pobór wody z ujęcia wynosi 245 m³/h (z utworów czwartorzędowych) i 156 m³/h (z utworów trzeciorzędowych), a woda jest transportowana poza obszar miasta, do sąsiednich miejscowości (Sztumskie Pole, Kępina, Koślinka, Koniecwałd, Zajezerze, Barlewicki, Czernin, Nowa Wieś, Sztumska Wieś, Gościszewo oraz Mątki w gminie Ryjewo, a także Wielbark w gminie Malbork). Poza ujęciem w Sztumie na terenie gminy zlokalizowane są czynne 3 ujęcia wody, w miejscowościach: Parpary- zaopatruje w wodę m. Uśnice, Biała Góra Osiedle, Biała Góra Wieś oraz Piekło, w m. Postolin i ujęcie w Polaszkach, które zaopatruje w wodę także Michorowo. Ujęcie wody w Górkach traktowane jest jako rezerwowe dla ADM Górki.

Wody powierzchniowe

Gmina i miasto Sztum w całości znajduje się w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym dolnej Wisły. Głównymi naturalnymi ciekami są rzeki Struga Postolińska (13,1 km)³ oraz Nogat

² Archiwalna prognoza pogody dla Sztumu, Polska, Ekologia.pl

<https://www.ekologia.pl/pogoda/polska/pomorskie/sztum/archiwum>, dostęp: 02.01.2023

³ Podane w nawiasach długości przepływu wód powierzchniowych dotyczące obszaru gminy

(10 km). Na obszarze gminy występuje 6 kanałów wodnych, tj.: Kaniewski (11,6 km), Struga Orleca (10,9 km), Postoliński (3,4 km), Graniczny (4,4 km), Uśnicki (3,7 km) oraz Juranda (7,1 km). Wody odprowadzane są do Nogatu Kanałem Juranda lub pośrednio Postolińską Strugą. Ponadto na terenie gminy Sztum zlokalizowanych jest 8 jezior: Dąbrówka (252,7 ha), Zajezierskie, in. Sztumskie (50,1 ha), Barlewickie (63,7 ha), Kaniewskie (18,6 ha), Parlety (26,0 ha), Białe (30,0 ha), Karpiarnia (1,8 ha) oraz Czarne (1,2 ha). Zbiorniki: Sztumskie, Barlewickie, Kaniewskie oraz Parlety zaliczane są do jezior rynnowych. Największe pod względem zajmowanej powierzchni, pełniące rolę retencyjną jezioro Dąbrówka położone jest w północno-wschodniej części gminy. Kolejnym istotnym, jednakże silnie zmienionym elementem systemu hydrologicznego miasta jest jezioro Sztumskie, bezpośrednio połączone z Białym Rowem, jednocześnie charakteryzujące się najwyższą głębokością (średnią na poziomie 6,9 m oraz maksymalną sięgającą 24,6 m). System kanałów Biały Rów i Kaniewski wraz z przyległymi jeziorami odwadnia obszar miasta oraz centralną i północną część gminy. W Gronajnach, na kanale Juranda znajdują się dwie małe elektrownie wodne.

Ocena rzecznych JCWP wskazuje na zły stan wód w odniesieniu do Postolińskiej Strugi, na odcinku Młynówki Malborskiej do jeziora Dąbrówka i ujścia, jak również we fragmencie Liwa od wypływu z jeziora Liwieniec do ujścia. Dobry stan wód zarejestrowano jedynie w rejonie Wisły od Wdy do ujścia, przy czym także w tym przypadku zaznaczono sztuczne i silnie zmienione części wód na tym obszarze. Charakterystyka jeziornych JCWP na terenie miasta wykazała zły stan wód w przypadku wspomnianego powyżej jeziora Sztumskiego i Dąbrówka⁴.

Pierwotny reżim wód powierzchniowych na analizowanym obszarze został zaburzony za sprawą zmian antropogenicznych, spowodowanych osuszaniem terenów, melioracją rzek oraz gęstą siecią kanałów i rowów melioracyjnych. Długość cieków i rowów melioracyjnych w gminie przekracza 179 km, natomiast powierzchnia drenowanych użytków rolnych 3720 ha.

TERENY ZIELENI

Według systematyki geobotanicznej Polski (Matuszkiewicz, 1993) obszar gminy Sztum należy do Krainy Wschodniopomorskiej (Okręg Kwidzyńsko-Morąski, Podokręg Kwidzyńsko-Iławski) oraz Krainy Chełmińsko-Dobrzyńskiej (okręg Doliny Dolnej Wisły, Podokręg Ryjewski). Wschodnia część analizowanej jednostki samorządowej cechuje się dominacją krajobrazu grądów i niżowych buczyn. Obok grądów typu atlantyckiego (Stellario-Carpinetum) oraz lasów bukowych (Melico-Fagetum, Luzulo pilosae-Fagetum) w bałtyckiej strefie ekoklimatycznej występują także inne zbiorowiska atlantyckie, wykształcone głównie pod wpływem klimatu morskiego. Typowy dla tej strefy jest rozległy drzewostan (przede wszystkim bukowy) oraz stosunkowo żyzne gleby. Dla zachodniej części gminy charakterystyczne są lasy szpilkowe z grupy borów sosnowych (kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe i suboceaniczne bory sosnowe). Uzupełnienie stanowią eutroficzne lasy liściaste, grądy subatlantyckie, lasy liściaste oraz łąki niżowe.

Obszary leśne pokrywają 4843 ha, czyli ponad jedną czwartą całkowitej powierzchni gminy. Lasy państwowe (niespełna 96,6%) pozostają w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Kwidzyn⁵. Kompleksy leśne występują w rejonie skarpy wysoczyzny morenowej, na zachód od

⁴ Ocena JCWP za rok 2016 WIOŚ Gdańsk

⁵ Zasadniczym gatunkiem lasotwórczym w Nadleśnictwie Kwidzyń jest sosna, pokrywająca ok. 70% powierzchni leśnej. Duże znaczenie gospodarcze ma także buk (8%), brzoza (6%) oraz zbiorowiska dębu, klonu, wiązu i jesionu

miasta Sztum. Ponadto niewielkie tereny zadrzewione zlokalizowane są w południowej części gminy, w miejscowościach Nowa Wieś i Barlevice. Drzewostan w głównej mierze stanowią nasadzenia powojenne, wprowadzane na grunty porolne w celach gospodarczych, cechujące się jednorodnością gatunkową z przewagą sosny. Na terenie gminy występują lasy ochronne, w tym glebochronne, wodochronne i nasienne, które są usytuowane w obrębie całej gminy (ferma Czernin, Uśnice, Koniecwałd, Biała Góra, Zajezerze oraz Nowa Wieś), jak również trzy leśne rezerваты przyrody.

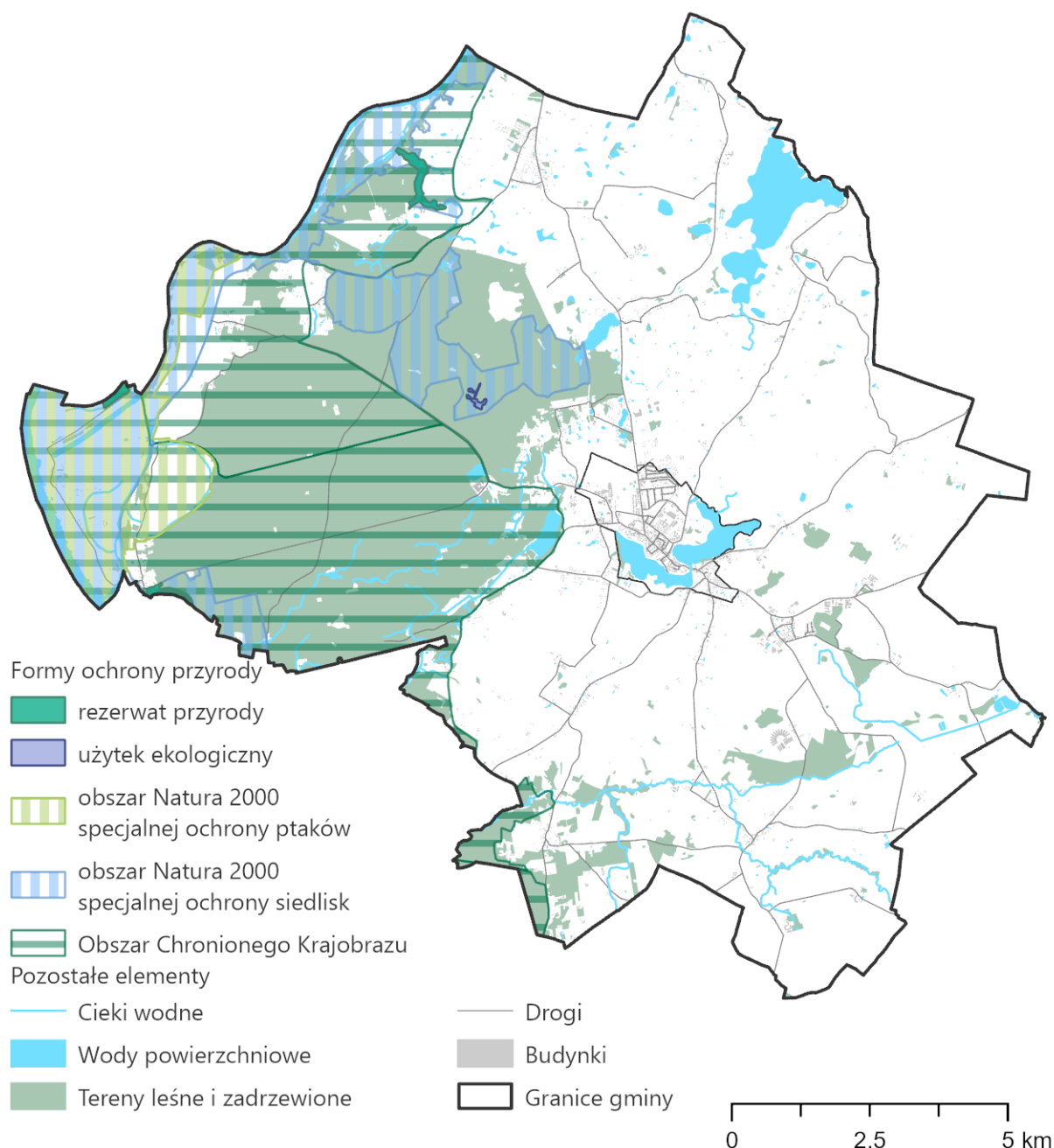
Poza kompleksami leśnymi koncentrującymi się w środkowo-zachodniej części gminy, tereny zieleni uzupełnia Park Miejski w Sztumie, zieleńce, trawniki, skwery, ciągi zieleni przyulicznej, jak również zieleń cmentarna (Sztum, ul. Domańskiego-Pieniężnego oraz ul. Kochanowskiego). Ponadto na analizowanym obszarze zlokalizowanych jest kilka ogrodów działkowych (dwa w mieście Sztum, przy ul. Kasprowicza ROD „Relaks”, przy ul. Kopernika ROD im. Świerczewskiego i ul. Czernieckiego oraz w miejscowościach Kępina i Czernin).

OCHRONA PRZYRODY

Sztum posiada niezwykle cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe, w tym znaczna część terenów podlega ochronie prawnej ([Rys. 5](#)). W granicach administracyjnych miasta i gminy Sztum występują następujące formy ochrony przyrody:

- Natura 2000: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO)–Dolina Dolnej Wisły (PLB 040003) oraz Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO)–Dolna Wisła (PLH 220033) i Sztumskie Pole (PLH220087);
- Obszary chronionego krajobrazu: Ryjewski, Białej Góry i rzeki Nogat;
- Rezerваты przyrody: Biała Góra, Parów Węgry oraz Las Mątawski;
- Użytki ekologiczne: Strzeblowe Oczka;
- Pomniki przyrody.

(9%). Dominującymi siedliskami leśnymi są las mieszany świeży, las świeży oraz bór mieszany świeży. Źródło: Lasy Nadleśnictwa, <https://kwidzyn.gdansk.lasy.gov.pl/pl/lasy-nadlesnictwa>, dostęp: 03.01.2023

Rys. 5. Zasoby przyrodnicze gminy Sztum
Źródło: opracowanie własne.

Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO)–Dolina Dolnej Wisły

Dolina Dolnej Wisły jest krajową ostoją ptaków o randze międzynarodowej. Gniazduje w niej co najmniej 44 gatunków ptaków wymienionych w Dyrektywie Ptasiej (w tym kwalifikujące, tj. gągoł, derkacz, rybitwa białoczelna, zimorodek), jak również 9 gatunków znajdujących się w polskiej czerwonej księdze. Obszar obejmuje seminaturalną Dolinę Dolnej Wisły bez odcinka ujściowego, należącą do trzech jednostek fizyczno-geograficznych (Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, Pojezierza Południowobałtyckiego i Żuław Wiślanych). Mimo, że awifauna doliny nie jest całkowicie rozpoznana wiadomo, że gniazduje tu ok. 180 gatunków ptaków. Teren stanowi ważną ostoję dla osobników migrujących i zimujących (m.in. zimowisko bielika). W okresie wędrówek ptaki wodno-błotne występują w bardzo dużych koncentracjach - do 50 000 osobników. Szczególne znaczenie mają populacje gatunków takich jak: bielik, gęś,

nurogęś, ohar, rybitwy, ostrygojad oraz bielaczek. Stosunkowo licznie w Dolinie Dolnej Wisły występują także derkacz, mewa czarnogłowa i sieweczka rzeczna. Obszar cechuje bogata fauna zwierząt kręgowych, urozmaicona flora roślin naczyniowych (ok. 1350 odmian), a także cenne pod względem ekologicznym murawy kserotermiczne. W granicach gminy znajduje się ok. 971 ha chronionej strefy.

Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO)–Dolna Wisła

Fragment stosunkowo dobrze zachowanej doliny wielkiej rzeki, z układem roślinności nawiązującym do naturalnego. Obszar cechuje się zróżnicowanymi zbiorowiskami roślinnymi (w tym 9 rodzajami siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 15 gatunkami zwierząt z Załącznika II tej dyrektywy) oraz szczególnie bogatą i cenną ichtiofauną. We florze roślin naczyniowych SOO odnotowano liczne gatunki zagrożone i prawnie chronione w Polsce. Jest to także fragment ostoi ptasiej o randze europejskiej. Na murawach kserotermicznych występują rzadkie i zagrożone gatunki owadów reprezentujących m.in. pontyjski element zasięgowy i/lub umieszczone są na Polskiej Czerwonej Liście - m.in. żądłówka z rodziny grzebaczowatych, chwastosz pluskwiakowiec (*Tachysphex fulvitaris*) (CR), wardzanka (*Bembix rostrata*) (VU), czy osiągające skrajnie północne stanowiska w kraju: żądłówka smukła kosmata (*Scolia hirta*) (VU), pasikonik wątlak paskowany (*Leptophyes albiovittata*) oraz ślimak wstężyk austriacki (*Cepaea vindobonensis*).

Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO)–Sztumskie Pole (PLH220087)

Fragment kompleksu leśnego, w którym rozmieszczone są niewielkie zagłębienia terenu zajęte przez bór bagienny lub torfowiska przejściowe, niekiedy z dystroficznymi oczkami porośniętymi przez strzebla błotne. Lasy występują głównie na siedlisku grądu subatlantyckiego, z kilkoma lepiej zachowanymi płacami. W centralnej części ostoi obecne jest skupienie niedużych, pokrytych lasem wydm parabolicznych. Sztumskie Pole charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu z obecnością wydm oraz siedliskami leśnymi: grądu subatlantyckiego i boru bagiennego oraz nieleśnymi torfowiskami przejściowymi zbiorników dystroficznych.

Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar 3166 ha obejmujący przykrawędziowe zbocza Doliny Kwidzyńskiej porośnięte lasami i zerdzewieniami (67,7%). Krajobraz urozmaicają rozcięcia erozyjne Kanału Reja, Podstolińskiej Strugi oraz Rowu Tralewskiego.

Obszar chronionego krajobrazu Białej Góry

Teren obejmujący krainę międzyrzecza Wisły-Leniwki i Nogatu oraz obszar ograniczony Nogatem i lasem porastającego zbocza doliny Wisły na linii Biała Góra-Uśnice, o całkowitej powierzchni 3971 ha. Na terenach otwartych dominują zadrzewienia i zakrzewienia (68,2%) oraz pola uprawne (21,3%). Porośnięte brzegi rzek tworzą dogodne warunki do bytowania i lęgu ptactwa wodno-błotnego. Siedlisko istniejącego w międzyrzeczu lasu stanowi relikw dawnych Żuław, jest to las łęgowy jesionowo-wiązowy, a we fragmentach las wierzbowo-topolowy. Elementami krajobrazotwórczymi są tereny międzywala Wisły-Leniwki i Nogatu łącznie z korytami tych rzek, pozostałości lasu żuławskiego w międzywale Wisły-Leniwki oraz zadrzewień na dnie doliny Wisły. W gminie Sztum utworzono florystyczny rezerwat „Biała Góra” chroniący rzadki zespół roślinności stepowej. Unikatowość siedlisk leśnych była również przyczyną utworzenia dwóch innych rezerwatów: „Lasu Mątawskiego” usytuowanego w północnej części obszaru oraz na południu „Lasu łęgowego nad Nogatem”.

Obszar chronionego krajobrazu rzeki Nogat

Dolina o powierzchni 11 578 ha zlokalizowana w gminie Malbork oraz Sztum. Ochronie podlega biotop międzywala i ujścia Nogatu, a także zabytki etnograficzne. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są toń wodna, pasy oczeretów, szuwarów i innej roślinności wodnej oraz strefa zadrzewień i zakrzywień nadwodnych.

Rezerwat przyrody Biała Góra

Rezerwat utworzony w celu zachowania stanowisk roślinności stepowej. Obejmuje wysokie, w części bezleśne zbocze pomiędzy miejscowościami Biała Góra i Bliźnice. Jego wysokość względna oscyluje w granicach 50-55 m, nachylenie sięga 20-30°, wystawa słoneczna południowa i południowo-zachodnia. Zbocze wyróżnia się krajobrazowo nawet na tle strefy krawędziowej doliny Wisły. Obiekt reprezentuje najbardziej wysunięte na północ doliny skupienie roślinności kserotermicznej. Obszar cechuje się bogatą fauną z licznymi gatunkami zwierząt bezkręgowych⁶.

Rezerwat przyrody Parów Węgry

Leśno-krajobrazowy rezerwat przyrody o powierzchni ok. 23 ha, obejmujący wąski leśny parów z przepływającym przezeń potokiem (w kierunku Nogatu). Ochronie podlega głównie buczyna pomorska (buki i dęby), jak również: lipy, graby, brzozy, olcha, świerki i modrzewie, a także kalina koralowa i szakłak pospolity. Na obszarze rezerwatu występują stanowiska roślinności stepowej (kserotermicznej) i zielnej (bluszcz pospolity, ciemiężyk białokwiatowy, czworolist, kocanka piaskowa, kokoryczka wonna, kopytnik pospolity, lebiodka, rzadka lilia złotogłów, macierzanka, mikołajek płaskolistny, pokrzywa zwyczajna, przylaszczka, przytulia czepna, przytulia właściwa, psianka słodkogórz, rutewka orlikolistna, rzepik pospolity, skrzyp zimowy, śláz piżmowy, traganek szerokolistny, wyżpin jagodowy). Florę obszaru urozmaicają gatunki grzybów: borowik ponury, czubajka kania i ozorek dębowy, natomiast faunę: borsuk, dzięcioł czarny, jenot, kania czarna, myszołów, ropucha szara, ryjówka aksamitna, rzekotka drzewna, sarna, zaskroniec, zaś wśród motyli kraśnik sześciopłamek, mieniak tęczowiec i marzymłódka porporzec. Rezerwat jest zlokalizowany w granicach obszaru Natura 2000 Dolna Wisła.

Rezerwat przyrody Las Mątawski

Fitocentryczny rezerwat przyrody rozciągający się na powierzchni ok. 232 ha w gminach Miłoradz oraz Sztum, który jest izolowany wśród terenów polno-łąkowych. Obejmuje obszar przyłączonych rezerwatów Las Łęgowy nad Nogatem i Mątowy, jak również nowych połąci leśnych (m.in. Cypel Mątowski). Ochroną objęte są deltowate kompleksy rozwidlenia Wisły i Nogatu, oddzielone od akwenów rzecznych groblami i wałami przeciwpowodziowymi. Występujący tu drzewostan jesionowo-dębowy przekracza wiek 150 lat. Rośnie tu także grupa około 180-letnich topól białych, zwana przez okolicznych mieszkańców „Dwunastoma apostołami” (obecnie jest ich już tylko 6). Rezerwat jest ostoją rzadkich ptaków (m.in. bielika, kani czarnej i kani rudej) oraz największym zbiorowiskiem leśnym obszaru delty Wisły ograniczonego Mierzeją Wiślaną, Wysoczyzną Elbląską, Pojezierzem Iławskim, Pojezierzem Chełmińskim i korytem przepływu Wisły. Znajduje się w granicach Środkowożuławskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz dwóch obszarów sieci Natura 2000: siedliskowego

⁶ Nadleśnictwo Kwidzyn, Biała Góra,
https://kwidzyn.gdansk.lasy.gov.pl/rezerваты-przyrody/-/asset_publisher/1M8a/content/biala-gora, dostęp:
03.01.2023

„Dolna Wisła” i ptasiego „Dolina Dolnej Wisły”. Wąski płat w południowej części rezerwatu leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Białej Góry.

Użytek ekologiczny Strzeblowe Oczka

Użytek ekologiczny o powierzchni niespełna 4 ha, zlokalizowany w Leśnictwie Sarnowo, obejmujący zespół jeziorok dystroficznych za strzeblą błotną (*Eupallasella percnurus*) i stanowiskami cennych zespołów torfowiskowych. Utworzony został w celu zachowania strzebli błotnej, torfowisk oraz rzadkich gatunków roślin.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy znajduje się 15 pomników przyrody, w tym: lipy drobnolistne (6), dęby szypułkowe (4), jesiony wyniosłe (3) topola (1) oraz głąz narzutowy (1). Obiekty zlokalizowane są w miejscowościach Sztum, Sztumska Wieś, Gościszewo oraz na terenie leśnictw Polanka, Benowo oraz Wilki.

ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

Zagrożenia geośrodowiskowe

Jednym z zagrożeń wpływającym na stan środowiska są ruchy masowe spowodowane przekształceniem powierzchni ziemi. Zgodnie z badaniami Państwowego Instytutu Geologicznego w gminie Sztum znajdują się osuwiska oraz tereny predysponowane do występowania ruchów masowych. Ponadto na obszarze gminy znajdują się grunty zdegradowane powierzchniowo, które są wynikiem eksploatacji surowców. Niezrekultywowane wyrobiska położone są m.in. w miejscowości Nowa Wieś.

Substancje szkodliwe

Na terenie gminy Sztum zlokalizowane są wyroby azbestowe, w szczególności płyty azbestowo-cementowe stosowane jako pokrycia dachowe i przewody kominowe. W wyniku przeprowadzonych badań zinwentaryzowano 609 posesji, w których wykazano 830 obiektów prywatnych oraz 66 budynków należących do osób prawnych z wbudowanymi elementami zawierającymi azbest. Łącznie oszacowano 136 448 m², tj. 2047 Mg, czyli 1690 m³ wyrobów budowlanych wykonanych z azbestu (w tym 3040 m², tj. 46 Mg złożonych luzem). Na obszarze gminy Sztum udział posesji, w których obecny jest azbest wynosi 21%. Rada Miejska w Sztumie uchwałą XXVI/208/2020 z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Sztum wraz ze szczegółową inwentaryzacją określiła plan działania w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu oraz zawierających go wyrobów.

Wobec zdiagnozowanego problemu szczególnie ważne jest podejmowanie działań edukacyjnych polegających na informowaniu lokalnej społeczności o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest, zorganizowanie przez samorząd gminy fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów zawierających elementy wykonanych z azbestu oraz przekazywanie informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy dotyczącej modernizacji budynków, usuwania wyrobów azbestowych oraz odbioru odpadów z posesji.

Na obszarze Parku Miejskiego zlokalizowane jest zamknięte nieczynne wysypisko śmieci, które zostało zrehabilitowane i zbadane pod kątem ewentualnego oddziaływania na obszar przyległy. W chwili obecnej wykonana ekspertyza sanitarna oczekuje na zaopiniowanie przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Głównymi emitarami punktowymi zanieczyszczeń powietrza w gminie Sztum są duże zakłady przemysłowe oraz wielkogabarytowe kotłownie. Najważniejsze źródła emisji powierzchniowej stanowią lokalne kotłownie, paleniska domowe, wysypiska odpadów oraz oczyszczalnie ścieków. Do powietrza przedostają się znaczne ilości dwutlenku siarki, tlenu azotu, sadzy, tlenu węgla i węglowodorów aromatycznych. Za największy problem uznaje się emisję pyłu z sektora bytowego, która ma szczególnie duży wpływ na jakość powietrza w sezonie grzewczym, zwłaszcza wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Maksymalny strumień masowy cechuje pył zawieszony PM₁₀, a także tlenek węgla, dwutlenek siarki i dwutlenek azotu. Powodem wzmożonej emisji jest stosowanie w paleniskach domowych paliw złej jakości oraz obecność małych zakładów, które nie mają obowiązku posiadania decyzji o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Wielkość zanieczyszczeń z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego, przy czym wskazuje się na obecność znacznych ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%). W większości domów jednorodzinnych spalany jest węgiel niskiej jakości, w dodatku w przestarzałych konstrukcyjnie piecach, bez właściwego nadzoru procesu spalania i bez urządzeń odpylających. Ponadto wprowadzanie zanieczyszczeń następuje zwykle z kominów o niewielkiej wysokości, co sprawia, że zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstania.

W budynkach mieszkalnych, w których zainstalowane są kotły opalane paliwem stałym istnieje zagrożenie w postaci spalania odpadów domowych. Powoduje to emisję substancji toksycznych stwarzających znaczne zagrożenie dla zdrowia, a występujących głównie przy spalaniu tworzyw sztucznych w nieprzystosowanych do tego celu instalacjach. Największe zagrożenie powodują emitowane substancje rakotwórcze: dioksyny, furany, czy benzo(a)piren. Problem ten nie występuje w przypadku kotłów opalanych gazem i olejem, gdyż ich konstrukcja uniemożliwia spalanie odpadów stałych. Natomiast ze spalania węgla najwięcej zanieczyszczeń emitowanych jest w postaci dwutlenku węgla, tlenu węgla, tlenków siarki i azotu, pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu. Najistotniejsze zagrożenie spowodowane niską emisją występuje w obszarach o zwartej skupiskach zabudowy mieszkalnej opalanej węglem, w tym na osiedlach domów jednorodzinnych.

Kolejnym sposobem przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska jest emisja liniowa powstająca w otoczeniu dróg o wysokim natężeniu ruchu kołowego. Emisja komunikacyjna powstaje w wyniku procesów spalania paliw w pojazdach, z powodu ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków transportu do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników, m.in. od: natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania dopalaczy i filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych oraz stanu drogi. Najbardziej zagrożone na emisję liniową są tereny przylegające do ciągów komunikacyjnych. Szkodliwe substancje związane z emisją liniową stanowią źródło zanieczyszczenia nie tylko powietrza, ale również gleby, a w konsekwencji także wód podziemnych w skutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu. Zaleca się, aby

w sąsiedztwie dróg prowadzić uprawy nasienne, ponieważ w nasionach nie następuje akumulacja metali ciężkich i innych zanieczyszczeń komunikacyjnych. Należy zaznaczyć, że przez teren gminy Sztum przebiega rozbudowana sieć infrastruktury komunikacyjnej, składająca się zarówno z dróg krajowych (DK55), wojewódzkich (DW516, DW517, DW522, DW602, DW603, DW605, DW607), jak również licznych tras powiatowych i gminnych.

Klimat akustyczny

Rozbudowana sieć drogowa (ok. 170 km dróg publicznych) jest jednym z głównych źródeł hałasu występującego w gminie. Przez analizowany obszar przebiega także sieć trakcyjna relacji Toruń Wschodni-Malbork (207), na której odbywa się ruch pasażerski i towarowy oraz zelektryzowana linia kolejowa Warszawa-Gdańsk Główny (009), z przystankiem w Gronajnach. Ponadto w okolicy miejscowości Gościszewo wyznaczono zasięg oddziaływania zlokalizowanego w Królewie Malborskim lotniska wojskowego. Hałas występujący na obszarze gminy ma charakter skumulowany z racji swych źródeł (komunikacja oraz w mniejszym stopniu przemysł). Hałas komunikacyjny występuje wzdłuż ciągów ulic oraz w ich najbliższym sąsiedztwie. Na ekspozycję narażone są budynki, m.in. mieszkalne ale także obszary zieleni oraz inne obiekty związane ze stałym przebywaniem ludzi. Hałas przemysłowy ma charakter punktowy, a zasięg jego oddziaływania jest ograniczony do najbliższego otoczenia zakładu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Gdańsku prowadzi coroczne badania monitoringu hałasu drogowego na terenie województwa, przy czym w gminie Sztum pomiary nie były prowadzone. Badania ruchu drogowego wykonywane przez GDDKiA przy drodze krajowej nr 55 oraz w pobliżu dróg wojewódzkich wskazują, że wzdłuż wskazanych ciągów komunikacyjnych może dochodzić do przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, co negatywnie wpływa na klimat akustyczny pobliskich obszarów oraz powoduje uciążliwość dla użytkowników otaczającej zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Zagrożenie związane z jakością wód

Ostatnie badania stanu jakości wód powierzchniowych prowadzone przez WIOŚ w Gdańsku na rzece Biały Rów poniżej Sztumu wykazały zły stan pod względem czystości (klasa V) z uwagi na wysoką zawartość substancji organicznych oraz bagiennych. Problem eutrofizacji wynikający z przekroczonego stężenia materii organicznej, azotu oraz fosforu zaobserwowano także w wodach jeziora Dąbrówka. Badania stanu ekologicznego Jeziora Zajezierskiego wykazały ocenę umiarkowaną, III klasę jakości pod względem warunków biotycznych oraz stan fizykochemiczny poniżej poziomu dobrego. W wodach jeziora Sztumskiego zarejestrowano przekroczenie warunków granicznych stopnia eutrofizacji, tym samym wskazano na zagrożenie eutrofizacją wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych i rolniczych. Wśród zagrożeń gminnych cieków wodnych znajdują się: zrzut i dopływ nieoczyszczonych ścieków, potencjalna możliwość niekontrolowanych wycieków z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, spływ powierzchniowy zanieczyszczeń typu rolniczego ułatwiony przez urozmaiconą rzeźbę terenu oraz gęstą sieć rowów melioracyjnych.

Zagrożenia powodziowe

Tereny zagrożone występowaniem powodzi w gminie występują w rejonie rozwidlenia Wisły na Nogat, jak również na obszarze wsi Biała Góra i Piekło (łącznie ok. 200 ha). Głównym zabezpieczeniem przeciwpowodziowym jest ok. 4 km wał wiślany ograniczający obszar zalewowy Wisły. Stan wału jest dobry, bez podsięków. Ponadto w gminie Sztum funkcjonują

dwie stacje pomp odwadniających (przepompownie w Barlewiczkach i Cygusach). Zagrożenia zalewowe wiążą się z trzema rodzajami powodzi: opadowymi, zatorowymi oraz roztopowymi.

Zmiany klimatyczne

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, zmiany częstotliwości występowania oraz nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, mające miejsce w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i stanowią jedne z priorytetowych kwestii polityk samorządów lokalnych. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju jednostek osadniczych. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu należy zatem podejmować jednocześnie z realizowanymi przez gminę Sztum działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych. Największe zagrożenie z perspektywy bytności ludzkiej dotyczą terenów o intensywnej zabudowie, a zatem miejskiej części gminy będącej szczególnie narażone na wysokie temperatury oraz intensywne opady. Rada Miejska w Sztumie uchwałą nr XLI.358.2022 z dnia 23 lutego 2022 r. przyjęła Plan w działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Miasta i Gminy Sztum do 2030 r. Dokument został zainicjowany wcześniejszym przystąpieniem gminy do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii”, ruchu sprzyjającego zrównoważonemu wykorzystaniu energii w celu zmniejszenia emisji CO₂ na obszarze miasta o co najmniej 40% do 2030 r., głównie poprzez działania ukierunkowane na poprawę wydajności energetycznej oraz stosowanie źródeł energii odnawialnej.

BADANIE ANKIETOWE

Przeprowadzone w trakcie opracowania diagnozy badanie ankietowe wśród mieszkańców, wskazuje na największy udział 3 czynników problemowych w sferze środowiskowej. Jako najistotniejszy problem wskazano niewykorzystany potencjał miejsc cennych przyrodniczo, zdanie to podzieliła 47% respondentów. Drugim ważnym czynnikiem jest brak wykorzystania odnawialnych źródeł energii wskazywany przez 44% ankietowanych. Nieznacznie mniej odpowiedzi uzyskała opcja dużej liczby budynków nieefektywnych energetycznie, wybrana przez 38% respondentów.

PODSUMOWANIE – SFERA ŚRODOWISKOWA

Cenne zasoby przyrodnicze obejmujące m.in. kompleksy leśne koncentrują się głównie w zachodniej części gminy Sztum. Położenie w dorzeczu Wisły powoduje występowanie urozmaiconej rzeźby terenu wraz z obszarami wodnymi (ciekami oraz jeziorami). W granicach administracyjnych gminy znajdują się posiadające wysoką wartość ekologiczną oraz podlegające ochronie prawnej obszary Natura 2000 (ostaje ptaków oraz siedliska), obszary chronionego krajobrazu, rezerwat przyrody, użytek ekologiczny oraz kilkanaście pomników przyrody. Część zurbanizowana miasta posiada nieliczne publiczne tereny zieleni urządzonej, w tym jeden park miejski. Głównymi zagrożeniami dla człowieka w sferze środowiskowej są m.in. zanieczyszczenia powietrza pochodzące z niskiej emisji, wyroby zawierające azbest, jak również zagrożenia związane z wystąpieniem powodzi oraz nasilenie procesów eutrofizacji wód powierzchniowych. Najistotniejszą kwestią problemową zdaniem mieszkańców jest nie wykorzystany potencjał miejsc cennych przyrodniczo.

2.4. Zjawiska w sferze funkcjonalno-przestrzennej

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Maksymalny udział w strukturze użytkowania gruntów gminy miejsko-wiejskiej Sztum zajmują tereny rolnicze (62%). Zdecydowana większość użytków rolnych pozostaje w dobrej kulturze (94,2%) oraz znajduje się pod zasiewami (84,7%). Lasy i zadrzewienia pokrywają 27,3% powierzchni gminy, natomiast obszary zurbanizowane i zabudowane 4,2%. Stosunkowo wysoki udział w systematyce funkcjonalnej badanej jednostki osadniczej przypada terenom pod wodami (4,1%). Nieużytki dotyczą 2,5% nieruchomości położonych w gminie (Tab. 14).

Tab. 14. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sztum w 2019 r.

	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Użytki rolne	11 213	62,0%
Lasy i zadrzewienia	4941	27,3%
Grunty zurbanizowane i zabudowane	753	4,2%
Wody	748	4,1%
Nieużytki	443	2,5%
Pozostałe grunty	7	<0,1%

Źródło: Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Miasta i Gminy Sztum 2030 r. (stan na 2019 r.)

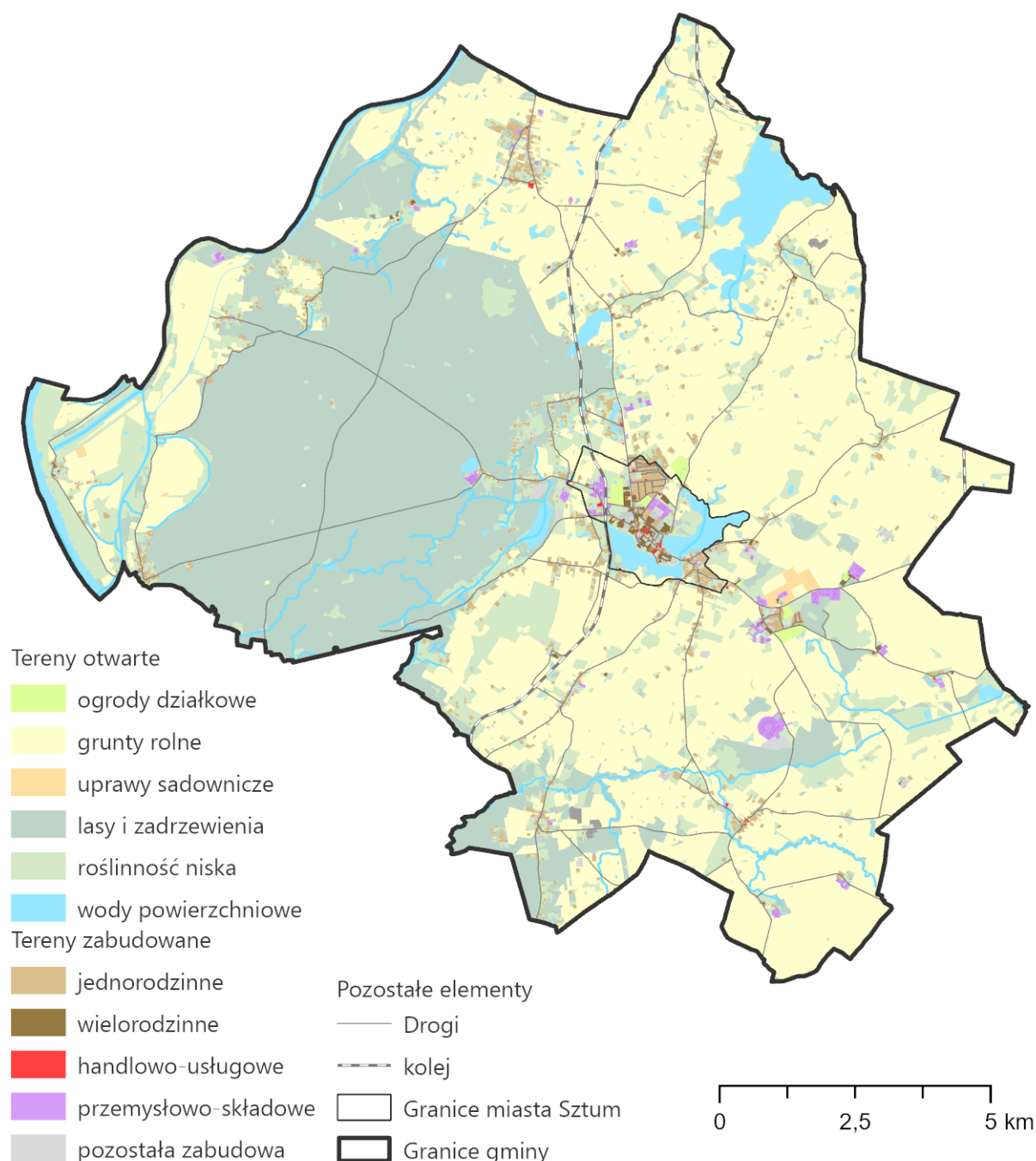
Lesistość gminy w 2020 r. kształtowała się na poziomie ok. 26%. Przeważającą część gruntów leśnych stanowią lasy Skarbu Państwa oraz pozostające w zarządzie Lasów Państwowych (łącznie 96,6%). Lasy prywatne nie przekraczają 3,4% powierzchni lasów gminnych, natomiast grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych niespełnia 1,6% (Tab. 15).

Tab. 15. Struktura użytkowania gruntów rolnych i leśnych w gminie Sztum w 2020 r.

			Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Grunty rolne	Użytki rolne	Użytki rolne w dobrej kulturze	9420	94,2
		Użytki rolne pod zasiewami	8473	84,7
		Uprawy trwałe	37	0,4
		Łąki trwałe	620	6,2
		Pastwiska trwałe	226	2,3
		Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	156	1,6
		Pozostałe	396	4,0
Grunty leśne	Lasy państwowe		4 676	96,6
	Lasy prywatne		167	3,4
	Lesistość [%]		26,0	

Źródło: BDL GUS (stan na 2020 r.)

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Rys. 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Sztum

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Sztum posiada zróżnicowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną. W centralnej części gminy zlokalizowane jest miasto Sztum, położone w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Sztumskiego i Jeziora Barlewickiego. Miasto posiada intensywną zabudowę wielorodzinną położoną w większości wzdłuż drogi krajowej nr 55 przecinającej gminę w osi północ-południe. Na obrzeżach miasta dominują ekstensywna zabudowa jednorodzinna oraz występują tereny zabudowy przemysłowo-składowej. Zachodnia część gminy cechuje się wysoką lesistością, natomiast we wschodniej części dominują otwarte tereny rolne. Na północnym wschodzie znajduje się Jezioro Dąbrówka, z którym sąsiadują sołectwa Koślinka i Gronajny. Zachodnią granicę gminy w sołectwie Piekło stanowi fragment Wisły (Rys. 6). Ponad to na terenie gminy

znajdują się 2 farmy wiatrowe – pierwsza ok. 5 km na północ od miasta, natomiast druga ok. 3 km na południe.

KOMUNIKACJA

Komunikacja w gminie Sztum jest dość dobrze rozwinięta. Najważniejszą drogą kołową przecinającą gminę w kierunku N-S jest droga krajowa nr 55 łącząca Nowy Dwór Gdański na północy ze Stolnem na południu. Zapewnia ona stosunkowo korzystne połączenie z Malborkiem, a dalej z Elblągiem i Gdańskiem, a w kierunku południowym z Grudziądem oraz Bydgoszczą i Toruniem. Jednakże ruch tranzytowy przecinający miasto ma niekorzystny wpływ na jakość życia. Szansą na poprawę w tym zakresie jest powstanie obwodnicy Sztumu, której głównym celem jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miejscowości. Dzięki temu nastąpi odciążenie układu komunikacyjnego i zostanie poprawiona płynność ruchu w mieście. Równocześnie nastąpi także poprawa warunków ruchu i bezpieczeństwa dla ruchu tranzytowego korzystającego z obwodnicy. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy komfortu życia mieszkańców Sztumu w aspekcie bezpieczeństwa, hałasu i zanieczyszczeń związanych z ruchem komunikacyjnym. Inwestycja znajduje się obecnie na etapie projektowania i ma być realizowana w latach 2026-2028. Pozostałe drogi w gminie mają niższe kategorie i zaliczają się do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Gmina posiada połączenie kolejowe z Malborkiem na północy oraz z Kwidzynielem i Grudziądem na południu. Na trasie znajdują się 3 przystanki położone w granicach gminy – Gościszewo, Sztum i Sztumska Wieś. Dojazd ze stacji Sztum do Malborka zajmuje ok. 15 min. W północno-wschodniej części gminy przebiega linia kolejowa Malbork-Iława Główna, na trasie której znajduje się stacja Gronajny.

Komunikacja autobusowa obsługiwana jest przez linie prywatnie, jak również publiczne. Przewozy prywatne obejmują połączenia ponadlokalne, pozwalające na dojazd do m.in. Malborka, Kwidzyna i Dzierzgonia. Wewnątrzgminna komunikacja publiczna, na którą składa się 8 linii uruchomiona została 1 września 2022 r. Utworzone połączenia zapewniają możliwość dojazdu do miasta Sztum mieszkańcom wiejskiej części gminy. Sieć ścieżek rowerowych w gminie jest stosunkowo słabo rozwinięta, składa się na nią ok. 25,5 km dróg rowerowych.

BADANIE ANKIETOWE

Przeprowadzone w trakcie opracowania diagnozy badanie ankietowe wśród mieszkańców, wskazuje na największy udział 3 czynników problemowych w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Najczęściej wskazywaną kwestią jest niewystarczający zasób mieszkaniowy, który wskazało 48% respondentów. Drugim najistotniejszym problemem jest niewystarczająca liczba miejsc parkingowych wybrana przez 39% ankietowanych. Trzecią istotną kwestię stanowiła niska atrakcyjność centrum jako miejsca zamieszkania, stanowiąca problem zdaniem 36% respondentów.

PODSUMOWANIE – SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Gmina Sztum posiada zróżnicowaną charakterystykę przestrzenną. Najważniejszym obszarem gminy jest miasto Sztum, w którym zlokalizowana jest większość obiektów o charakterze usługowym i przemysłowym. W części wiejskiej gminy występują głównie tereny rolne oraz zabudowa wiejska. Zachodnia część gminy w głównej mierze pokryta jest lasami. Na północ i południe od miasta znajdują się farmy wiatrowe, a w południowo-wschodnim obszarze gminy zlokalizowane są również obiekty przemysłowo-składowe. Gmina jest stosunkowo dobrze

skomunikowana, zarówno poprzez kolej, jak i komunikację publiczną. Głównym kierunkiem dojazdów jest Malbork. Wewnątrzgminna komunikacja obsługiwana jest przez 8 linii publicznych oraz linie prywatne. Mieszkańcy wskazują braki w zasobie mieszkaniowym jako istotny problem.

2.5. Zjawiska w sferze technicznej

ZASOBY MIESZKANIOWE

Zasób mieszkaniowy w gminie odnotowuje powolny wzrost. Średnioroczne tempo zmian wynosi 35 nowych budynków mieszkalnych (+1,4%) oraz 23 lokali mieszkalnych (+0,4%). W latach 2017-2021 w gminie przybyło 134 obiektów mieszkalnych oraz 70 mieszkań. Wskaźnik mieszkań na 1000 ludności ulega stałej poprawie i w 2020 r. osiągnął poziom 337, będąc poniżej średniej ogólnopolskiej (392) i wojewódzkiej (390) oraz powyżej przeciętnej zarejestrowanej w powiecie (317). Minimalnie zwiększyły się powierzchnie użytkowe mieszkań, w tym także przypadające na osobę (odpowiednio o 0,6 m² oraz 1 m²). Współczynnik izb w mieszkaniach nie odnotował wzrostu i wynosił 3,9 w 2020 r. Średnio w mieszkaniu zamieszkiwało 3 osoby, natomiast w pomieszczeniu 0,8 osób (Tab. 16).

Tab. 16. Zasoby mieszkaniowe gminy Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba budynków mieszkalnych	2504	2527	2586	2601	2643
Liczba mieszkań	6056	6084	6101	6246	6288
Liczba izb	23 599	23 718	23 803	24 519	24 701
Mieszkania na 1000 mieszkańców	326	330	334	356	362
Powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	71,4	71,6	71,8	72,0	72,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę [m ²]	23,3	23,6	23,9	25,6	26,2
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Przeciętna liczba osób na mieszkanie	3,07	3,03	3,00	2,81	2,76
Przeciętna liczba osób na izbę	0,79	0,78	0,77	0,72	0,70

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Wybrane wskaźniki mieszkaniowe gminy Sztum uwidaczniają niższy stopień rozwoju sektora mieszkaniowego, niż w porównywanych jednostkach administracyjnych wyższego rzędu, przy czym na tle powiatu gmina prezentuje się zazwyczaj korzystnie. Pod względem mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności wartość wskaźnika 2,9 zdecydowanie odbiega od średniej ogólnopolskiej (6,2) i wojewódzkiej (9,2), jednakże należy zaakcentować wysoką aktywność budowlaną zarejestrowaną w 2021 r. (na tle pozostałych lat).

Mniejsze różnice dotyczą współczynnika określającego zasób nowych mieszkań na 1000 zawartych małżeństw, który oscylował w granicach 911, znacznie przewyższając średnią dla powiatu (490). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w Sztumie wynosi 109,2 m² i jest wyższa niż w średnie odnotowane w kraju (92,9 m²) i województwie (81,1 m²). Podobne zależności dotyczącą liczby izb w nowych mieszkaniach, które w gminie kształtują się na poziomie 4,5, w powiecie - 4,9, natomiast w województwie i w Polsce mniej - kolejno 3,5 i 3,9. Wskaźnik nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób w 2021 r. oscylował w granicach 2,2, przy średniej ogólnopolskiej 2,9. (Tab. 17).

Tab. 17. Wskaźniki mieszkaniowe gminy Sztum na tle jednostek administracyjnych w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	gmina Sztum	1,5	1,5	1,1	1,6	2,9
	powiat	1,2	1,2	0,9	1,5	1,9
	województwo	6,8	7,2	7,9	8,1	9,2
	Polska	4,6	4,8	5,4	5,8	6,2
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	gmina Sztum	338	364	278	604	911
	powiat	249	265	210	464	490
	województwo	1 256	1 336	1 539	2 024	1 963
	Polska	926	962	1 131	1 522	1 394
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania [m²]	gmina Sztum	97,6	105,0	131,4	134,6	109,2
	powiat	114,6	115,5	139,9	126,6	118,6
	województwo	82,5	80,6	81,4	79,7	81,1
	Polska	92,7	90,3	88,6	88,7	92,9
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu oddanym do użytkowania	gmina Sztum	4,0	4,3	5,0	4,6	4,5
	powiat	4,7	4,8	5,2	4,6	4,9
	województwo	3,5	3,4	3,4	3,4	3,5
	Polska	3,9	3,9	3,8	3,8	3,9
Nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	gmina Sztum	1,0	1,2	1,0	1,6	2,2
	powiat	0,9	1,0	0,9	1,2	1,5
	województwo	2,4	2,4	2,8	2,8	3,3
	Polska	2,0	2,1	2,2	2,4	2,9

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Pod względem wskaźników opisujących wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne odnotowuje się brak zmian w tym zakresie lub niewielką poprawę. Prawie 100% mieszkań położonych w gminie posiada dostęp do sieci wodociągowej (97%). Nieznacznie niższy odsetek mieszkań posiada ustęp splukiwany (95,3%) oraz łazienkę (92,6%). Dostęp do centralnego ogrzewania posiada 86,2% lokali, natomiast gaz sieciowy dotyczy 55% zasobu. Średnio w instalacje wyposażonych jest 87,9% mieszkań (Tab. 18).

Tab. 18. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne w gminie Sztum w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczne [%]	87,7	87,8	87,9	87,9	b.d.
Wodociąg	98,9	98,9	98,9	97,0	b.d.
Ustęp splukiwany	97,1	97,1	97,1	95,3	b.d.
Łazienka	94,4	94,4	94,4	92,6	b.d.
Centralne ogrzewanie	87,7	87,8	87,9	86,2	b.d.
Gaz sieciowy	56,6	56,9	54,0	53,9	b.d.

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Zasób mieszkaniowy gminy Sztum obejmuje 369 wynajmowanych lokali mieszkalnych oraz 20 pustostanów. Łączna liczba mieszkań komunalnych w gminie Sztum wynosi 487, o całkowitej powierzchni użytkowej 21 508 m². Jedynie 19 mieszkań przeznaczonych jest na najem socjalny, przy zapotrzebowaniu na kolejnych 12. W 2021 r. 26 gospodarstw domowych oczekiwała na najem lokali mieszkalnych i tymczasowych pomieszczeń z zasobu gminnego, co stanowi wzrost o 8% względem 2020 r. Liczba, jak również kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych rokrocznie spada (w 2021 r. wynosiła odpowiednio 2616 oraz 728 603 zł) (Tab. 19).

Tab. 19. Mieszkaniowy zasób gminny Sztumie w 2021 r.

	2021/2020
Zasób mieszkań gminy (komunalny)*	487
Mieszkania, na które obowiązywały umowy o najem z zasobu mieszkaniowego gminy	369
Mieszkania, na które obowiązywały umowy o najem socjalny z zasobu mieszkaniowego gminy	19
Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali mieszkalnych i tymczasowych pomieszczeń z zasobu gminnego	26
Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali socjalnych	12
Mieszkania niezamieszkane w zasobie gminy (pustostany)*	20
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	2616
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (zł)	728 603

Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS (*Dane za 2020 r.)

BADANIE ANKIETOWE

Przeprowadzone w trakcie opracowania diagnozy badanie ankietowe wśród mieszkańców, wskazuje na największy udział 4 czynników problemowych w sferze technicznej. Jako problem najczęściej wskazano, przez 40% ankietowanych, niewykorzystany potencjał miejsc przewidzianych do rekreacji i wypoczynku. Drugim istotnym czynnikiem jest zły stan techniczny budynków mieszkalnych, odpowiedź tą wybrało 37% respondentów. Trzeci i czwarty ważny problem, wskazany przez 33% ankietowanych to zły stan chodników i dróg publicznych oraz nieefektywna pod względem energetycznym zabudowa.

PODSUMOWANIE – SFERA TECHNICZNA

Wskaźniki mieszkaniowe wskazują na powolne tempo wzrostu liczby mieszkań oraz niewystarczający zasób lokali gminnych przeznaczonych na najem socjalny. Pod względem wyposażenia mieszkań w instalacje techniczne nie odnotowuje się znaczących zmian w tym zakresie, zdecydowana większość posiada dostęp do sieci wodociągowej (ok. 99%) i łazienki (ok. 97%). W skład gminnego zasobu mieszkaniowego wchodzi także zabudowa wymagająca remontów oraz podniesienia standardu w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Kierunki oraz cele polityki zarządzania gminnym zasobem mieszkaniowym określa Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Sztum w latach 2021 -2025, zgodnie z uchwałą nr XXXII.269.2021 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 26 maja 2021 r. Mieszkańcy wskazują niewykorzystany potencjał miejsc przewidzianych do rekreacji i wypoczynku jako istotny problem.

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście i Gminie Sztum

3.1. Lokalne uwarunkowania polityki rewitalizacyjnej

Obecne na terenie gminy Sztum nie są prowadzone działania rewitalizacyjne, jednakże w przeszłości podejmowane były uchwały mające na celu opracowanie polityki rewitalizacyjnej. W końcu 2013 r. podjęto uchwałę nr XXXVII/363/2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Sztum na lata 2014-2020. Podjęte prace nie przyniosły jednakże efektu w postaci wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Następnie w 2016 r. podjęto się prac nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sztum na lata 2016-2022 poprzez uchwałę nr XIX.145.2016 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 2 marca 2016 r. Jednocześnie wskazano że poprzednia uchwała ws. Programu Rewitalizacji z 2013 r. utraciła moc. Opracowana diagnoza obejmowała wyłącznie obszar miejski, co z punktu prawnego jest niezgodne z ustawą o rewitalizacji – obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji należy wyznaczyć z całego obszaru gminy. Niemniej zgodnie z uchwałą nr XXII.166.2016 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji miasta Sztum wyznaczono tereny, które docelowo miał obejmować LPR. W wyniku dalszych prac nie powstał, jednakże rzeczony dokument.

Następstwem ponownego podjęcia się wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, było uchwalenie:

- Uchwały nr L.456.2022 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie uchylecia Uchwały nr XIX.145.2016 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Lokalnego programu rewitalizacji
- Uchwały nr L.457.2022 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie uchylecia Uchwały nr XXII.166.2016 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji miasta Sztum.

Obecnym celem władz gminy jest opracowanie dokumentu gminnego programu rewitalizacji, opartego o aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o rewitalizacji.

3.2. Zakres przestrzenny i czasowy diagnozy

Na zakres przestrzenny diagnozy delimitacyjnej składa się obszar gminy w jego granicach administracyjnych podzielony na 28 jednostek strukturalnych – 11 w granicach miasta Sztum oraz 17 w granicach obszaru wiejskiego. Dla wyznaczonego spośród tych jednostek obszaru rewitalizacji zostanie opracowany w drugim etapie gminny program rewitalizacji (GPR).

Diagnoza opiera się o dane ilościowe dla za 2021 r. Na potrzeby diagnozy przeanalizowano szereg obowiązujących dokumentów gminnych m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, program ochrony środowiska, strategię rozwoju gminy,

strategię rozwiązywania problemów społecznych, plan gospodarki niskoemisyjnej i inne w celu potwierdzenia występowania zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

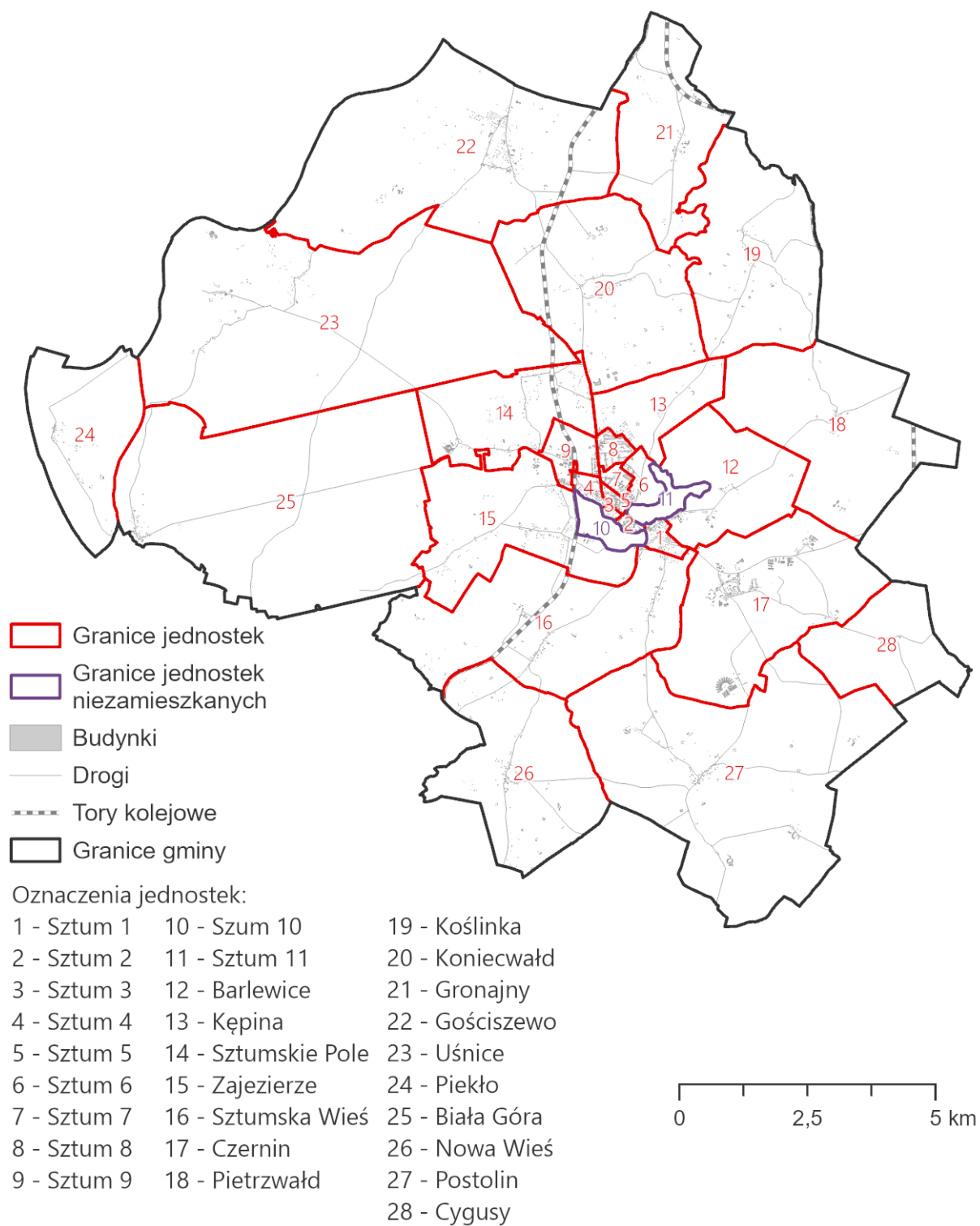
3.3. Źródła danych

Źródłami danych pozyskanych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji są:

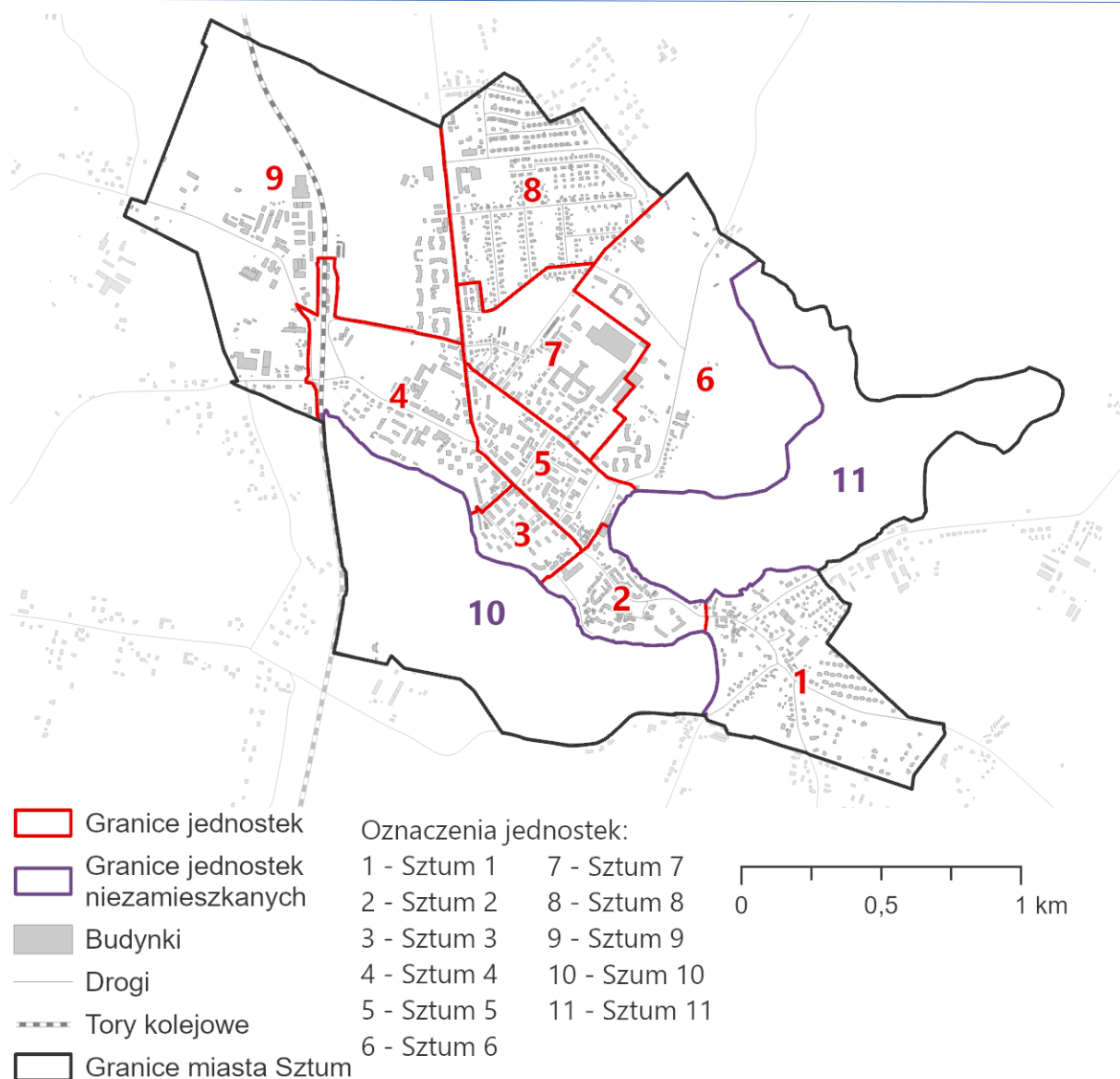
- Urząd Miasta i Gminy Sztum
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie
- Komenda Powiatowa Policji w Sztumie
- Miejsko-Gminny Zespół Oświaty w Sztumie
- Starostwo Powiatowe w Sztumie
- Sztumskie Centrum Kultury
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sztumie
- Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej
- Bank Danych Lokalnych GUS
- Inne źródła

3.4. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Pierwszym krokiem w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest podział gminy na jednostki analityczne, w oparciu o analizę uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych. W przypadku części wiejskiej gminy podział opiera się o granice sołectw. Kilka mniejszych obszarów zagregowano w celu uzyskania jednostek o większej populacji – zbliżonej do innych jednostek. W części miejskiej gminy opierano się o podział przestrzenny, zgodnie z obrębami ewidencyjnymi, skorygowanymi o strukturę przestrzenno-funkcjonalną miasta. W gminie Sztum wyznaczono 28 jednostek strukturalnych – 11 w części miejskiej oraz 17 w części wiejskiej, obejmujących swym zasięgiem całą gminę (Rys. 7) (Rys. 8).

Rys. 7. Podział na jednostki strukturalne gminy Sztum
Źródło: opracowanie własne

Rys. 8. Podział na jednostki strukturalne w części miejskiej gminy Sztum
Źródło: opracowanie własne

CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTEK STRUKTURALNE

Jednostka 1 - Sztum 1

Obszar Sztum 1 zajmuje powierzchnię 36,69 ha i jest zamieszkiwany przez 687 osób. Jednostkę przecina droga krajowa 55 i droga wojewódzka 517, łączące się poprzez Rondo Na Przedzamczu. Istniejąca zabudowa ma typowo podmiejskich charakter zdominowany przez budynki mieszkaniowe jednorodzinne oraz w mniejszym stopniu małe obiekty usługowo-przemysłowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 20. Punkty adresowe w jednostce Sztum 1

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Barczewskiego	1, 2, 2A, 3, 3A, 3B, 3C, 3D, 4, 5, 5A, 5B, 5C, 6, 7, 7A, 8, 10, 12, 14, 16
2.	Sztum	Domańskiego	2, 2A, 4, 5, 6, 8, 10, 12
3.	Sztum	Fiszera	1, 2, 3, 5, 6, 8, 10,

4.	Sztum	Jagiełły	19, 21, 22A, 23, 24, 24A, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30A, 30B, 31, 32, 33, 35, 37, 37B, 39, 41, 42, 43, 45, 47, 47A, 49, 51, 51A, 53, 55, 57, 57A, 59
5.	Sztum	Kwidzyńska	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 18A, 19, 19A
6.	Sztum	Na Wzgórzu	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 56, 58
7.	Sztum	Pieniężnego	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 15A, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 43A, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65,
8.	Sztum	Witosa	4, 18, 18A, 20, 22, 23, 24A, 24B, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 2 - Sztum 2

Obszar Sztum 2 zajmuje powierzchnię 12,73 ha i jest zamieszkany przez 697 osób. W związku z bezpośrednim sąsiedztwem jeziora Sztumskiego na obszarze dominuje funkcja handlowo-usługowa i turystyczna. Niewątpliwą atrakcją obszaru jest zbudowany w końcu XIV wieku zamek, w którym od 2018 r. mieści się oddział Muzeum Zamkowego w Malborku. Ponadto jednostka pełni również ważną funkcję mieszkaniową z przeważającym udziałem zabudowy wielorodzinnej. W granicach obszaru znajduje się także obiekty sakralne, m.in. Muzeum Aleyem, tj. Centrum Kultury Chrześcijańskiej Aleyem i parafia Rzymskokatolicka św. Anny.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 21. Punkty adresowe w jednostce Sztum 2

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Baczyńskiego	1
2.	Sztum	Galla Anonima	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18
3.	Sztum	Jagiełły	2, 4, 6, 7, 9, 15
4.	Sztum	Kasztelańska	1, 3, 6
5.	Sztum	Mickiewicza	2/10, 1A, 1B, 1C, 3, 14, 14A, 14B, 15, 16, 16A,
6.	Sztum	Młyńska	1, 1A, 2, 2A, 2B, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8A, 9, 10, 11, 12, 14,
7.	Sztum	Osińskiego	3, 5, 6, 7A, 7B, 8, 12, 14, 16, 20
8.	Sztum	Plac Wolności	19, 21A, 21B, 21C, 22, 22A, 22B, 22C, 23, 24A, 25, 26, 27
9.	Sztum	Plebiscytowa	9, 10, 11, 12, 13, 11A
10.	Sztum	Władysława IV	5
11.	Sztum	Związku Jaszczurczego	1,2, 4, 5, 8, 5A, 7A, 7B, 8A

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 3 - Sztum 3

Obszar Sztum 3 zajmuje powierzchnię 7,67 ha i jest zamieszkany przez 945 osób. Teren położony jest nad jeziorem Sztumskim. Na obszarze dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. W związku z lokalizacją licznych instytucji publicznych obszar pełni ważną funkcję administracyjną. W granicach jednostki znajduje się m.in. Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierzgoniu, Sąd Rejonowy, a także budynek Poczty Polskiej.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 22. Punkty adresowe w jednostce Sztum 3

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Baczyńskiego	2, 4, 6, 6A, 8, 8A, 10, 12, 14, 16A, 16B
2.	Sztum	Mickiewicza	17, 19A, 19B, 19C, 23, 25, 27, 31, 33
3.	Sztum	Morawskiego	1, 2A, 2B, 3, 4A, 4B, 6, 6A, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 30
4.	Sztum	Sierakowskich	1A, 1B, 2A, 2B, 3A, 3B, 4, 5, 6, 7A, 7B, 9A, 9B, 11, 13A, 13B, 15, 17A, 17B, 19A, 19B, 21A, 21B, 23, 23A, 23B, 23C,

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 4 - Sztum 4

Obszar Sztum 4 zajmuje powierzchnię 29,67 ha i jest zamieszkały przez 1231 osób. Na omawianym obszarze znajdują się liczne obiekty użyteczności publicznej, budynki oświaty, kultury, szkolnictwa i opieki zdrowotnej, a także obiekty usługowo-handlowe i rekreacyjno-sportowe, m.in.:

- zespoły szkół (nauczanie podstawowe oraz średnie i policealne) – Szkoła Podstawowa nr 2, Zespół Szkół im. J. Kasprówicza, Wojewódzki Zespół szkół Policealnych,
- Sztumskie Centrum Kultury z Kino – Teatrem „Powiśle”,
- budynki użyteczności publicznej takie jak: szpital (Zakład Opiekuńczo- Leczniczy oraz Polsko-Amerykańska Klinika Serca Centrum Kardiologiczno-Angiologiczne), Urząd Gminy i Miasta Sztum, bank PKO, siedziba największej Spółdzielni Mieszkaniowej w Sztumie,
- plaża miejska ze strzeżonym kąpieliskiem, z wypożyczalnią kajaków i rowerów wodnych, boiskiem do piłki plażowej,
- kompleksy sportowe,
- budynki usługowe i handlowe,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym “Dar Serca”,

Obszar ten pełni również ważną funkcję mieszkaniową z przeważającym udziałem zabudowy wielorodzinnej. Ze względu na rodzaj zabudowy, liczbę ludności oraz infrastrukturę, która znajduje się na tym obszarze można wnioskować, że pełni on przede wszystkim dwie funkcje: mieszkaniowo-usługową oraz rekreacyjno-sportową.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 23. Punkty adresowe w jednostce Sztum 4

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Kasprowicza	1, 3, 5
2.	Sztum	Kościuszki	2, 3, 4, 5
3.	Sztum	Mickiewicza	13, 37, 39, 39A, 39B
4.	Sztum	Morawskiego	5
5.	Sztum	Nad Jeziorem	1A, 1B, 2A, 2B, 3A, 3B, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
6.	Sztum	Polna	1
7.	Sztum	Reja	1, 5, 6, 6A, 8, 10, 10A, 11, 11A, 11B, 11D, 12, 12A, 13, 14, 15, 15A, 17, 17A, 18A, 18B, 18C, 19, 21A, 21B, 21C, 21D,

			23, 25, 27, 29, 29A, 29B, 31, 31A, 31B, 31C, 31D, 31E, 31F, 33, 33A, 35, 37
8.	Sztum	Sienkiewicza	3, 5, 7, 9, 13, 17

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 5 - Sztum 5

Obszar Sztum 5 zajmuje powierzchnię 15,60 ha i jest zamieszkały przez 1101 osób. Ze względu na dużą liczbę osób mieszkających w jednostce strukturalnej nr 5 oraz znaczącą liczbę punktów usługowych, należy stwierdzić, iż wskazana jednostka pełni funkcję mieszkaniowo-usługową. Trzeba zaznaczyć, że na obszarze dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Jednostka ta pełni również ważną funkcję edukacyjną, jak również zdrowotną i rekreacyjno-wypoczynkową. Obszar Sztum 5 w swoich granicach zawiera teren sportowy z boiskami do gry w piłkę i placem zabaw, ośrodki zdrowia, przedszkola, żłobek, banki, ZUS, apteki, lecznicę zwierząt, usługi (salony fryzjerskie i kosmetyczne), sklepy.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 24. Punkty adresowe w jednostce Sztum 5

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Chełmińska	1, 2, 2A, 2B, 3, 4, 5, 6A, 6B, 6C, 7, 8, 9, 11, 13
2.	Sztum	Kochanowskiego	1, 2, 3, 6, 8
3.	Sztum	Lipowa	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
4.	Sztum	Mickiewicza	4, 16B, 20, 20A, 22, 22A, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 42A, 46, 48A, 48B, 50, 50A, 50B, 52, 52A, 54
5.	Sztum	Nowowiejskiego	5, 7, 9, 11, 15A, 15B, 15C, 15D, 15E, 17, 19, 21, 23, 25, 27A, 27B, 27C, 27D, 31A, 31B, 31C
6.	Sztum	Sienkiewicza	2, 2A, 4, 6, 8, 10, 14, 16
7.	Sztum	Słowackiego	1, 2, 4, 6

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 6 - Sztum 6

Obszar Sztum 6 zajmuje powierzchnię 57,20 ha i jest zamieszkały przez 1041 osób. Obszar ten pełni różnorodną funkcję, zarówno usługową, rekreacyjno-wypoczynkową, jak i mieszkaniową. Na obszarze występują zarówno zabudowa jedno- jak i wielorodzinna. W granicach obszaru zawarte są znaczące powierzchnie terenów rolniczych. Na obszarze zlokalizowane jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 25. Punkty adresowe w jednostce Sztum 6

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Kochanowskiego	4, 10, 12, 13, 13A, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 34A, 36
2.	Sztum	Konopnickiej	10A, 14, 16, 17, 18, 20
3.	Sztum	Parkowe	1, 2A, 2B, 2C, 3A, 3B, 3C, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 6, 7A, 7B, 7C, 7D, 8A, 8B, 8C, 8D,
4.	Sztum	Spokojna	2, 3, 5,

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 7 - Sztum 7

Obszar Sztum 7 zajmuje powierzchnię 27,08 ha i jest zamieszkały przez 822 osób. Struktura jednostki jest niejednorodna pod względem pełnionych funkcji. Na obszarze zlokalizowane są

duże obiekty przemysłowo-składowe. Obszar ten pełni również ważną funkcję mieszkaniową z przeważającym udziałem zabudowy wielorodzinnej. W granicach obszaru zawarte są również ogródki działkowe, w związku z czym pełni on także funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. Występują tu także obiekty kultury, zakład karny.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 26. Punkty adresowe w jednostce Sztum 7

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Czarneckiego	1, 2, 3A, 3B, 3C, 4, 5A, 5B, 6, 7A, 7B, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16,
2.	Sztum	Gdańska	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
3.	Sztum	Kochanowskiego	23,
4.	Sztum	Konieczpolskiego	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15
5.	Sztum	Kopernika	1, 1A, 1B, 1C, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18
6.	Sztum	Królowej Jadwigi	1, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 4, 6, 8, 10, 12
7.	Sztum	Nowowiejskiego	10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 12A, 14A, 14B, 14C, 14D, 14E, 14F, 14G, 14H, 14I, 14J, 14K, 14L, 14M, 14N, 14O, 14P, 14R, 14S, 18A
8.	Sztum	Sienkiewicza	20A, 20B, 22A, 22B, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36A, 36B, 36C, 36D, 36E, 36F, 36G, 38A, 38B, 38C, 38D, 38E, 38F

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 8 - Sztum 8

Obszar Sztum 8 zajmuje powierzchnię 39,91 ha i jest zamieszany przez 1275 osób. Na obszarze dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W granicach obszaru zlokalizowane jest również szkoła podstawowa, a także budynki handlowo-usługowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 27. Punkty adresowe w jednostce Sztum 8

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Chopina	1, 2, 2A, 2B, 2C, 4, 5A, 5B, 6, 7, 8, 9A, 9B, 10, 11A, 11B, 12, 13A, 13B, 14, 15A, 15B, 16, 17A, 17B, 19A, 19B, 21A, 21B, 23A, 23B, 23C, 23D, 25, 25A, 25B, 27A, 27B, 29A, 29B, 31A, 31B, 33A, 33B, 35A, 35B, 37A, 37B, 39, 39A, 39B, 41A, 41B, 43A, 43B, 45A, 45B, 47A, 47B, 49A, 49B, 51A, 51B, 53A, 53B
2.	Sztum	Kalkszteina	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
3.	Sztum	Konopnickiej	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8A, 9, 10, 11, 12, 13, 15
4.	Sztum	Kopernika	5, 7, 7A, 9
5.	Sztum	Kwiatowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 24A, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54
6.	Sztum	Ogrodowa	1, 2, 3, 4, 5, 6
7.	Sztum	Paderewskiego	1, 2, 3, 4A, 4B, 5, 6, 7, 7A, 8, 9, 10, 11, 12, 12A, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
8.	Sztum	Radosna	1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 33, 35

9.	Sztum	Sienkiewicza	40, 40A, 42A, 42B, 44A, 44B, 46A, 46B, 48A, 48B, 50A, 50B, 52A, 52B, 54, 54A, 54B, 56, 56A, 58, 60, 66, 66A, 68, 68A, 70
10.	Sztum	Skłodowskiej	1, 2, 3, 3A, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33
11.	Sztum	Słoneczna	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10A, 11, 11A, 12, 12A, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31
12.	Sztum	Wiejska	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15
13.	Sztum	Wojciechowskiego	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 19A, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 82
14.	Sztum	Zacisze	22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 42, 44, 46, 48

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 9 - Sztum 9

Obszar Sztum 9 zajmuje powierzchnię 94,91 ha i jest zamieszkaný przez 1041 osób. Obszar ten pełni różnorodną funkcję, zarówno przemysłowo-składową, jak i mieszkaniową z zabudową jedno- jak i wielorodzinną. W granicach obszaru położone są także obszary rolne oraz ogródki działkowe. Na obszarze zlokalizowane są także obiekty świadczące usługi społeczne, przedszkole oraz instytucje publiczne.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 28. Punkty adresowe w jednostce Sztum 9

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Sztum	Polna	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
2.	Sztum	Różane	1A, 1B, 1C, 1D, 2A, 2B, 2C, 3A, 3B, 3C, 3D, 4A, 4B, 4C, 4D, 5A, 5B, 5C, 5D, 6A, 6B, 6C, 6D, 7A, 7B, 7C, 8A, 8B, 8C, 9A, 9B, 9C, 9D, 10A, 10B, 10C, 11A, 11B, 11C, 12A, 12B, 13
3.	Sztum	Sienkiewicza	15, 27, 27A, 29, 29A
4.	Sztum	Żeromskiego	1, 2, 3, 4, 4A, 5, 5A, 6, 6A, 6B, 6D, 6E, 6F, 6G, 6H, 6I, 6J, 6K, 7, 7A, 8, 8A, 8B, 9, 10, 11, 12, 13

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 10 - Sztum 10

Obszar Sztum 10 zajmuje powierzchnię 71,38 ha, teren ten jest niezamieszkaný. Obszar obejmuje jezioro Sztumskie wraz z częścią terenów wypoczynkowych wokół jeziora. Dominuje na nim funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 29. Punkty adresowe w jednostce Sztum 10

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Zajezerze	38

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 11 - Sztum 11

Obszar Sztum 11 zajmuje powierzchnię 66,02 ha, teren ten jest niezamieszany. Swoim zasięgiem obejmuje jezioro Barlewickie. Na terenie dominuje funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa.

Jednostka 12 - Barlewice

Obszar Barlewice zajmuje powierzchnię 511,27 ha i jest zamieszany przez 356 osób. Barlewice to sołectwo graniczące z miastem Sztum, w jego skład wchodzi dwie miejscowości Barlewice i Barlewiczki. Sołectwo Barlewice położone jest przy drodze wojewódzkiej nr 515. Teren jest bardzo dobrze skomunikowany z miastem, poprzez sieć ścieżek rowerowych i chodników. Na terenie sołectwa znajduje się: Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica. Barlewice leżą na „Rowerowym Szlaku Zamków Gotyckich”, który łączy ze sobą pięć zamków zlokalizowanych na terenie Powiśla. Obszar ten pełni ważną funkcję mieszkaniową z udziałem zabudowy jedno- i wielorodzinnej. W granicach obszaru położone są także użytki rolne oraz zlokalizowane obiekty przemysłowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 30. Punkty adresowe w jednostce Barlewice

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Barlewice	1, 1A, 2, 3, 4, 5, 5A, 6, 7, 8, 9, 10, 10A, 11, 12, 14, 15, 16
2.	Barlewiczki	1, 1A, 1B, 2, 3, 3A, 4, 4A, 5, 5A, 6, 6A, 6B, 7, 8, 9, 10, 10A, 12, 13, 14, 15, 15A, 16, 17, 17A, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 40

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 13 - Kępina

Obszar Kępina zajmuje powierzchnię 277,37 ha i jest zamieszany przez 292 osób. Kępina to nieduże sołectwo sąsiadujące bezpośrednio z miastem Sztum. Na obszarze dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W granicach obszaru znajdują się także gospodarstwa rolne oraz ogródki działkowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 31. Punkty adresowe w jednostce Kępina

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Kępina	-	1, 3, 4, 5, 6, 7, 7A, 8, 8A, 8B, 8C, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 14B, 15, 15A, 16, 17, 18, 19, 20, 20A, 20B, 21, 21A, 22, 24, 25, 29, 29A, 29B, 31, 31B, 31C, 31D, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 38A, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 49A, 49B, 50, 51, 52, 53, 61, 62, 53, 64, 65, 66, 68, 71, 72, 72A, 74, 74A, 75, 81, 83, 85, 86, 87
2.	Sztum	Zacisze	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 25

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 14 – Sztumskie Pole

Obszar Sztumskie Pole zajmuje powierzchnię 510,77 ha i jest zamieszany przez 624 osób. Obszar graniczy od zachodu z miastem Sztum. Przez jednostkę strukturalną 14 przebiega droga wojewódzka nr 603, od zachodu teren sołectwa graniczy z drogą krajową nr 55 oraz równolegle do niej biegnącą linią kolejową. Na terenie sołectwa znajduje się jezioro Białe, przepływa przez nie również kanał Biały. Sołectwo otoczone jest lasami i łąkami. Na terenie

jednostki zlokalizowane są ścieżki pieszo – rowerowe oraz szlaki przystosowane do turystyki konnej. Mocną stroną sołectwa jest bogata sieć miejsc noclegowych. W związku z powyższym obszar ten pełni ważną funkcję turystyczną (agroturystyczną) i sportowo-rekreacyjną. Obszar ten pełni również istotną funkcję mieszkaniową z przeważającym udziałem zabudowy jednorodzinnej. W granicach obszaru położone są także użytki rolne oraz zlokalizowane obiekty przemysłowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 32. Punkty adresowe w jednostce Sztumskie Pole

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numerы budynków
1.	Sztumskie Pole	Długa	3, 4, 5, 6, 8, 9, 9A, 9B, 10B, 11, 12, 12A, 12B, 13, 13A, 13B, 15, 16, 16A, 17, 17A, 18, 19, 20, 20A, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 80A
2.	Sztumskie Pole	Łądziki	1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
3.	Sztumskie Pole	Łąkowa	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 13A, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22
4.	Sztumskie Pole	Polanka	1, 1A, 1B, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 27, 31
5.	Sztumskie Pole	Sienkiewicza	37, 38, 39, 41A, 41B, 41C, 41D, 41E, 42, 43, 43A, 43B, 44, 44B, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 53A, 55, 55A, 57, 59, 60, 60A, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 73, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 100, 101
6.	Sztumskie Pole	Żeromskiego	2, 3, 3A, 4, 4A, 5, 6, 6A, 8, 8A, 9, 9A, 10, 10A, 11, 12, 12A, 12B, 12C, 13, 14, 14A, 14B, 14C, 14D, 14E, 14F, 14G, 15, 16, 16B, 16C, 17, 18, 19, 20, 20A, 21, 22, 22A, 22B, 23, 24A, 24B, 25, 27, 29A, 29B, 30, 31, 32, 33, 33A, 34, 35, 41, 44

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 15 - Zajezerze

Obszar Zajezerze zajmuje powierzchnię 715,55 ha i jest zamieszkały przez 505 osób. Zajezerze to sołectwo graniczące z miastem Sztum, w jego skład wchodzi dwie miejscowości Zajezerze i Wydry. Na obszarze dominuje jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa. W granicach obszaru położone są gospodarstwa rolne oraz zlokalizowane obiekty przemysłowe i usługowe. W obszarze znajduje się jezioro Parleta, wokół którego zlokalizowane są tereny rekreacji z zadaszonymi miejscami do grillowania, placem zabaw i siłownią. Zajezerze leży na "Rowerowym Szlaku Zamków Gotyckich na Powiślu" trasie rowerowej łączącej ze sobą trzy powiaty: Malborski, Sztumski i Kwidzyński. Przez ten obszar przebiega również Szlak pieszy "Nadwiślański" - kolor niebieski.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 33. Punkty adresowe w jednostce Zajezerze

LP.	Nazwa miejscowości	Numerы budynków
1.	Wydry	2
2.	Zajezerze	2, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 2G, 2H, 3, 4, 5, 5A, 5B, 6, 6A, 6B, 7, 7A, 8, 8A, 8B, 9, 9A, 10, 10A, 10B, 10C, 10D, 10E, 10F, 10K, 11, 11A, 11C, 11D, 11G, 11J, 11L, 11M, 11P, 11R, 12, 12A, 12B, 12C, 12D, 12E, 12G, 12L, 12P, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 19A, 19B, 19F, 19G, 20, 20A, 20B, 20C, 21, 21A, 21B, 22, 23, 23A, 23B, 24, 24B, 24F, 25, 25A, 26, 27, 27B, 27C, 28, 29, 30, 30A, 31, 31A, 31B, 31D, 31E, 31F, 31G, 31J, 31K, 31KA, 31M, 31N, 31P, 31R, 31S, 31U, 31Y, 31Z, 32, 33, 34, 35, 35A, 35B, 35C, 36, 37, 38, 39, 39A, 40, 40A, 40B, 40D, 40F, 40G, 40H, 40I,

	40K, 40L, 40T, 41, 42, 42A, 42B, 43, 43A, 43B, 43D, 43E, 44, 45, 45A, 46, 46A, 46B, 47, 48, 50, 51, 52, 52A, 53, 54, 56, 57, 58, 60, 63, 65, 65A, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 86, 90, 91, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 106, 113, 115, 130
--	---

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 16 – Sztumska Wieś

Obszar Sztumska Wieś zajmuje powierzchnię 1112,76 ha i jest zamieszkały przez 542 osób. Jest to sołectwo usytuowane 4 km na południe od Sztumu przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 55 z drogą wojewódzką nr 607 oraz na trasie linii kolejowej Malbork - Kwidzyn - Grudziądz. Sztumska Wieś jest sławną miejscowością w dziejach całego kraju, gdyż właśnie tam podpisano kończący wieloletnie wojny i konflikty Polski ze Szwecją. Wydarzenie to upamiętnione zostało dwumetrowym granitowym głazem. Niewątpliwą atrakcją obszaru jest również dwór wzniesiony w II połowie XIX wieku z cegły oraz neogotycka świątynia wzniesiona w latach 1867-1868. Na obszarze dominuje funkcja mieszkaniowa i rolna. Ponadto działają tutaj gospodarstwa agroturystyczne.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 34. Punkty adresowe w jednostce Sztumska Wieś

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Czernin	Pieniężnego	1, 2, 5, 6, 7, 8
2.	Sztum	Domańskiego	13, 14, 15, 16, 17, 17A, 18, 19, 20
3.	Sztumska Wieś	-	1, 2, 3, 4, 4B, 4C, 4N, 5, 6, 6A, 6B, 7, 7A, 8, 9, 10, 10A, 10D, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 18A, 18B, 19, 20, 21, 22, 23, 23A, 24, 25, 26, 27, 27A, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 38A, 39, 39A, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47A, 47B, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 59A, 60, 60A, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 73B, 74, 75, 76, 77, 80, 82, 85, 87, 89, 91, 95, 100, 100A, 101A, 101C, 101D, 101E, 101J, 114, 115, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210
4.	Sztumska Wieś	Kwidzyńska	20A, 20B, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30A, 30C, 30D, 31, 31A

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 17 – Czernin

Obszar Czernin zajmuje powierzchnię 975,01 ha i jest zamieszkały przez 1700 osób. Na tle pozostałych jednostek Czernin charakteryzuje się najwyższą liczbą mieszkańców. Jest usytuowany w centrum gminy i leży w niedalekim sąsiedztwie miasta Sztum. Wieś Czernin leży na trasie Sztum - Górki – Stary Targ – Tropy Sztumskie przy drodze wojewódzkiej nr 517. Na obszarze sołectwa pozostało jeszcze wiele elementów zabudowy dawnych majątków ziemskich. Są to zespoły dworsko – parkowe i założenia folwarczne lub ich fragmenty oraz zespoły dworsko – parkowe lub ich fragmenty. Na obszarze dominuje funkcja rolnicza, sadownicza i hodowlana. Ze względu na bazę noclegową i świadczone usługi gastronomiczne, sołectwo pełni także istotną funkcję gastronomiczno-hotelową. W graniach obszaru występuje zabudowa jedno- i wielorodzinna. Ze względu dużą placówkę szkolną, Zespół Szkół w Czerninie, w którego skład wchodzi Przedszkole, Szkoła Podstawowa, sołectwo pełni ważne funkcję oświatową. Na jego terenie działają prężnie lokalne stowarzyszenia i kluby uczniowskie. Ponadto na obszarze zlokalizowane są duże obiekty przemysłowo-składowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 35. Punkty adresowe w jednostce Czernin

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Czernin	Akacyjowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23
2.	Czernin	Donimirskich	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
3.	Czernin	Jaśminowa	1, 2
4.	Czernin	Krótką	1, 2, 4
5.	Czernin	Okrężna	1A, 1B, 2, 3,
6.	Czernin	Pieniężnego	3, 4, 9
7.	Czernin	Przyleśne	1, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 38, 40, 41, 42, 43, 46, 49, 50, 51, 52, 57, 59, 61, 63, 69, 71
8.	Czernin	Reymonta	1, 1A, 1B, 1C, 1D, 2, 2A, 3, 3A, 3B, 4A, 4B, 5, 6, 7, 8, 10
9.	Czernin	Sadowa	1, 2, 3, 5, 7, 9, 9A, 11, 13, 15, 17, 19, 21
10.	Czernin	Sportowa	1
11.	Czernin	Topolowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
12.	Czernin	Zielna	1, 2, 3, 5
13.	Górki	-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 15, 18
14.	Szpitalna Wieś	-	1, 2, 3, 4, 5A, 5/2, 6, 6A, 7, 8

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 18 - Pietrzwałd

Obszar Pietrzwałd zajmuje powierzchnię 991,24 ha i jest zamieszkały przez 153 osób. Sołectwo Pietrzwałd położone jest wzdłuż drogi powiatowej Sztum – Kalwa, która łączy się z drogą wojewódzką nr 515 Malbork – Dzierzgoń – Susz. Na obszarze dominuje funkcja rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. Interesującym obiektem zlokalizowanym w sołectwie jest zabytkowy Kościół z 1647 roku z parkiem z końca XIX wieku oraz cmentarz.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 36. Punkty adresowe w jednostce Pietrzwałd

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Pietrzwałd	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 13, 14, 14A, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30A, 31, 38, 39, 40, 41, 42, 42A, 44

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 19 - Koślinka

Obszar Koślinka zajmuje powierzchnię 892,92 ha i jest zamieszkały przez 147 osób. Sołectwo Koślinka leży w odległości 5 kilometrów od Sztumu przy drodze powiatowej Sztum – Koślinka – Dąbrówka Malborska. Północno – wschodni obszar sołectwa zajmuje największe jezioro na terenie Gminy Sztum Dąbrówka. W granicach obszaru funkcjonuje także prywatna szkoła jazdy konnej. Na obszarze dominuje funkcja rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 37. Punkty adresowe w jednostce Koślinka

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Koślinka	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 13A, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 26A, 27, 28, 29, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 49A, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 61

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 20 - Koniecwałd

Obszar Koniecwałd zajmuje powierzchnię 1035,60 ha i jest zamieszkały przez 484 osób. Sołectwo położone jest na północ od miasta Sztum przy drodze krajowej nr 55. Obszar graniczy od północno-wschodniej strony z jeziorem Dąbrówka, natomiast od zachodniej z kompleksami leśnymi oraz jeziorem Kaniewskim. Na kanale łączącym oba jeziora zachowały się pozostałości młyna wodnego i urządzeń wodnych. W granicach obszaru występują duża liczba zabytkowych obiektów, które podlegają ochronie konserwatorskiej. Na obszarze dominuje zabudowa rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. Ponadto na obszarze zlokalizowana jest farma elektrowni wiatrowych oraz obiekty przemysłowo-składowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 38. Punkty adresowe w jednostce Koniecwałd

LP.	Nazwa miejscowości	Numerы budynków
1.	Goraj	2A, 2B, 3, 4, 5, 6, 7
2.	Grzępa	1
3.	Koniecwałd	1, 1A, 1B, 2, 3, 4, 5, 6, 6A, 7, 8, 8A, 8B, 10, 10A, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 18A, 19, 20, 21, 22, 23, 23A, 24, 25, 26, 27, 27A, 28, 29, 30, 30A, 31, 32, 32A, 33, 33B, 34, 35, 36, 37, 37A, 37B, 38, 39, 39A, 40, 40A, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 49C, 49E, 49J, 50, 50AA, 50L, 51, 52, 52A, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 61A, 63, 64, 65, 68, 70, 72, 72A, 73, 74, 80, 83, 86, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 21 - Gronajny

Obszar Gronajny zajmuje powierzchnię 634,28 ha i jest zamieszkały przez 210 osób. Sołectwo Gronajny leży w północno-wschodniej części gminy Sztum. Obszar położony jest nad jeziorem Dąbrówka przez jego tereny przepływa Kanał Juranda. Przez wschodnią część miejscowości przebiega magistrała kolejowa Malbork – Ława – Warszawa. W sołectwie odkryto ślady kultur paleolitycznych oraz osady z wczesnego średniowiecza. Na obszarze dominuje zabudowa rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. Ponadto na obszarze znajduje się farma elektrowni wiatrowych.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 39. Punkty adresowe w jednostce Gronajny

LP.	Nazwa miejscowości	Numerы budynków
1.	Gronajny	1, 2, 3, 4, 4A, 4B, 4C, 5, 6, 7, 8, 8A, 9, 9A, 10, 10A, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 21A, 21B, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 28A, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 36A, 38, 39, 40

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 22 - Gościszewo

Obszar Gościszewo zajmuje powierzchnię 1685,01 ha i jest zamieszkały przez 957 osób. Sołectwo położone jest w północnej części gminy Sztum. W jego skład wchodzi miejscowości Gościszewo oraz wieś Węgry, położona w zachodniej części sołectwa. Droga krajowa nr 55 Nowy Dwór – Malbork – Sztum – Kwidzyn, dzieli Gościszewo na 2 części; wschodnią i zachodnią. Przez wschodnią część sołectwa przebiega linia kolejowa relacji Malbork – Gościszewo – Sztum – Kwidzyn – Grudziądz o znaczeniu regionalnym. Na obszarze dominuje zabudowa rolniczo-leśna i mieszkaniowa jednorodzinną. Ponadto na obszarze zlokalizowana jest farma fotowoltaiczna oraz obiekty przemysłowe. Obszar pełni również funkcje oświatowe

i opiekuńczo-wychowawcze (Zespół Szkół w Zespół Szkół w Gościszewie, Przedszkole Publiczne w Gościszewie) oraz rekreacyjne. Sołectwo dysponuje bazą noclegową. Niewątpliwą atrakcją stanowią przebiegające przez sołectwo liczne trasy i szlaki turystyczne, a także obiekty zabytkowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 40. Punkty adresowe w jednostce Gościszewo

LP.	Nazwa miejscowości	Ulica	Numery budynków
1.	Gościszewo	-	1, 1A, 1B, 2, 2A, 2B, 3, 3A, 4, 4A, 4B, 4C, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 11A, 11C, 11D, 11K, 11L, 11P, 11R, 11S, 11T, 12, 12A, 12B, 12C, 13, 14, 15, 15A, 16, 16A, 17, 18, 18A, 18B, 18C, 18D, 18E, 20, 21, 23, 23A, 24, 24A, 24B, 25, 26, 27, 27A, 28, 30, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 44A, 44B, 45, 45A, 45B, 46, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 59A, 59B, 60, 61, 61A, 62, 62A, 63, 63A, 63B, 63C, 63D, 64, 64B, 64C, 65, 65A, 65B, 65D, 67, 67A, 67B, 68, 68A, 68B, 68D, 69, 70, 70A, 71, 71A, 72A, 72B, 72C, 72D, 73, 73C, 74, 74A, 74B, 75, 76, 77, 77A, 78, 79, 80, 80A, 81, 82, 83, 84, 84B, 84C, 84D, 85, 85A, 85B, 86, 86A, 86C, 86D, 86E, 87, 87A, 88, 88A, 88B, 88C, 88D, 88F, 88G, 89, 90, 90A, 90B, 90C, 91, 92, 93, 94, 94A, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 101A, 101B, 101C, 101D, 102, 103, 104, 104A, 104B, 104C, 104D, 105, 106, 107, 108, 109, 109A, 109B, 109C, 110, 110A, 111, 111A, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 118A, 119, 119A, 119B, 120, 121, 122, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 138A, 139, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 215, 219, 222, 223, 224, 318
2.	Gościszewo	Pod Lasem	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 47
3.	Węgry	-	1, 2, 2A, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 23 - Uśnice

Obszar Uśnice zajmuje powierzchnię 2406,10 ha i jest zamieszkały przez 375 osób. Uśnice to sołectwo na północno - zachodnim krańcu Gminy Sztum. Sołectwo otoczone jest lasami, od zachodu w naturalny sposób teren ograniczony jest rzeką Nogat. Na obszarze dominuje zabudowa rolniczo-leśna i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. Sołectwo pełni także ważną funkcję oświatową. W Uśnicach funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który kształci oraz wychowuje dzieci i młodzież z umiarkowaną, znaczną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z autyzmem i sprzężonymi niepełnosprawnościami. Niewątpliwą atrakcją stanowią przebiegające przez sołectwo liczne trasy i szlaki turystyczne, a także obiekty zabytkowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 41. Punkty adresowe w jednostce Uśnice

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Parpary	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 13A, 14, 15, 15A, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22A, 23, 24, 25, 27, 28, 28A, 31, 32, 32A, 32B, 33, 33A, 34, 35, 35A, 35B, 36,

		37, 39, 39A, 40, 40A, 41, 42, 42A, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 50A, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 68A, 92
2.	Polanka	1, 1A, 2
3.	Uśnice	1, 1A, 1B, 1C, 2, 3, 4, 4A, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10A, 11, 11A, 11B, 12, 13, 14, 15, 15A, 16, 17, 18, 18A, 19, 20, 21, 22, 23, 23A, 23B, 24, 25, 26, 26A
4.	Witki	1

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 24 - Piekło

Obszar Piekło zajmuje powierzchnię 605,04 ha i jest zamieszkały przez 286 osób. Sołectwo Piekło leży we wschodniej części Gminy Sztum, jej teren w naturalny sposób ogranicza rzeka Wisła. Na obszarze dominuje zabudowa rolnicza mieszkaniowa z zabudową jedno- i wielorodzinną. Niewątpliwą atrakcją sołectwa stanowią szlaki turystyczne, obiekty zabytkowe i liczne obszary przyrodnicze podlegające ochronie.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 42. Punkty adresowe w jednostce Piekło

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Piekło	5, 6, 7, 8, 8A, 9, 10, 11, 12, 13, 13A, 13B, 14, 17, 18, 19, 20, 20A, 20B, 21, 21A, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 25 – Biała Góra

Obszar Biała Góra zajmuje powierzchnię 2029,99 ha i jest zamieszkały przez 201 osób. Sołectwo położone jest w zachodniej części gminy Sztum, a odległość od Sztumu wynosi 10 kilometrów. Na obszarze dominuje zabudowa rolniczo-leśna, na którą składają się głównie jednorodzinne budynki mieszkalne i zabudowania gospodarcze. W związku z malowniczym położeniem, a także, przystanią żeglarską i zabytkowym zespołem śluz, ośrodek pełni funkcję turystyczno-rekreacyjną. Niewątpliwą atrakcją sołectwa stanowią szlaki turystyczne i rowerowe, rezerваты przyrody i tereny chronione.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 43. Punkty adresowe w jednostce Biała Góra

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Biała Góra	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 11A, 12, 14, 15, 16, 17, 17A, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 43A, 44, 44A, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 56A, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 70
2.	Wydry	1
3.	Wygoda	1

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 26 – Nowa Wieś

Obszar Nowa Wieś zajmuje powierzchnię 853,49 ha i jest zamieszkały przez 473 osób. Sołectwo Nowa Wieś leży w południowej części Gminy Sztum przy drodze krajowej nr 55 Malbork – Grudziądz. Na obszarze dominuje funkcja rolniczo-leśna. Na obszarze występuje jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa. W granicach obszaru zlokalizowane są także obiekty przemysłowe, wyrobiska i obiekty pełniące funkcje oświatowe.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 44. Punkty adresowe w jednostce Nowa Wieś

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Nowa Wieś	2, 3, 4, 5, 6, 7, 7A, 7B, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 21A, 21E, 21F, 22, 22A, 23, 23A, 24, 25, 26, 27, 27B, 27C, 27D, 27E, 27F, 27G, 27H, 28, 29, 30, 31, 31A, 32, 32A, 32B, 33, 34, 34A, 35, 35A, 36, 36A, 37, 38, 39, 39A, 40, 40A, 40B, 40C, 41, 42, 43, 43A, 43B, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 53A, 54, 54A, 55, 56, 57, 58, 58A, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 66A, 67, 68, 69, 69A, 69B, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 78A, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 90, 91, 91A, 92, 92A, 93, 94, 95, 95A, 96, 97
2.	Parowy	3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 17A, 18, 19, 19A, 20, 21, 22

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 27 – Postolin

Obszar Postolin zajmuje powierzchnię 1946,35 ha i jest zamieszkały przez 690 osób. Sołectwo położone jest w południowej części gminy Sztum w odległości 4 km od miasta Sztum przy drodze powiatowej Sztum – Prabuty. W jednostce dominuje funkcja rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. Ponadto na obszarze zlokalizowana jest farma elektrowni wiatrowych. Sołectwo dysponuje bazą noclegową.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 45. Punkty adresowe w jednostce Postolin

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Michorowo	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 15
2.	Polaszki	1, 6, 6/2, 7, 8, 10, 11, 13, 14
3.	Postolin	2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 14A, 14B, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 21B, 22, 23, 23B, 23C, 23D, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 29A, 30, 31, 31A, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 42A, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 58A, 58B, 60, 61, 62, 63, 63A, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 78, 79, 81, 83, 83A, 85, 87, 90, 91, 92, 92A, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 104, 105, 106, 109, 109A, 110, 201, 201A, 201B, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 213
4.	Ramzy Małe	2/1, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Jednostka 28 – Cygusy

Obszar Cygusy zajmuje powierzchnię 462,01 ha i jest zamieszkały przez 143 osób. Cygusy położone są 6 km na południowy wschód od gminy Sztum, przy drodze wojewódzkiej 522. Na obszarze dominuje funkcja rolnicza i mieszkaniowa z zabudową jednorodzinną. W granicach jednostki zawarte są liczne obiekty zabytkowe, m.in. neoklasycystyczny dwór w Cygusach wzniesiony w XIX wieku.

W skład jednostki wchodzi następujące adresy:

Tab. 46. Punkty adresowe w jednostce Cygusy

LP.	Nazwa miejscowości	Numery budynków
1.	Cygusy	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8A, 11

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ewidencji Miejscowości Ulic i Adresów.

Tab. 47. Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych

Nr jednostki	Nazwa jednostki	Istotne funkcje terenu	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców miasta [%]	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
1	Sztum 1	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - usługowo-przemysłowa - edukacyjna	687	4,05%	36,69	0,20%
2	Sztum 2	- turystyczna - mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - handlowo-usługowa	697	4,11%	12,73	0,07%
3	Sztum 3	- mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - administracyjna (instytucje publiczne)	945	5,57%	7,67	0,04%
4	Sztum 4	- mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - zdrowotna - rekreacyjno-wypoczynkowa - komunikacyjna - kulturalna - administracyjna (instytucje publiczne)	1231	7,25%	29,67	0,16%
5	Sztum 5	- mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - rekreacyjno-wypoczynkowa - edukacyjna - handlowo-usługowa - zdrowotna - administracyjna (instytucje publiczne)	1101	6,48%	15,60	0,09%
6	Sztum 6	- rekreacyjno-wypoczynkowa - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - rolna - usługowa	1041	6,13%	57,20	0,32%

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

7	Sztum 7	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - zakład karny - administracyjna (instytucje publiczne) - ogrody działkowe - przemysłowo-składowa - kulturalna	822	4,84%	27,08	0,15%
8	Sztum 8	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - edukacyjna - handlowo-usługowa	1275	7,51%	39,91	0,22%
9	Sztum 9	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - przemysłowo-składowa - rolna - ogrody działkowe - edukacyjna - usługi społeczne - administracyjna (instytucje publiczne)	1041	6,13%	94,91	0,52%
10	Sztum 10	- rekreacyjno-wypoczynkowa	0	-	71,38	0,39%
11	Sztum 11	- rekreacyjno-wypoczynkowa	0	-	66,02	0,36%
12	Barlevice	- rolnicza - przemysłowa, - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna)	356	2,10%	511,27	2,82%
13	Kępina	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - ogrody działkowe - rolnicza	292	1,72%	277,37	1,53%
14	Sztumskie Pole	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - przemysłowa - rolnicza - gospodarka leśna - agroturystyczna	624	3,68%	510,77	2,82%

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

		- sportowo-rekreacyjna				
15	Zajezerze	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - usługowa - cementarna - leśna - rolnicza - przemysłowo-składowa	505	2,97%	715,55	3,95%
16	Sztumska Wieś	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - rolna - agroturystyczna	542	3,19%	1112,76	6,15%
17	Czernin	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - rolnicza - sadownicza - przemysłowo-składowa - hodowlana - edukacyjna - opiekuńcza - gastronomiczno-hotelowa	1700	10,01%	975,01	5,39%
18	Pietrzwałd	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna)	153	0,90%	991,24	5,48%
19	Koślinka	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - wyrobisko	147	0,87%	892,92	4,93%
20	Koniecwałd	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - przemysłowo-składowa - produkcja energii odnawialnej (farma wiatrowa) - społeczna	484	2,85%	1035,60	5,72%
21	Gronajny	- rolnicza	210	1,24%	634,28	3,50%

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

		- produkcja energii odnawialnej (farma wiatrowa) - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - komunikacyjna				
22	Gościszewo	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - rolnicza - leśna - edukacyjna - rekreacyjna - przemysłowa - produkcja energii odnawialnej (farma fotowoltaiczna)	957	5,64%	1685,01	9,31%
23	Uśnice	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - edukacyjna - leśna - rolnicza	375	2,21%	2406,10	13,29%
24	Piekło	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - społeczna	286	1,68%	605,04	3,34%
25	Biała Góra	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - rolnicza - turystyczna - leśna	201	1,18%	2029,99	11,21%
26	Nowa Wieś	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - leśna - rolnicza, - przemysłowa - wyrobiska - edukacyjna	473	2,79%	853,49	4,71%
27	Postolin	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna)	690	4,06%	1946,35	10,75%

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

		- rolnicza - produkcja energii odnawialnej (farma wiatrowa) - społeczna				
28	Cygusy	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - rolnicza	143	0,84%	462,01	2,55%
Razem			16 978	100%	18 103,62	100%

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OBRAZUJĄCE STAN KRYZYSOWY

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji o stanie kryzysowym obszaru decyduje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych współwystępująca z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W opracowaniu założono, że o degradacji w zakresie badanego wskaźnika decyduje występowanie wartości gorszych od średniej dla gminy - w zależności od charakteru zjawiska - powyżej lub poniżej średniej.

Do procesu delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano kluczowe dla gminy Sztum zjawiska problemowe odpowiadające wymaganiom art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, reprezentujące specyfikę gminy. Podstawę wyboru wskaźników stanowiły historyczne uwarunkowania lokalnej polityki rozwoju, odwzorowane w dokumentach strategicznych gminy oraz zidentyfikowane w diagnozie ogólnej miasta.

W analizie porównawczej zróżnicowanie wewnątrz gminnego badanych zjawisk wykorzystano łącznie 31 wskaźników, z czego 16 w sferze społecznej, 3 w sferze gospodarczej, 3 w sferze środowiskowej, 6 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz 3 w sferze technicznej (Tab. 48).

Tab. 48. Wskaźniki wykorzystane w ocenie sfery społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i technicznej w diagnozie delimitacyjnej

Lp.	Zagadnienie z art. 9 ust. 1 uor	Propozycja wskaźnika – wg stanu na dzień 31.12.2021 r.	Źródło danych	Charakter wskaźnika
Sfera społeczna				
-	Bezrobocie	-	-	-
-		-	-	-
1.	Ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie	Niekorzystny/destymulanta
2.		Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
3.		Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
4.		Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu alkoholizmu na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
5.		Liczba osób pobierających dodatek mieszkaniowy na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
6.	Przestępczość	Liczba przestępstw kryminalnych na 100 osób	Komenda Powiatowa Policji w Sztumie	Niekorzystny/destymulanta
7.		Liczba wykroczeń na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
8.		Liczba interwencji policji na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
9.	Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Liczba osób w wieku 0-3 lata na 100 osób	Ewidencja Ludności UMiG Sztum	Niekorzystny/destymulanta
10.		Liczba osób w wieku powyżej 75 roku życia na 100 osób		Niekorzystny/destymulanta
11.		Liczba osób objętych pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności na 100 osób	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie	Niekorzystny/destymulanta

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

12.		Liczba osób pobierających zasiłek z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 osób		Niekorzystny/ destymulanta
13.	Niski poziom edukacji lub kapitału społecznego	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w jednostce	Miejsko-Gminy Zespół Oświaty w Sztumie	Korzystny/ stymulanta
14.		Liczba zarejestrowanych formularzy Niebieska Karta na 100 osób	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie	Niekorzystny/ destymulanta
15.	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i	Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na 100 osób	Starostwo Powiatowe w Sztumie	Korzystny/ stymulanta
16.	kulturalnym	Liczba czytelników bibliotek na 100 osób	Sztumskie Centrum Kultury	Korzystny/ stymulanta
Sfera gospodarcza				
17.	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEiDG na 100 osób	Urząd Miasta i Gminy Sztum	Korzystny/ stymulanta
18.		Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób		Korzystny/ stymulanta
19.	Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych podmiotów gospodarczych na 100 osób		Niekorzystny/ destymulanta
Sfera środowiskowa				
20.	Przekroczenia standardów jakości środowiska	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	Urząd Miasta i Gminy Sztum	Niekorzystny/ destymulanta
21.		Liczba lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 100 osób		Niekorzystny/ destymulanta
22.	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Udział niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych w powierzchni jednostki		Niekorzystny/ destymulanta
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
23.	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	Odsetek osób mieszkających w odległości 10 min dojazdu do obiektów kulturalnych	Sztumskie Centrum Kultury	Korzystny/ stymulanta
24.	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	Liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych na 100 osób	Urząd Miasta i Gminy Sztum	Korzystny/ stymulanta
25.	Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Liczba budynków ujętych w GEZ na 100 osób		Niekorzystny/ destymulanta
26.	Niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Liczba przejść dla pieszych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w ich ogólnej liczbie		Korzystny/ stymulanta

27.	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Liczba przystanków autobusowych na 100 osób		Korzystny/ stymulanta
28.	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Powierzchnia terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na 100 osób		Korzystny/ stymulanta
Sfera techniczna				
29.	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r. na 100 osób	Urząd Miasta i Gminy Sztum	Niekorzystny/ destymulanta
30.	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Udział dróg w złym stanie technicznym w łącznej długości dróg w jednostce		Niekorzystny/ destymulanta
31.		Liczba awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2021 r. na 100 osób	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sztumie	Korzystny/ stymulanta

Źródło: opracowanie własne.

Wybór wskaźników odzwierciedla najbardziej istotne problemy, występujące w gminie Sztum. Liczba oraz stopień przekroczenia ich wartości referencyjnych przesądzi o ocenie degradacji poszczególnych jednostek strukturalnych i pozwoli na delimitację obszaru zdegradowanego.

Wybrane do diagnozy służącej wskazaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wskaźniki spełniają następujące kryteria:

- są mierzalne – opisują je konkretne wartości, które można porównywać w ramach różnych jednostek
- są wiarygodne – pochodzą z rejestrów publicznych i są pozyskiwane w ramach działalności statutowej organów publicznych zajmujących się danym zagadnieniem,
- umożliwiają systematyczne pozyskiwanie danych - w przyszłości zapewniając możliwość monitorowania zmian obszaru rewitalizacji.

Z analizy wyłączone zostało zagadnienie bezrobocia, które w wyniku analizy danych w ujęciu gminnym wskazuje na wyraźnie niższe wartości od powiatowych, wojewódzkich oraz krajowych. Dodatkowo analiza zjawiska długotrwałego bezrobocia oraz liczby osób bez pracy o niskim wykształceniu, w podziale na jednostki analityczne, przedstawia zdarzenia jednostkowe, na podstawie których wyciąganie wniosków o degradacji całej jednostki było by błędne. Brak tym samym wskazywanej w ustawie koncentracji negatywnego zjawiska, jakim jest bezrobocie.

Przeprowadzanie analizy wskaźnikowej pozwoliło na określenie jednostek charakteryzujących się kumulacją zjawisk kryzysowych, priorytetowe znaczenie, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, miała tutaj sfera społeczna.

Opis wpływu poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego zawiera [Tab. 49](#).

Tab. 49. Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego

	Liczba badanych wskaźników	Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego
Sfera społeczna	16	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W przypadku miasta i gminy Sztum zrezygnowano z analizy wskaźnikowej zjawiska bezrobocia z uwagi na jego bardzo niski poziom.
Sfera gospodarcza	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze gospodarczej określonego jako niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.
Sfera środowiskowa	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze środowiskowej są to w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	5	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze przestrzenno-funkcjonalnej obejmującej w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych.
Sfera techniczna	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze technicznej obejmującego w szczególności: degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: opracowanie własne.

Na potrzeby badania ustalono, że za sytuację kryzysową uznaje się odchylenie wartości analizowanego wskaźnika od średniej liczonej dla obszaru całej gminy – w zależności od

wskaźnika powyżej lub poniżej. Przyjęte założenia metodologiczne spełniają wymogi zapisów ustawy o rewitalizacji.

3.5. Sfera społeczna

Do badania sfery społecznej użyto 16 wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowano zagadnienia wpisujące się w problematykę: ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Z badania wyłączone zostało zagadnienie bezrobocia z uwagi na bardzo niski udział osób długotrwale bezrobotnych oraz nisko wykształconych osób pozostających bez pracy. Badane wskaźniki występowały w 26 z 28 jednostek strukturalnych, w przypadku niezamieszkałych jednostkach nr 10 i 11 badane zjawiska nie występują (Tab. 50).

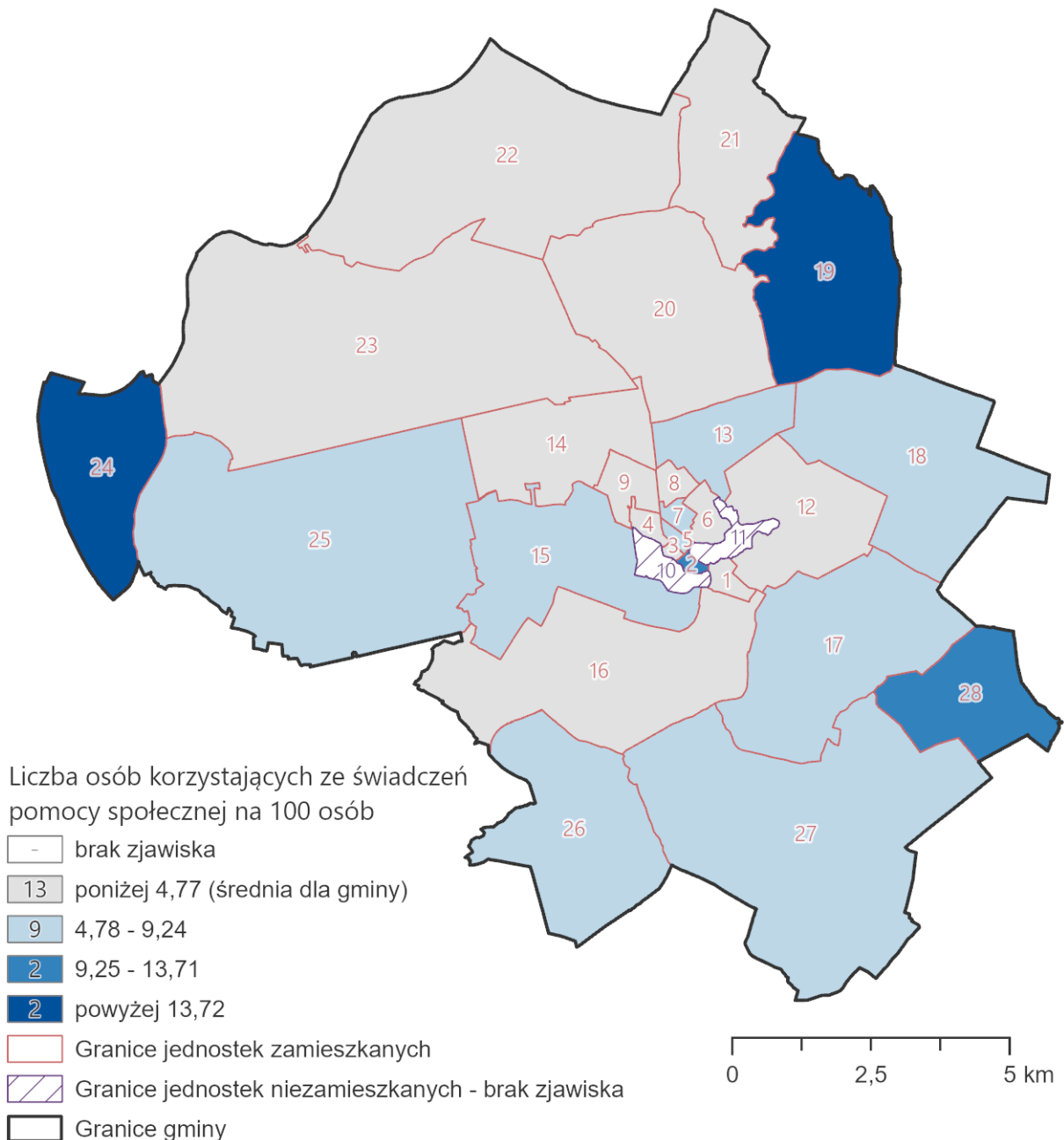
Tab. 50. Zestawienie wskaźników sfery społecznej

Nr jednostki	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 osób	Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 osób	Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu alkoholizmu na 100 osób	Liczba osób pobierających dodatek mieszkaniowy na 100 osób	Liczba przestępstw kryminalnych na 100 osób	Liczba wykroczeń na 100 osób	Liczba interwencji policji na 100 osób	Liczba osób w wieku 0-3 lata na 100 mieszkańców	Liczba osób w wieku powyżej 75 roku życia na 100 mieszkańców	Liczba osób objętych pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności na 100 osób	Liczba osób pobierających zasiłek z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w jednostce	Liczba zarejestrowanych formularzy Niebieska Karta na 100 osób	Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na 100 mieszkańców	Liczba czytelników bibliotek na 100 mieszkańców	Liczba przekroczonych wskaźników
1	4,66	1,89	2,33	0,58	0,73	2,04	19,51	69,72	2,77	3,49	1,46	1,02	60%	0,44	0,58	11,94	4/16
2	10,62	5,16	5,02	1,87	5,02	2,73	33,00	71,16	3,59	9,04	5,02	6,17	55%	0,43	0,29	7,03	14/16
3	3,39	2,12	0,95	0,11	2,01	1,90	31,22	25,50	1,69	10,79	1,27	1,80	40%	0,21	0,63	9,21	6/16
4	4,63	2,11	2,84	0,49	2,92	3,49	16,17	40,13	2,44	9,42	2,19	2,60	51%	1,38	1,22	11,05	10/16
5	7,18	5,00	4,18	0,82	2,09	2,18	25,79	43,51	2,45	3,00	1,63	3,72	58%	0,45	0	4,27	11/16
6	2,59	1,25	1,06	0	1,06	1,44	5,38	15,95	4,23	1,83	1,83	2,02	57%	0,19	0,10	15,85	2/16
7	5,72	4,14	3,28	0,61	4,26	2,55	4,87	20,44	4,14	7,66	2,19	2,07	58%	0,61	0,49	19,34	10/16
8	1,65	1,57	1,10	0,16	0	1,57	7,53	16,86	3,37	2,51	0,71	1,18	55%	0,24	0,31	10,35	2/16
9	2,11	1,44	1,06	0,48	0,77	2,02	7,88	23,05	2,88	2,21	0,38	1,25	57%	0,67	0,19	14,02	3/16

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

10	Jednostka niezamieszкана – brak zjawisk																-
11	Jednostka niezamieszкана – brak zjawisk																-
12	2,25	1,40	1,12	0	0,56	1,40	6,18	21,91	2,81	3,65	0,84	1,12	54%	0,56	0,84	5,62	2/16
13	7,53	7,53	6,51	0	0,68	0,34	2,74	4,79	4,79	1,71	1,37	6,16	56%	0	0,68	9,59	5/16
14	2,72	2,56	2,40	0	0,48	1,28	3,53	11,38	2,72	1,44	1,44	0,16	48%	0,16	0,80	4,17	2/16
15	5,15	1,58	4,55	0	0,20	0,40	4,75	8,12	6,14	0,20	1,39	2,57	59%	0,59	0,20	13,66	6/16
16	3,51	2,77	1,48	0,18	0,55	2,58	10,33	11,44	2,77	2,77	0,92	2,21	45%	0,74	0,55	5,35	4/16
17	5,00	2,47	2,76	0,71	1,00	1,53	6,41	25,94	3,35	3,47	1,29	2,41	51%	0,59	0,18	4,41	8/16
18	6,54	1,31	0	0	1,31	0,65	1,31	5,88	3,92	3,92	6,54	5,88	45%	0	0	1,31	7/16
19	14,97	10,20	6,80	0	1,36	0,68	4,08	12,24	6,12	7,48	3,40	4,08	51%	0	0	5,44	11/16
20	4,13	2,48	1,86	1,45	0,83	1,86	52,69	15,50	5,58	3,31	2,69	1,24	54%	1,03	0,41	3,72	8/16
21	2,38	1,43	0,95	0	0	0,95	1,43	4,76	4,29	4,29	2,38	0	56%	0	0	1,90	5/16
22	3,87	1,36	2,30	0,21	0,10	1,57	4,70	15,67	3,24	2,61	1,25	1,78	37%	0,84	0,52	1,25	3/16
23	2,40	1,07	0,80	0	0	0,27	2,67	5,33	3,73	2,93	0,53	1,60	61%	0	0,80	4,27	2/16
24	18,18	8,74	15,73	6,29	3,15	1,05	5,24	10,49	5,59	0,35	11,89	7,34	55%	1,05	1,05	1,05	10/16
25	7,96	7,96	1,99	1,99	0	2,49	7,46	14,93	1,49	4,98	4,48	2,99	52%	1,49	1,00	5,47	10/16
26	4,86	3,59	2,96	0,85	0,21	0,85	4,44	15,22	3,38	1,48	2,33	2,33	61%	0,63	0,21	7,61	9/16
27	4,93	3,48	1,59	0,14	0,72	0,87	3,19	8,99	2,90	3,33	1,01	4,06	40%	0,29	0,72	17,25	4/16
28	9,79	8,39	5,59	0	1,40	1,40	2,80	3,50	4,90	0,70	5,59	9,79	54%	0	0	2,10	9/16
Średnia dla gminy	4,77	2,84	2,64	0,55	1,33	1,77	12,10	24,54	3,36	4,11	1,87	2,47	54%	0,54	0,45	8,73	-

Źródło: opracowanie własne

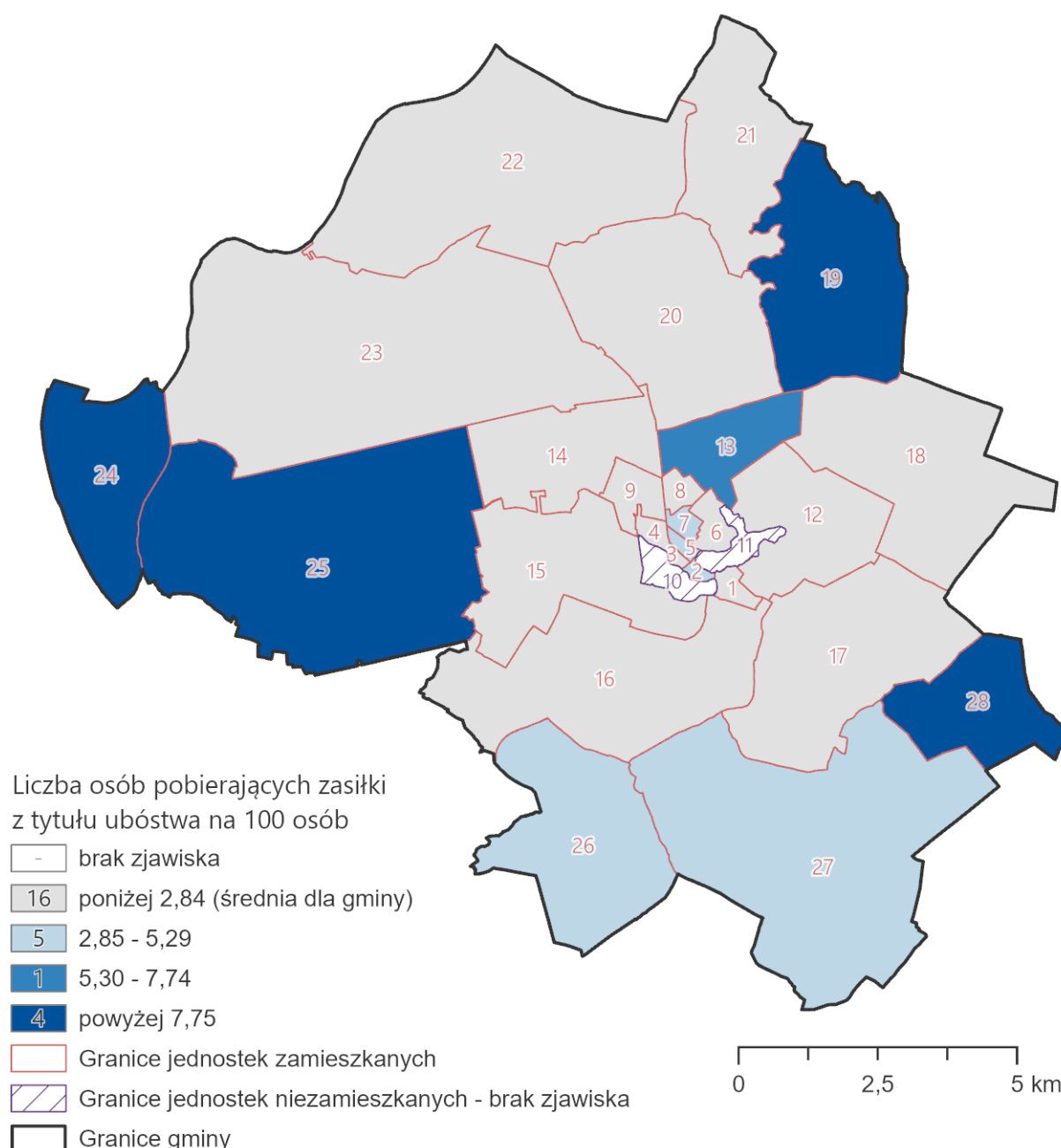

Rys. 9. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Pierwszym badanym zjawiskiem w zakresie ubóstwa jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Średnia dla gminy, stanowiąca wartość referencyjną wynosiła 4,77. Poniżej tego poziomu znalazło się 13 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania sytuacji kryzysowej. W przypadku 9 jednostek wartość referencyjna została przekroczona w niskim stopniu, nie przekraczając 9,24. Sytuację kryzysową o średnim zakresie wykazywały jednostki nr 2 i 28. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr 19 i 24, dla których wskaźnik wskazywał wartość 14,97 i 18,18 (Rys. 9).

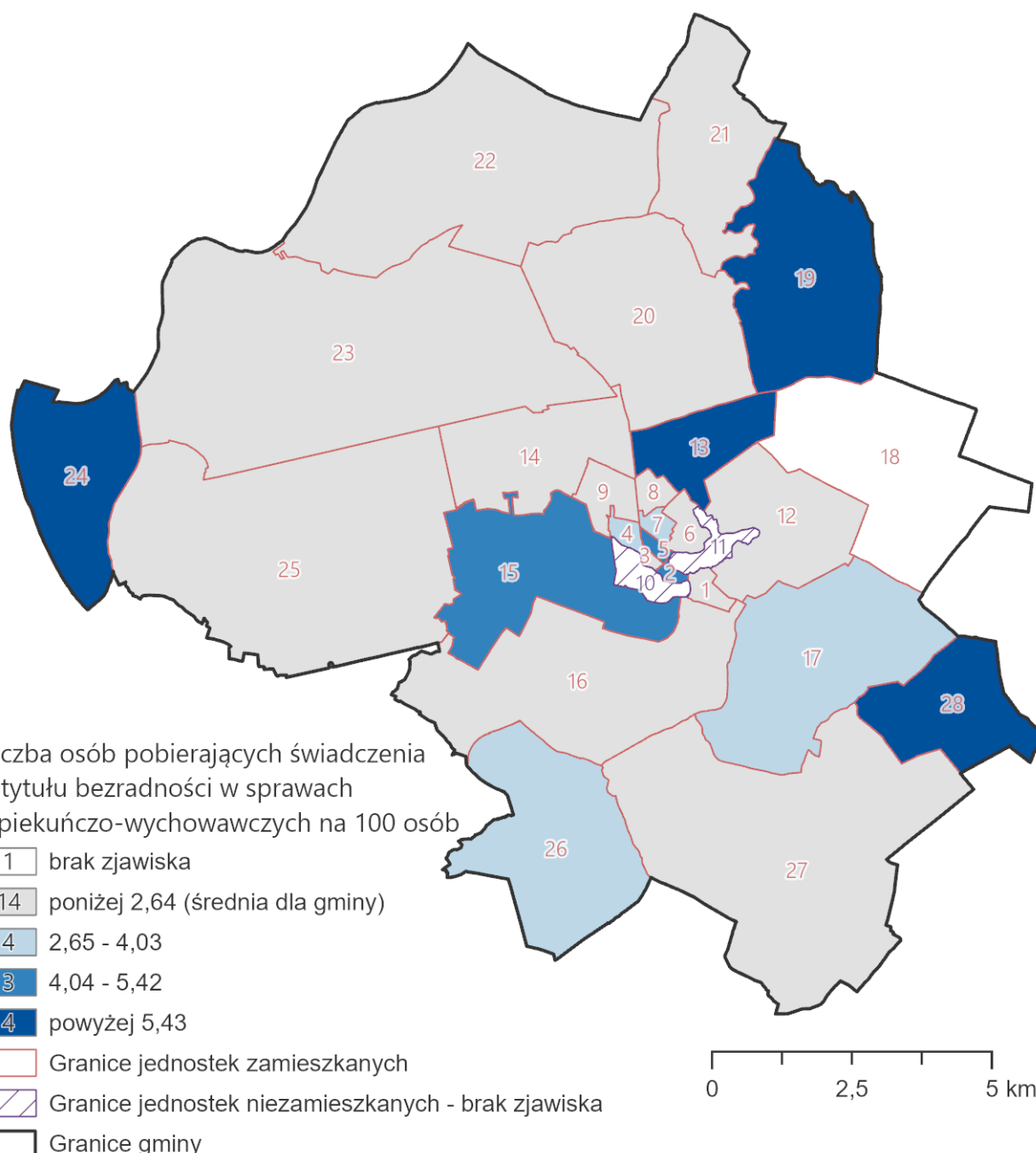

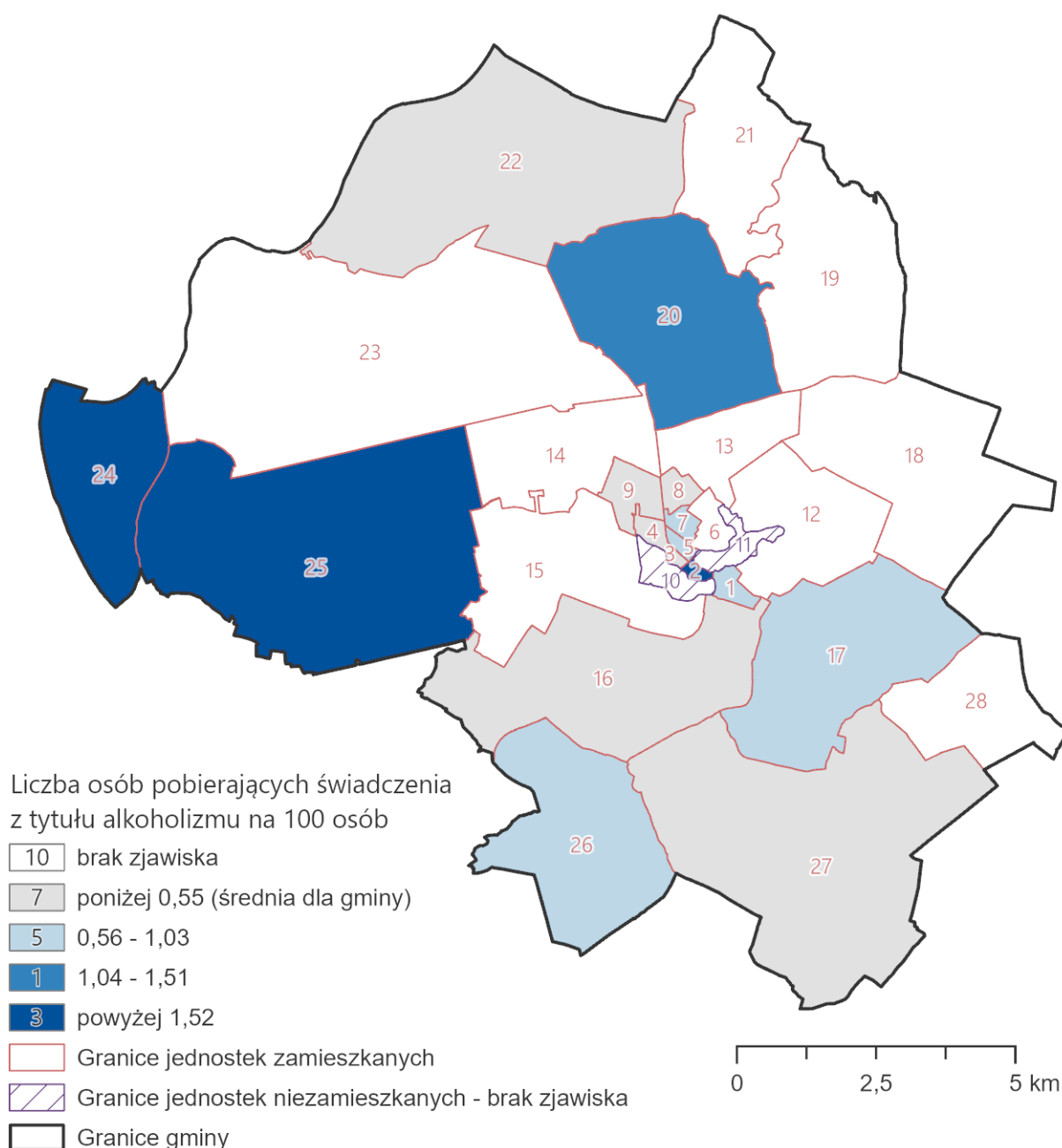
Rys. 10. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim badanym zjawiskiem w zakresie ubóstwa jest liczba osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa.

Wartość referencyjna dla gminy wynosiła 2,84, wartości poniżej tego progu osiągnęło 16 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania sytuacji kryzysowej. W 5 jednostkach poziom referencyjny został przekroczony w niskim zakresie – poniżej 5,29. Jednostka nr 13 osiągnęła średnią wartość wskaźnika na poziomie 7,53. Najwyższe wartości wykazywały natomiast jednostki nr 19, 24, 25 i 28 – w zakresie powyżej 7,75. Zauważalnie najbardziej kryzysową sytuacją wykazywała się jednostka nr 19, gdzie wskaźnik osiągał 10,20 (Rys. 10).

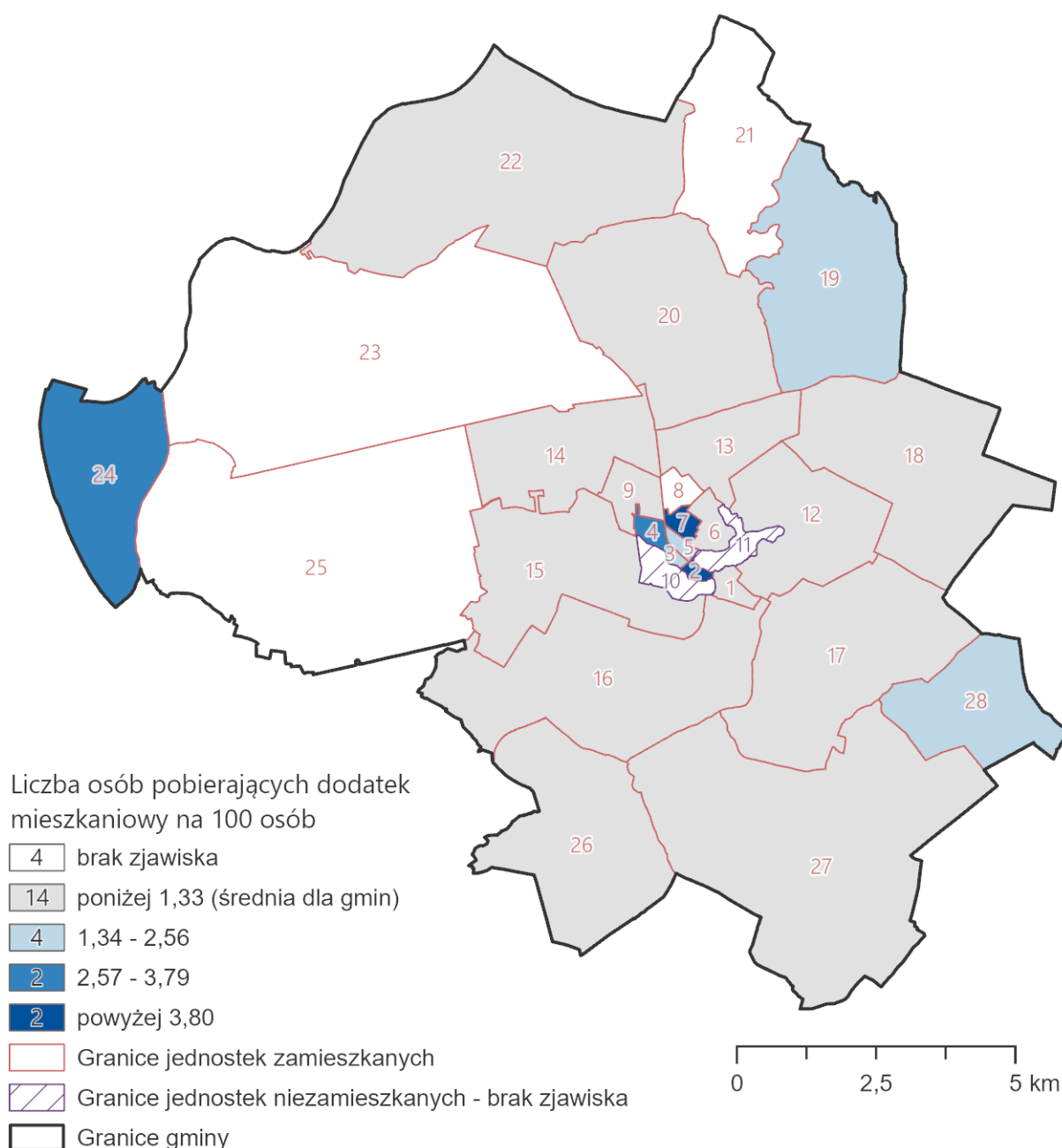

Rys. 12. Wskaźnik osób pobierających świadczenia z tytułu alkoholizmu na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Czwartym wskaźnikiem obrazującym ubóstwo jest liczba osób pobierających świadczenia z tytułu alkoholizmu.

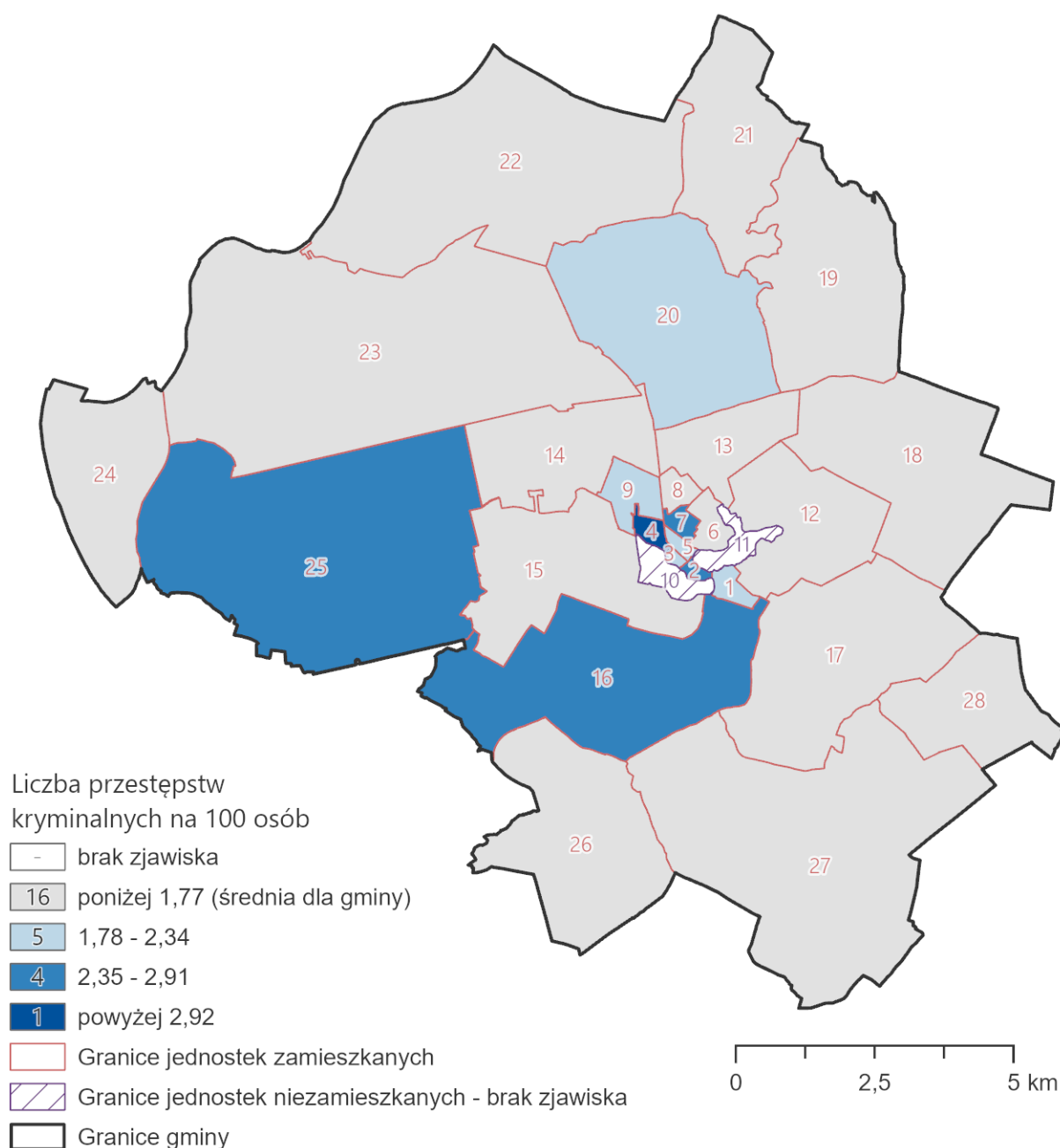
Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 0,55 – poniżej tego poziomu plasowało się 7 jednostek oraz w przypadku 10 jednostek nie stwierdzono występowania zjawiska, jednostki te nie cechują się stanem kryzysowym. Przekroczenie norm na niskim poziomie do pułapu 1,03 wykazywało 5 jednostek. W średnim zakresie, poniżej poziomu 1,51 znalazła się jednostka nr 20. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr 2, 24 i 25, dla których wskaźnik przekraczał pułap 1,52. Z czego zdecydowanie najwyższy poziom wskaźnika osiągała jednostka nr 24 – 6,29, a zatem ponad 3 razy więcej, niż w innych jednostkach (Rys. 12).

Rys. 13. Wskaźnik liczby osób pobierających dodatek mieszkaniowy na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Piątym wskaźnikiem obrazującym poziom ubóstwa jest liczba osób pobierających dodatek mieszkaniowy.

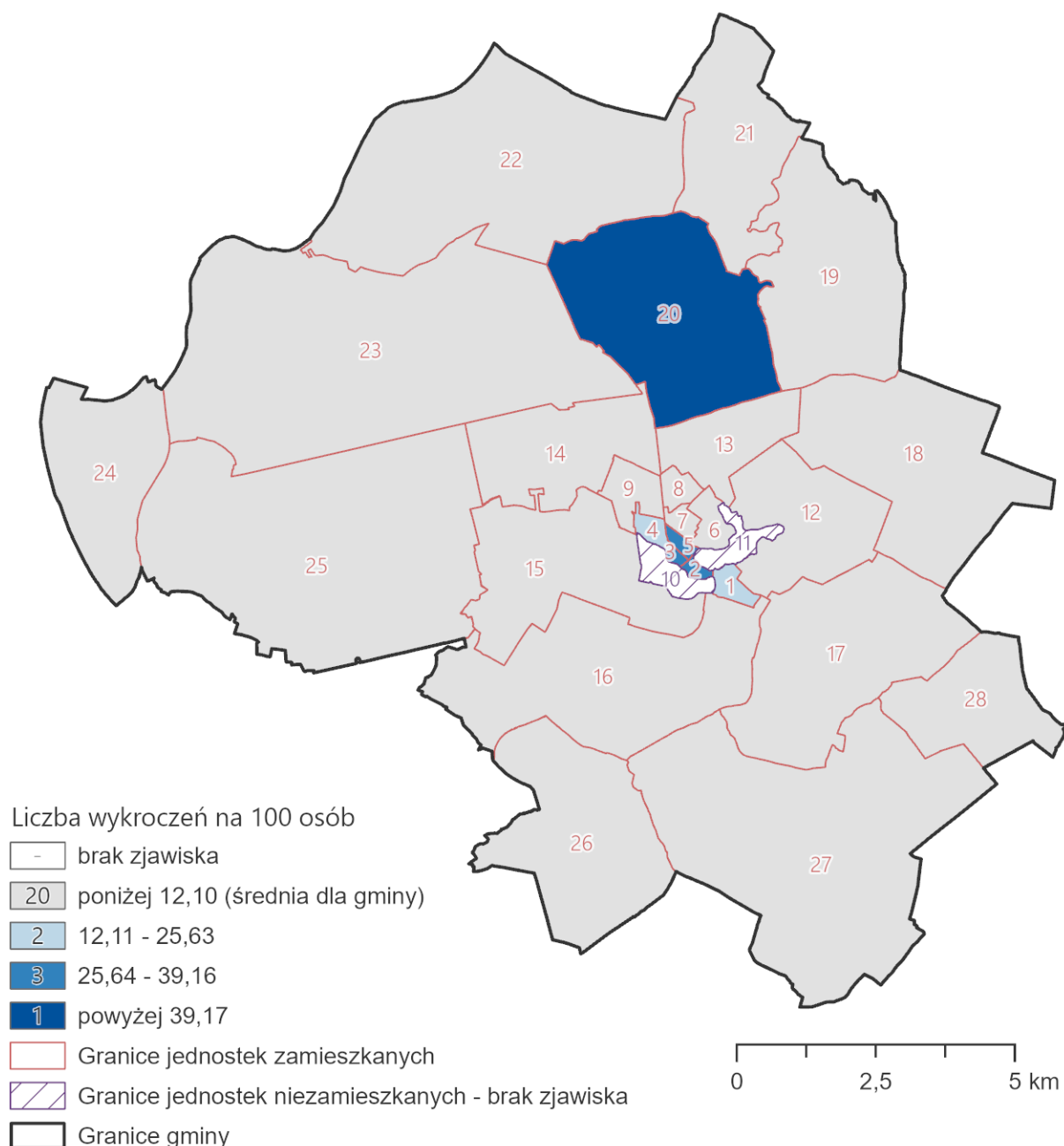
Wartość referencyjna wynosiła 1,33 – poniżej tego progu znalazło się 14 jednostek oraz w 4 nie stwierdzono występowania zjawiska, dla tych jednostek nie stwierdza się występowania sytuacji kryzysowej. Stan kryzysowy w niskim zakresie – wskaźnik poniżej 2,56, występował w jednostkach nr 3, 5, 19 i 28. Średni poziom wskaźnika, do wartości 3,79 odnotowano w jednostkach nr 4 i 24. Natomiast najwyższą wartość osiągnęły jednostki nr 2 i 7, na poziomie 5,02 i 4,26 zauważalnie przekraczając wysoki poziom kryzysu (Rys. 13).

Rys. 14. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym poziom przestępczości jest liczba przestępstw kryminalnych.

Wartość referencyjną stanowiło 1,77 – w 16 jednostkach występowały wartości poniżej tego progu, a zatem jednostki te nie cechowały się kryzysem. W przypadku 5 jednostek występował niski poziom kryzysu – wskaźnik nie większy, niż 2,34. W jednostkach nr 2, 7, 16 i 25 wskaźnik osiągał wartości w średnim zakresie – do 2,91. Natomiast najwyższa wartość wystąpiła w jednostce nr 4 - 3,49 (Rys. 14).

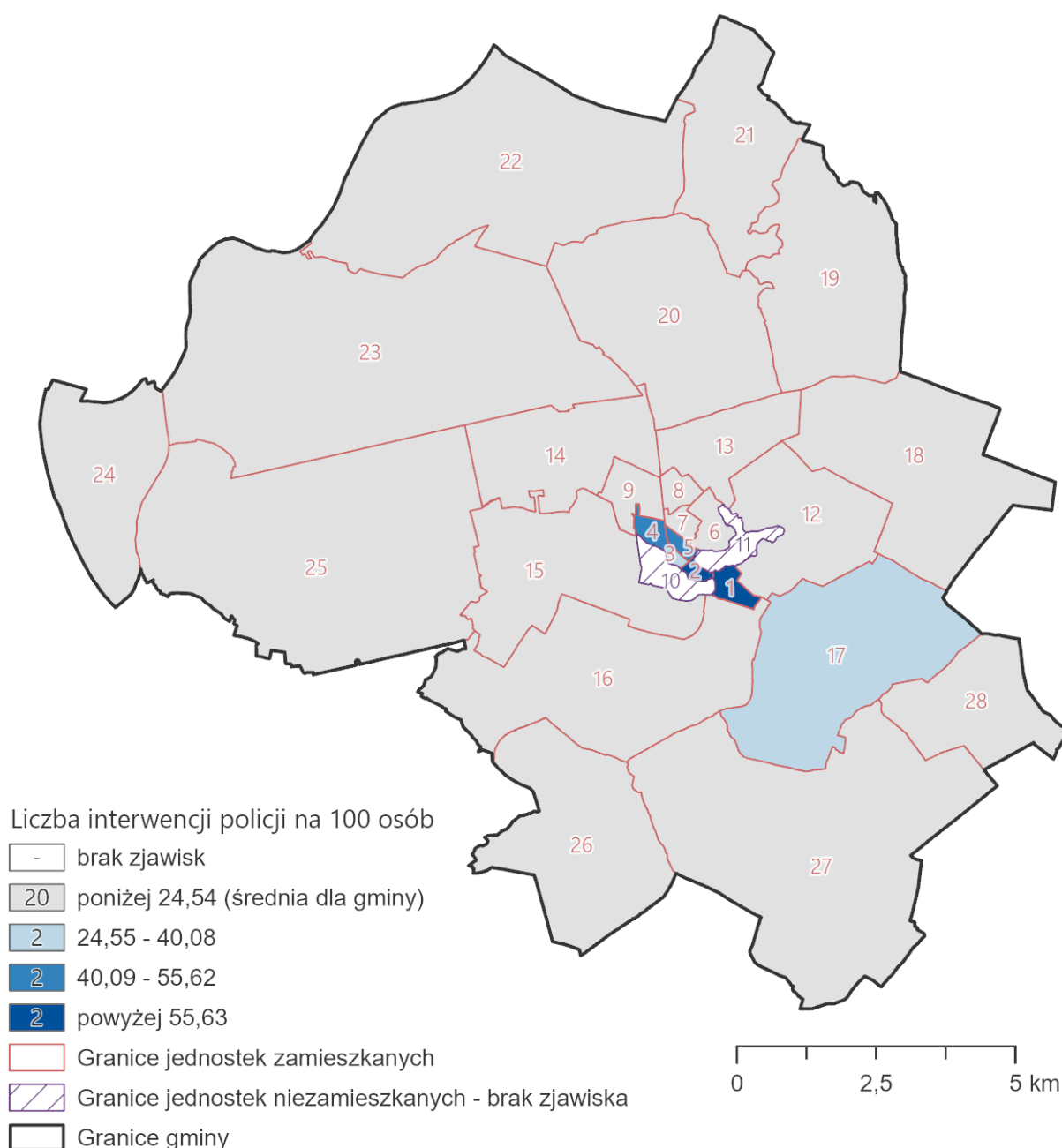

Rys. 15. Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim wskaźnikiem obrazującym zjawisko przestępczości jest liczba wykroczeń.

Wartością referencyjną dla wskaźnika było 12,10 – w 20 jednostkach nie stwierdza się występowania zjawiska na poziomie kryzysowym. Jednostki nr 1 i 4 cechowały się niskim poziomem stanu kryzysowego – wskaźnik nie przekraczał 25,63. W jednostkach nr 2, 3 i 5 badane zjawisko mieściło się w średnim zakresie ponadnormatywnym – wskaźnik nie większy, niż 39,16. Natomiast najbardziej niekorzystna sytuacja występowała w jednostce nr 20 osiągając 52,69 (Rys. 15).

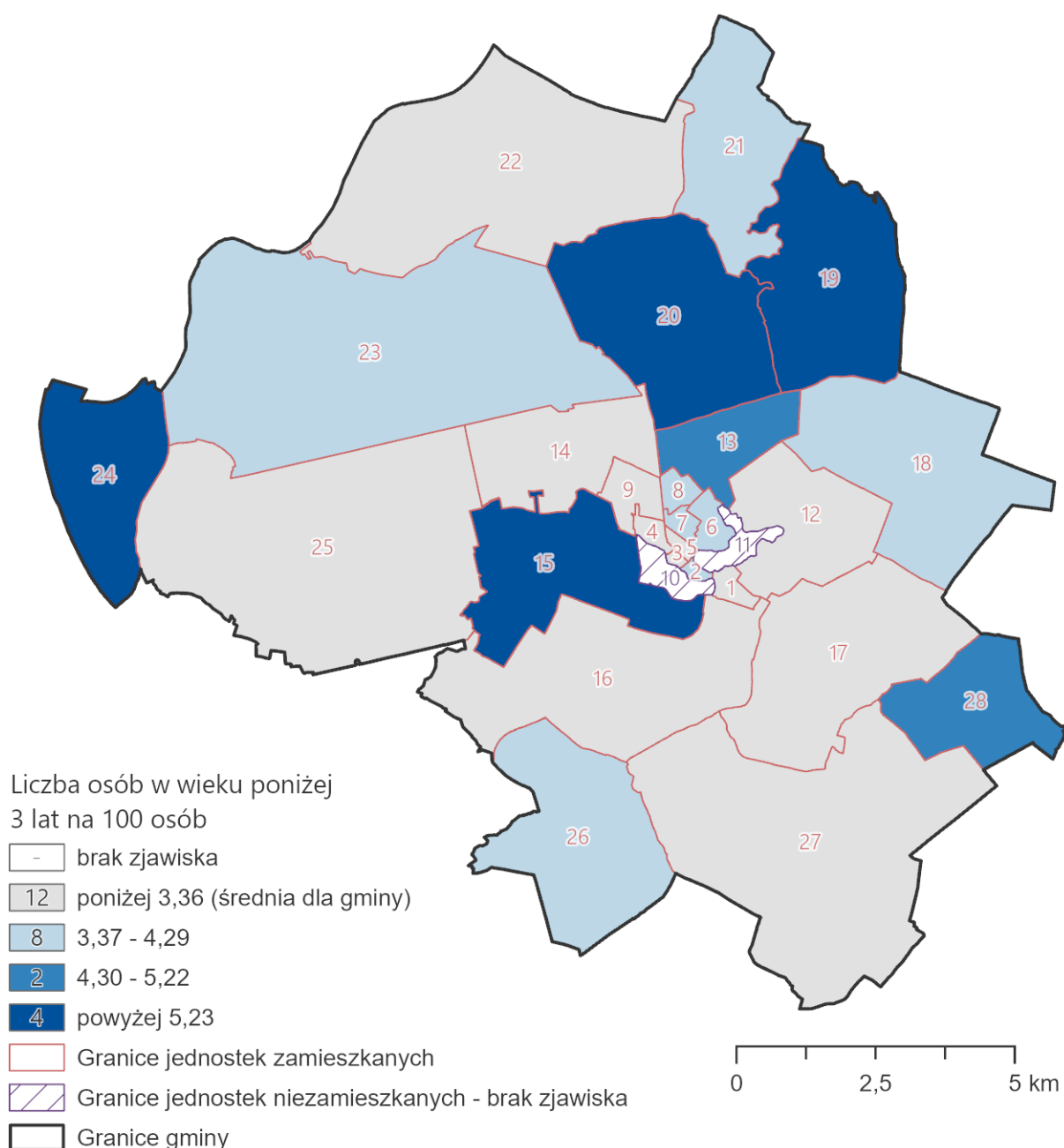

Rys. 16. Wskaźnik liczby interwencji policji na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Trzecim ze wskaźników obrazującym zjawisko przestępczości jest liczba interwencji policji.

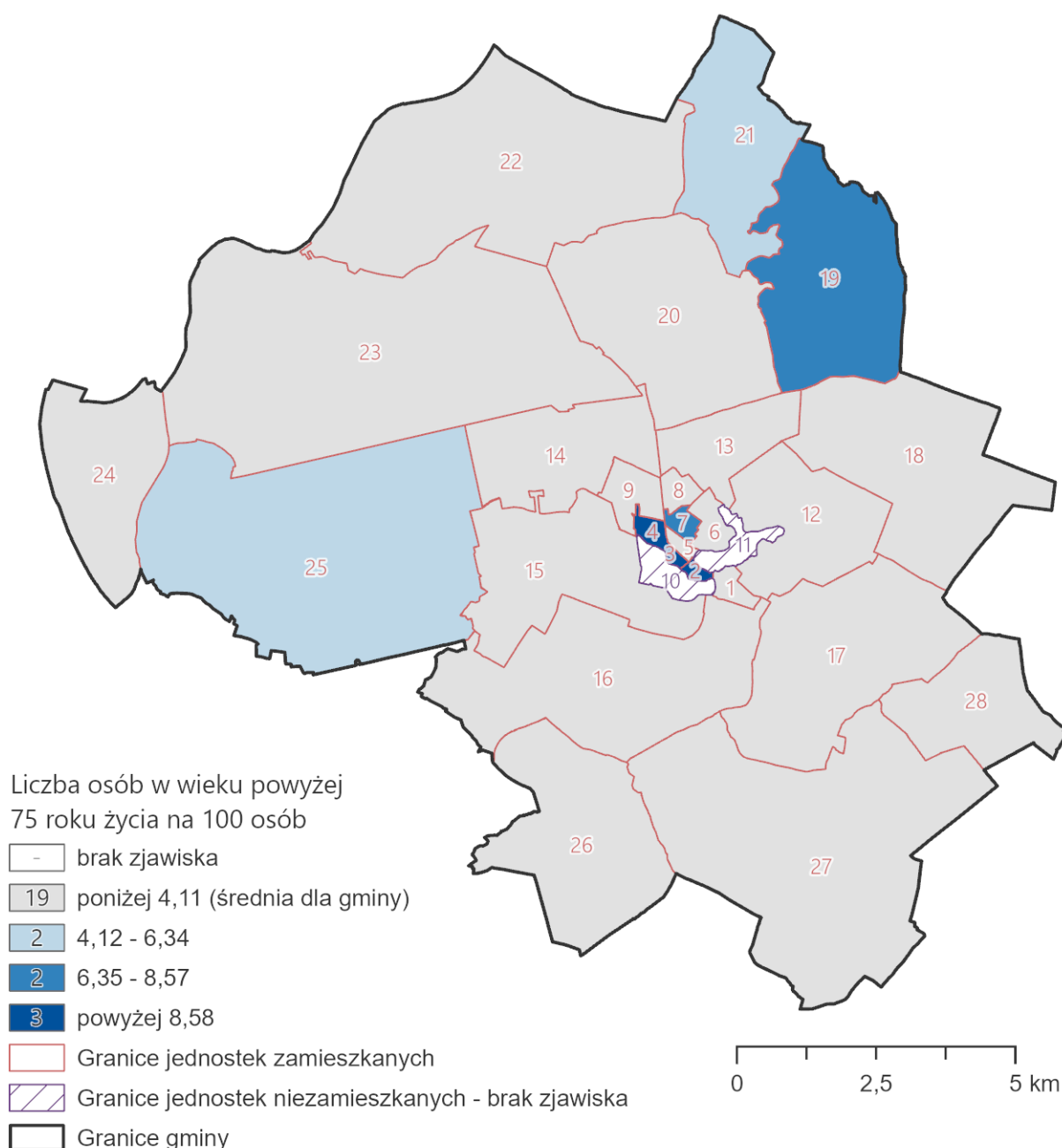
Wartość referencyjna wynosiła 24,54 – poniżej tego progu znalazło się 20 jednostek dla których nie stwierdza się występowania kryzysu. Wartości ponadnormatywne w niskim zakresie występowały w jednostkach nr 3 i 17 – poniżej 40,08. W średnim zakresie mieściły się jednostki nr 4 i 5 – poniżej 55,62. Natomiast wysoki zakres wykazywały jednostki nr 1 i 2. Z czego najwyższą wartość 71,16 osiągnęła jednostka nr 2 (Rys. 16).

Rys. 17. Wskaźnik liczby osób w wieku poniżej 3 lat na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Pierwszym ze wskaźników badających zagadnienie wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami jest liczba osób w wieku poniżej 3 lat. Duża populacja dzieci sama w sobie nie jest zjawiskiem kryzysowym, jednakże wiąże się z potrzebami w zakresie np. żłobków, dostępności do przychodni zdrowia lub infrastruktury umożliwiającej poruszanie się rodzicom z wózkami.

Wartością referencyjną dla gminy było 3,36 – poniżej tego progu znalazło się 12 jednostek. W niskim zakresie, powyżej tego pułapu znalazło się 8 jednostek. Natomiast średni poziom, poniżej wartości 5,22 osiągnęły jednostki nr 13 i 28. Wysokim udziałem dzieci do 3 lat cechowały się jednostki nr 15, 19, 20 i 24, z czego najwyższą wartość – 6,14 reprezentowała jednostka nr 15 (Rys. 17).

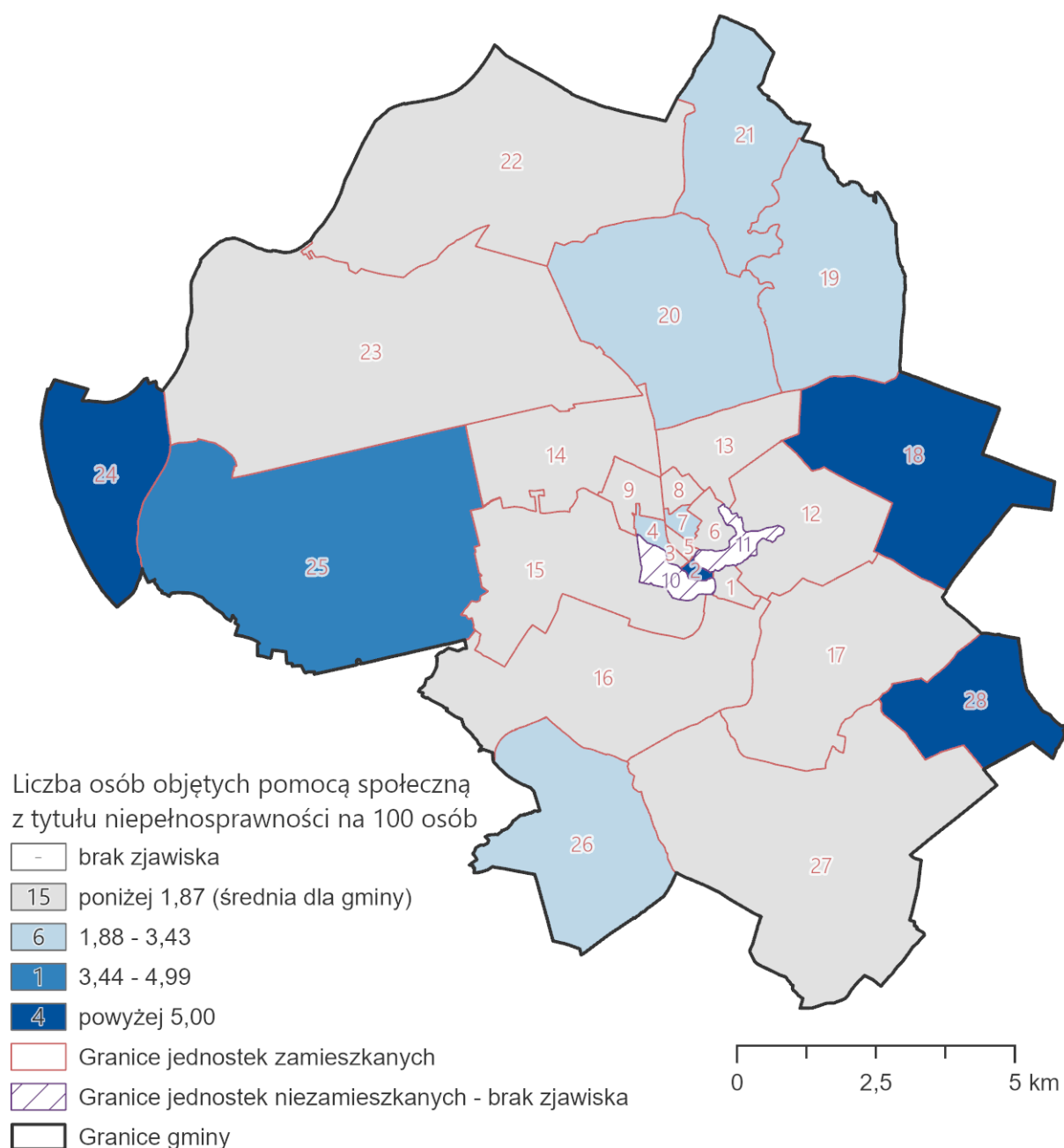

Rys. 18. Wskaźnik liczby osób w wieku powyżej 75 lat na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim ze wskaźników badających zagadnienie wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami jest liczba osób w wieku powyżej 75 roku życia. Duży udział seniorów sam w sobie nie jest zjawiskiem kryzysowym, natomiast stawia wymagania w zakresie np. dostępności budynków oraz zwiększa zapotrzebowania na usługi medyczne.

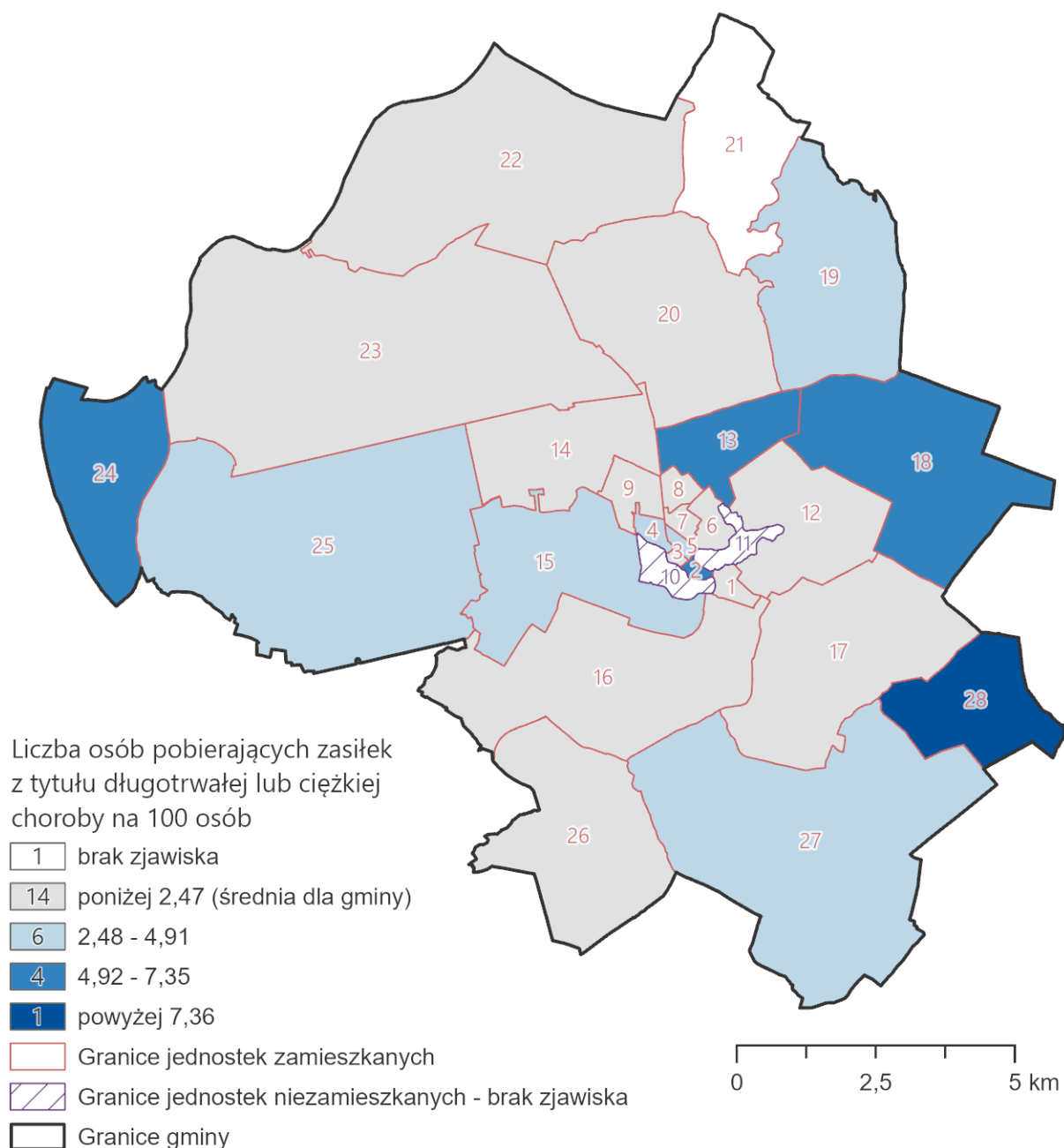
Wartość referencyjną stanowiło 4,11 – poniżej tego pułapu znajdowało się 19 jednostek. Niski zakres powyżej tego progu cechował jednostki nr 21 i 25. Średni poziom występował w jednostkach nr 7 i 19 osiągając wartość 8,57. Natomiast najwyższy udział seniorów charakteryzował jednostki nr 2, 3 i 4. Z czego najwyższą wartość 10,79 osiągnęła jednostka nr 3 (Rys. 18).

Rys. 19. Wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Trzecim ze wskaźników badających zagadnienie wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami jest liczba osób objętych pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności.

Wartość referencyjna wynosiła 1,87 – poniżej tego progu znalazło się 15 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania kryzysu. W niskim zakresie ponadnormatywnych wartości wskaźnika – poniżej 3,43 znalazło się 6 jednostek. Natomiast poziom średni – poniżej 5,00 osiągnęła jednostka nr 25. Wysokie wartości cechowały jednostki nr 2, 18, 24 i 28, z czego zdecydowanie najwyższą wartość 11,89 osiągnęła jednostka nr 24 (Rys. 19).

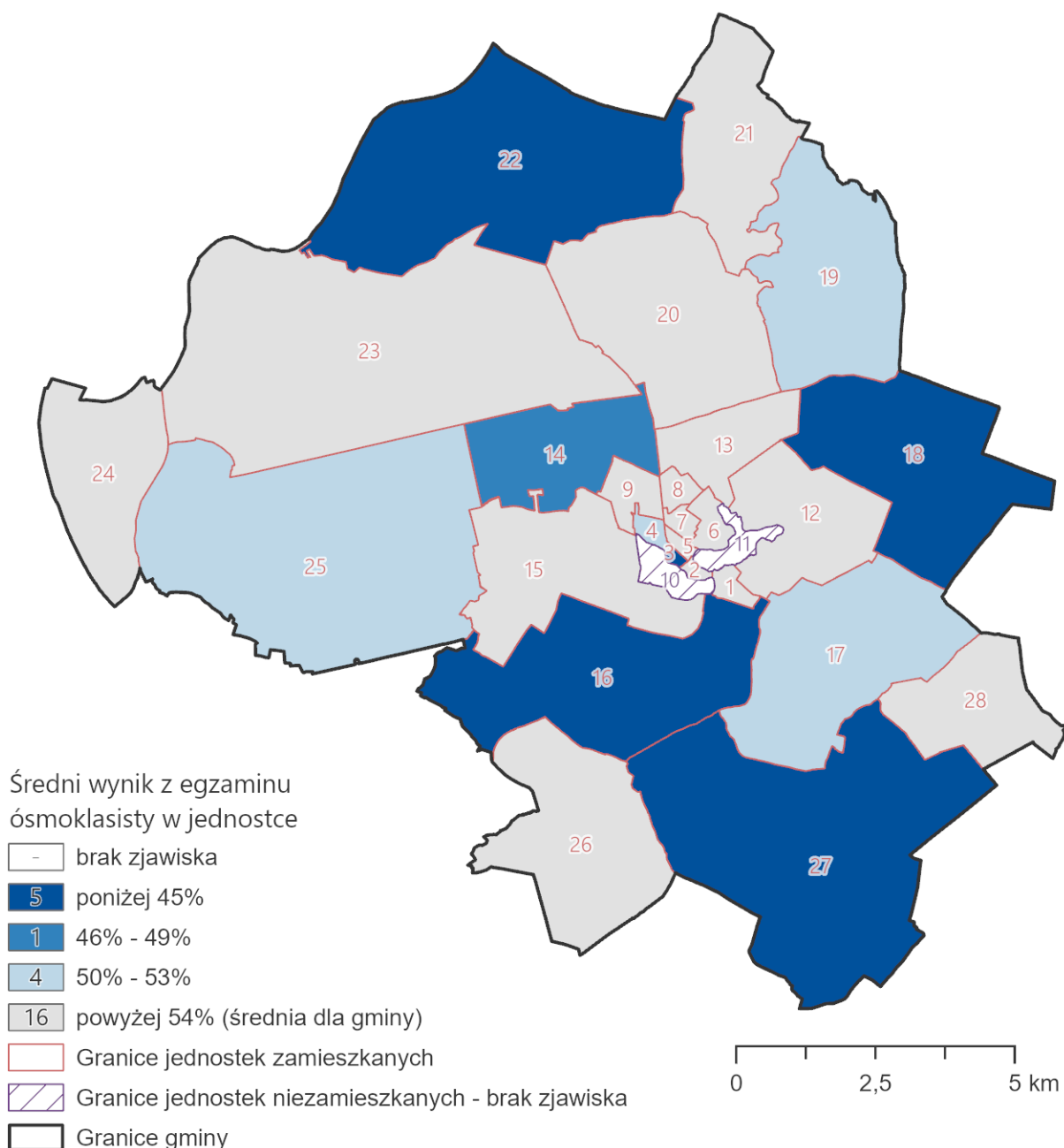

Rys. 20. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Czwartym wskaźnikiem obrazującym zagadnienie wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami jest liczba osób pobierających zasiłek z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

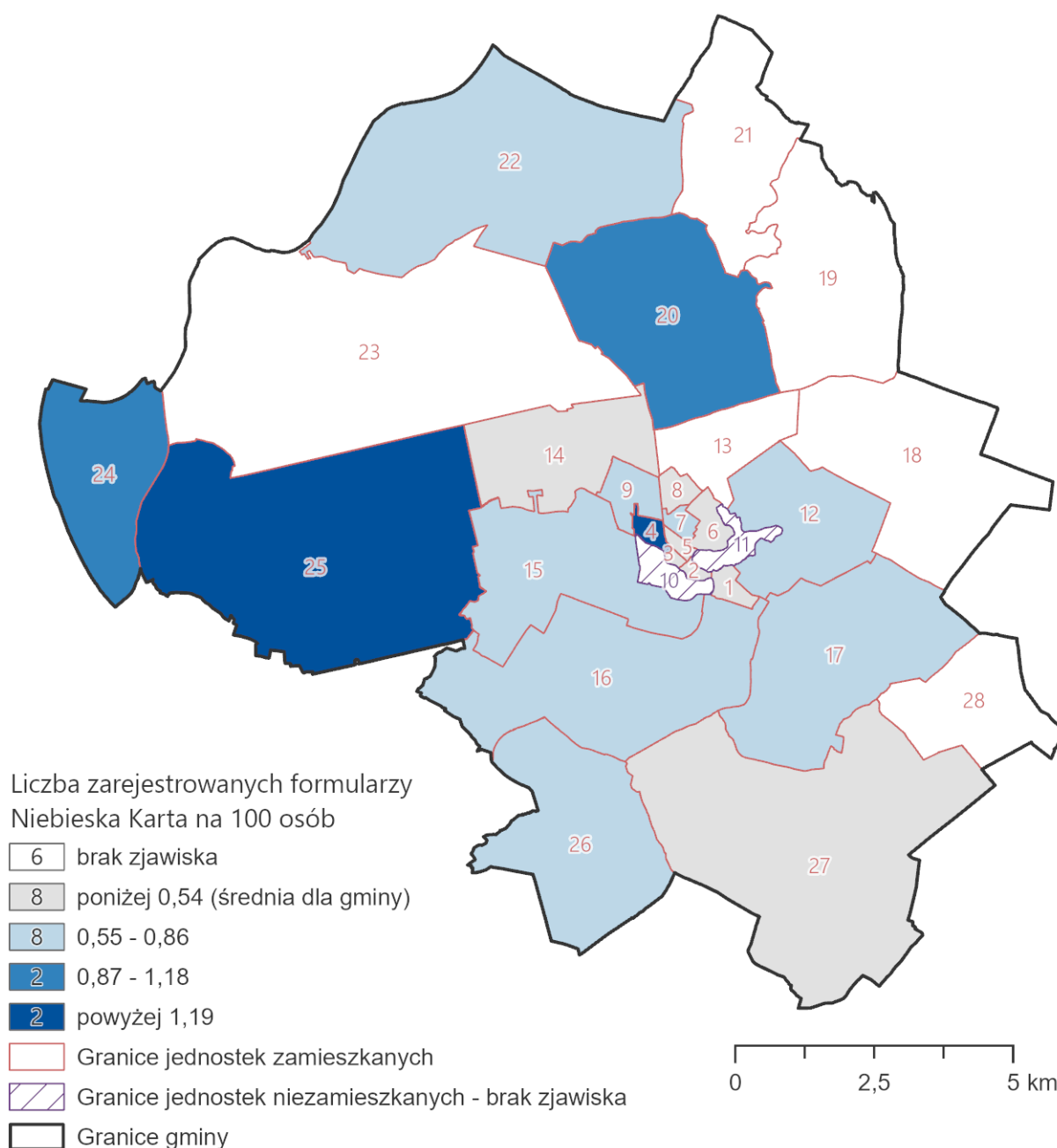
Wartość referencyjną stanowiło 2,47 – poniżej tego progu znalazło się 14 jednostek oraz w przypadku jednostki nr 21 nie stwierdzono występowania zjawiska, są to jednostki nieznajdujące się w stanie kryzysowym. Ponadnormatywne wartości w niskim zakresie do wartości 4,91 cechowało 6 jednostek. Wartości na średnim poziomie poniżej 7,35 występowały w jednostkach nr 2, 13, 18 i 24. Najwyższy poziom 9,79 osiągnęła natomiast jednostka nr 28 (Rys. 20).

Rys. 21. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w jednostce
Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym niski poziom edukacji jest średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w jednostce.

Wartością referencyjną było 54% - lepsze wyniki charakteryzowały 16 jednostek. Poniżej tego progu, w zakresie do 50% znalazły się jednostki nr 4, 17, 19 i 25. Jednostka nr 14 cechowała się wynikiem 48%, a zatem mieściła się w średnim zakresie. Najgorsze wyniki poniżej 45% występowały w jednostkach nr 3, 16, 18, 22 i 27. Z czego zauważalnie najgłębiej wypadła jednostka nr 22, o średnich wynikach na poziomie 37% (Rys. 21).

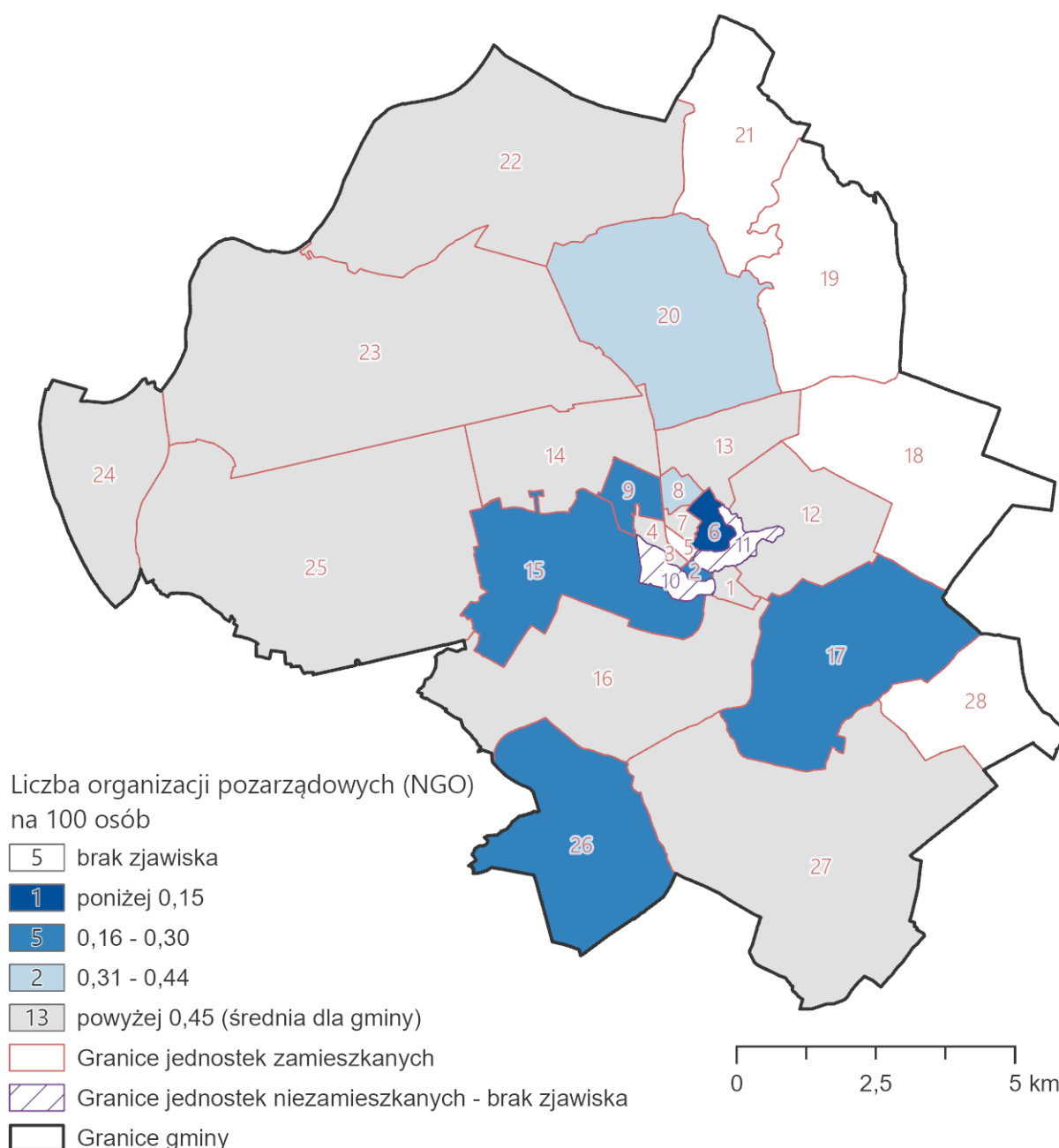

Rys. 22. Wskaźnik liczby zarejestrowanych formularzy Niebieska Karta na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym niski poziom kapitału społecznego jest liczba zarejestrowanych formularzy Niebieska Karta.

Wartość referencyjną było 0,54 – poniżej tego progu znalazło się 8 jednostek oraz w 6 jednostkach nie występowało badane zjawisko, zatem były to obszary nie znajdujące się w stanie kryzysu. Wartości ponadnormatywne na niskim poziomie do 0,86 dotyczyły 8 jednostek. Średni zakres do poziomu 1,18 występował w jednostkach nr 20 i 24. Natomiast wysokie wartości cechowały jednostki nr 4 i 25 na poziomie 1,38 i 1,49 (Rys. 22).

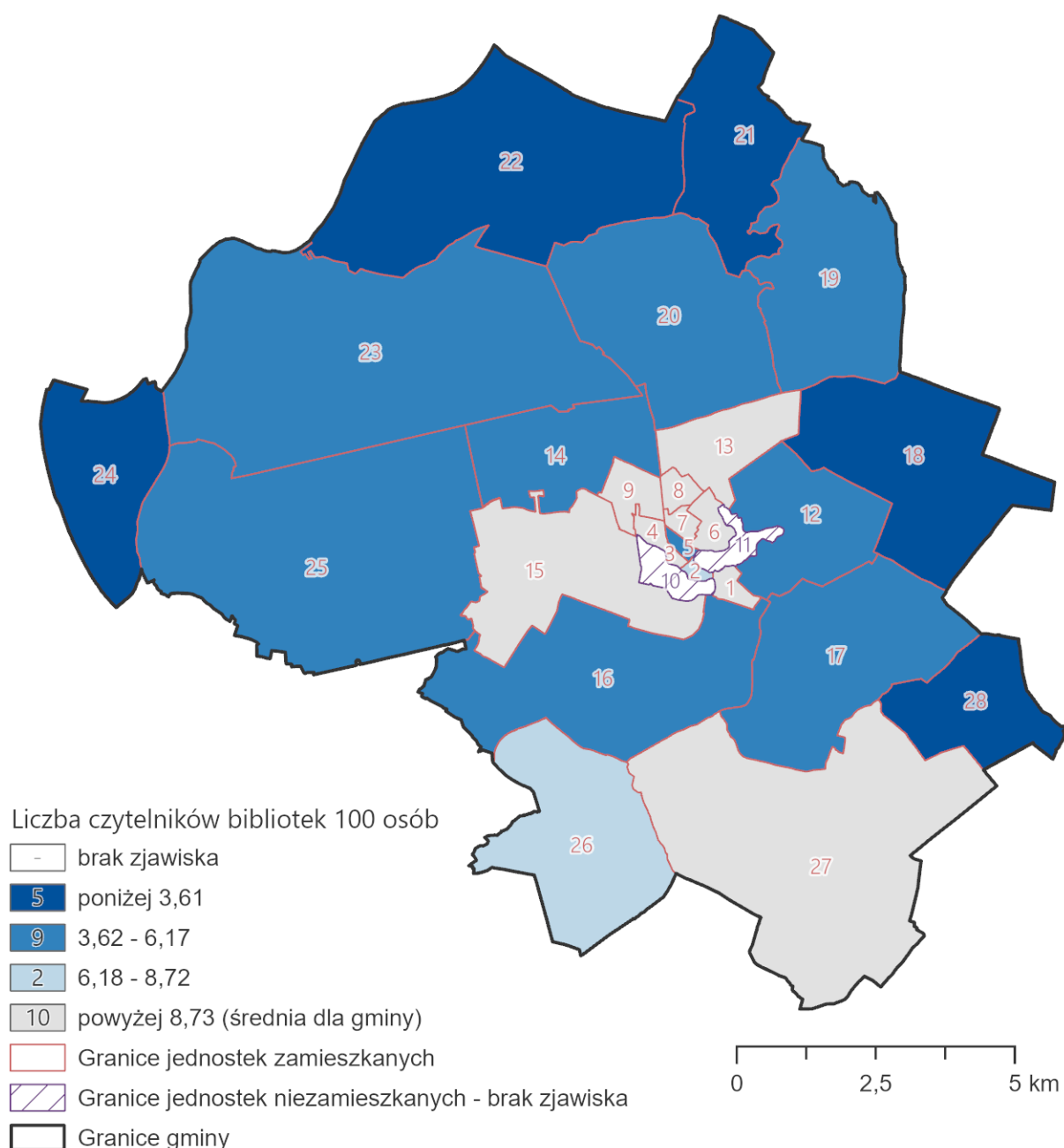

Rys. 23. Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych (NGO) na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym jest liczba organizacji pozarządowych (NGO).

Wartość referencyjna wynosiła 0,45 – powyżej tego poziomu znalazło się 13 jednostek, które nie charakteryzowały się stanem kryzysowym. Jednostki nr 8 i 20 cechowały się ponadnormatywnymi wartościami w niskim zakresie do 0,31. Średni zakres do pułapu 0,16 występował w jednostkach nr 2, 9, 15, 17 i 26. Najniższe wartości 0,10 wykazywała jednostka nr 6 oraz w przypadku 6 jednostek zjawisko nie występowało, co również kwalifikuje te obszary do grona jednostek kryzysowych (Rys. 23).

Rys. 24. Wskaźnik liczby czytelników bibliotek na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim wskaźnikiem obrazującym niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym jest liczba czytelników bibliotek.

Wartość referencyjna wynosiła 8,73 – powyżej tego progu znajdowało się 10 jednostek, dla których nie wskazuje się stanu kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do poziomu 6,17, cechował jednostki nr 2 i 26. Średni zakres do 3,61 występował w 9 jednostkach. Natomiast poniżej tego poziomu znajdowały się jednostki nr 18, 21, 22, 24 i 28, z czego najniższą liczbą czytelników 1,05 charakteryzowała się jednostka nr 24 (Rys. 24).

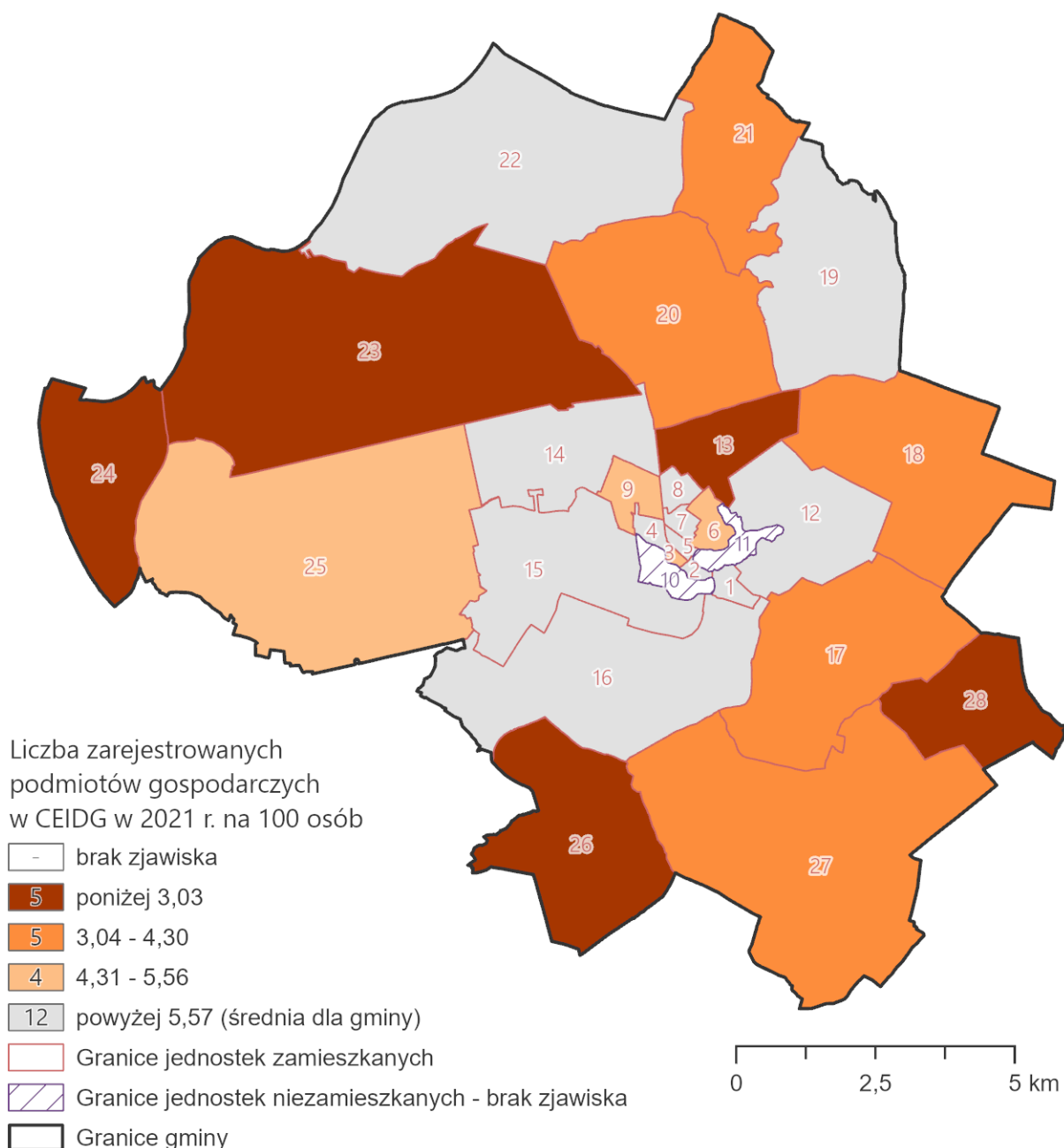
3.6. Sfera gospodarcza

Badanie sfery gospodarczej oparto o 3 wskaźniki obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmują problematykę: niski stopień przedsiębiorczości oraz słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw. Badane wskaźniki występowały w 26 z 28 jednostek strukturalnych, w przypadku niezamieszkałych jednostek nr 10 i 11 badane zjawiska nie występują (Tab. 51).

Tab. 51. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej

Nr jednostki	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEiDG na 100 osób	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych podmiotów gospodarczych na 100 osób	Liczba przekroczonych wskaźników
1	7,28	0,44	0,44	1/3
2	9,04	0,57	0,29	1/3
3	4,66	0,11	0	2/3
4	6,09	0,32	0,65	2/3
5	8,63	0,45	0,18	0/3
6	5,38	0,38	0,10	1/3
7	6,81	0,12	0,36	2/3
8	7,37	0,39	0,08	0/3
9	4,32	0,19	0,10	2/3
10	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
11	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
12	5,62	0	0	1/3
13	2,40	1,37	0	1/3
14	5,93	0,32	0,32	2/3
15	6,73	0,79	0	0/3
16	6,64	0,55	1,85	1/3
17	3,82	0,06	0	2/3
18	3,92	0,65	0	1/3
19	8,16	0	0	1/3
20	3,51	0,21	0,21	2/3
21	3,33	0,95	0,95	2/3
22	6,58	0,31	0,42	2/3
23	2,67	0,27	0,27	3/3
24	1,75	0,35	0	1/3
25	5,47	1,00	0,50	1/3
26	2,75	0,63	0	1/3
27	3,04	0,14	0	2/3
28	2,80	0	0	2/3
Średnia dla gminy	5,57	0,34	0,25	-

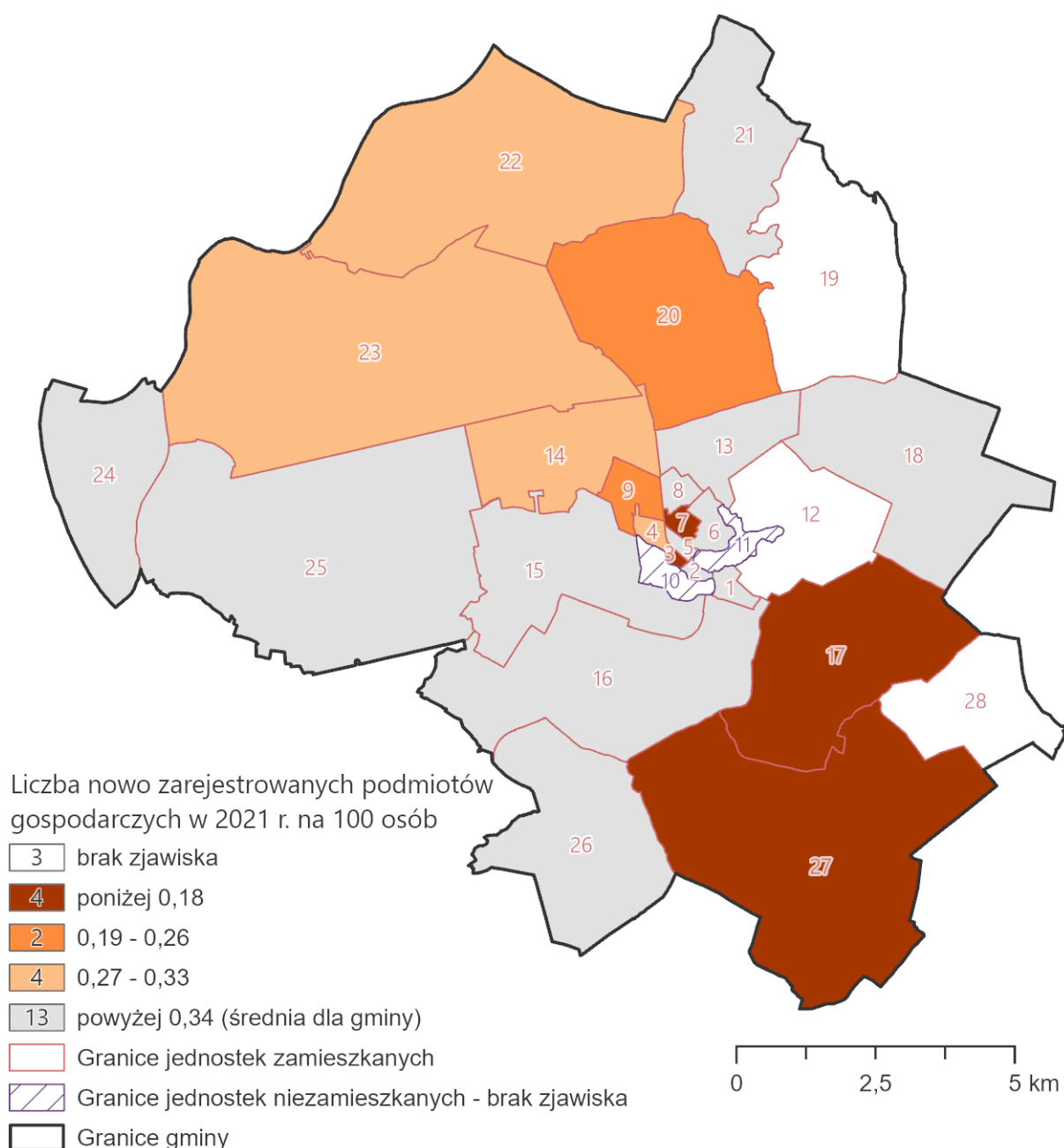
Źródło: opracowanie własne

Rys. 25. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG w 2021 r. na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Pierwszym ze wskaźników badającym poziom przedsiębiorczości była liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG.

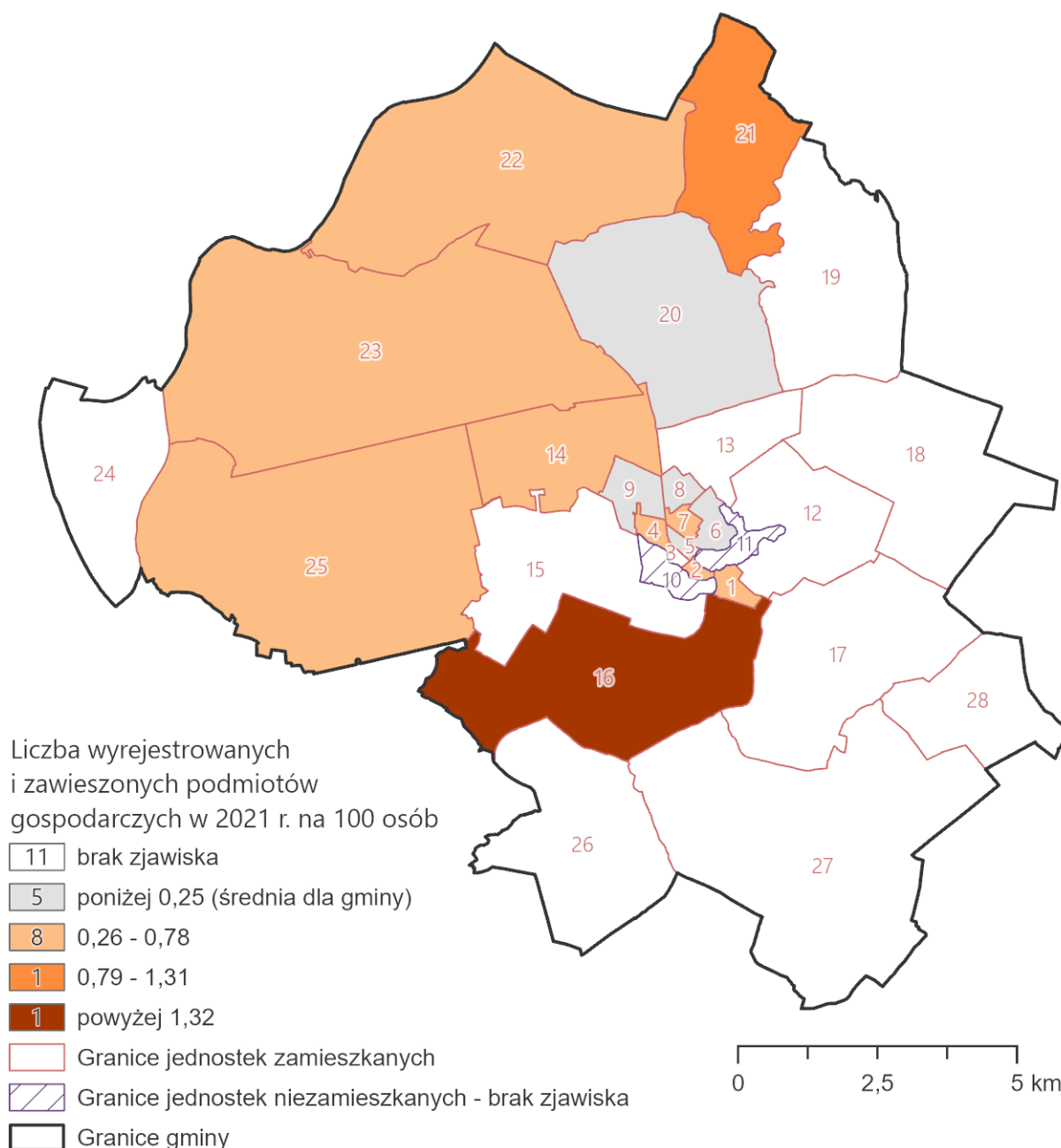
Wartość referencyjną wskaźnika stanowiło 5,57 – powyżej tego poziomu znajdowało się 12 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania zjawiska kryzysowego. Jednostki nr 3, 6, 9 i 25 znalazły się w niskim zakresie stanu kryzysu, dla których wskaźnik osiągał wartość do 4,30. Średnim zakresem zjawiska kryzysowego cechowały się jednostki nr 17, 18, 20, 21 i 27, nie przekraczając wartości na poziomie 3,03. Poniżej tego progu znajdowały się jednostki nr 13, 23, 24, 26 i 28. Z czego wyraźnie najniższy wskaźnik występował w jednostce nr 24 osiągając wartość 1,75 (Rys. 25).

Rys. 26. Wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 r. na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Drugim ze wskaźników badającym poziom przedsiębiorczości była liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 0,34 – powyżej średniej znalazło się 13 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania stanu kryzysowego. W jednostkach nr 4, 14, 22 i 23 występował niski poziom ponadnormatywnego wskaźnika, osiągający wartość do 0,26. Średni zakres kryzysu występował w jednostkach nr 9 i 20, dla tych obszarów wskaźnik nie przekraczał wartości 0,18. Najbardziej niekorzystna sytuacja występowała w jednostkach nr 3, 7, 17 i 27, gdzie badane zjawisko przyjmowało najniższe wartości oraz w jednostkach nr 12, 19 i 28, gdzie nie stwierdzono obecności nowych podmiotów gospodarczych co również należy zakwalifikować jako zjawisko kryzysowe (Rys. 26).

Rys. 27. Wskaźnik liczby wyrejestrowanych i zawieszonych podmiotów gospodarczych w 2021 r. na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem badającym poziom przedsiębiorczości jest liczba wyrejestrowanych i zawieszonych podmiotów gospodarczych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,25 – w 11 jednostkach nie stwierdzono występowania zjawiska oraz w 5 jednostkach poziom wskaźnika był poniżej średniej, tym samym były to obszary niecechujące się stanem kryzysowym. Niski poziom kryzysowy występował w 8 jednostkach, dla których wskaźnik osiągał wartość do 0,78. Powyżej tego pułapu znalazła się jednostka nr 21, dla której wskaźnik wynosił 0,95 oraz jednostka nr 16 o najwyższym wskaźniku w całej gminie osiagającym poziom 1,85 (Rys. 27).

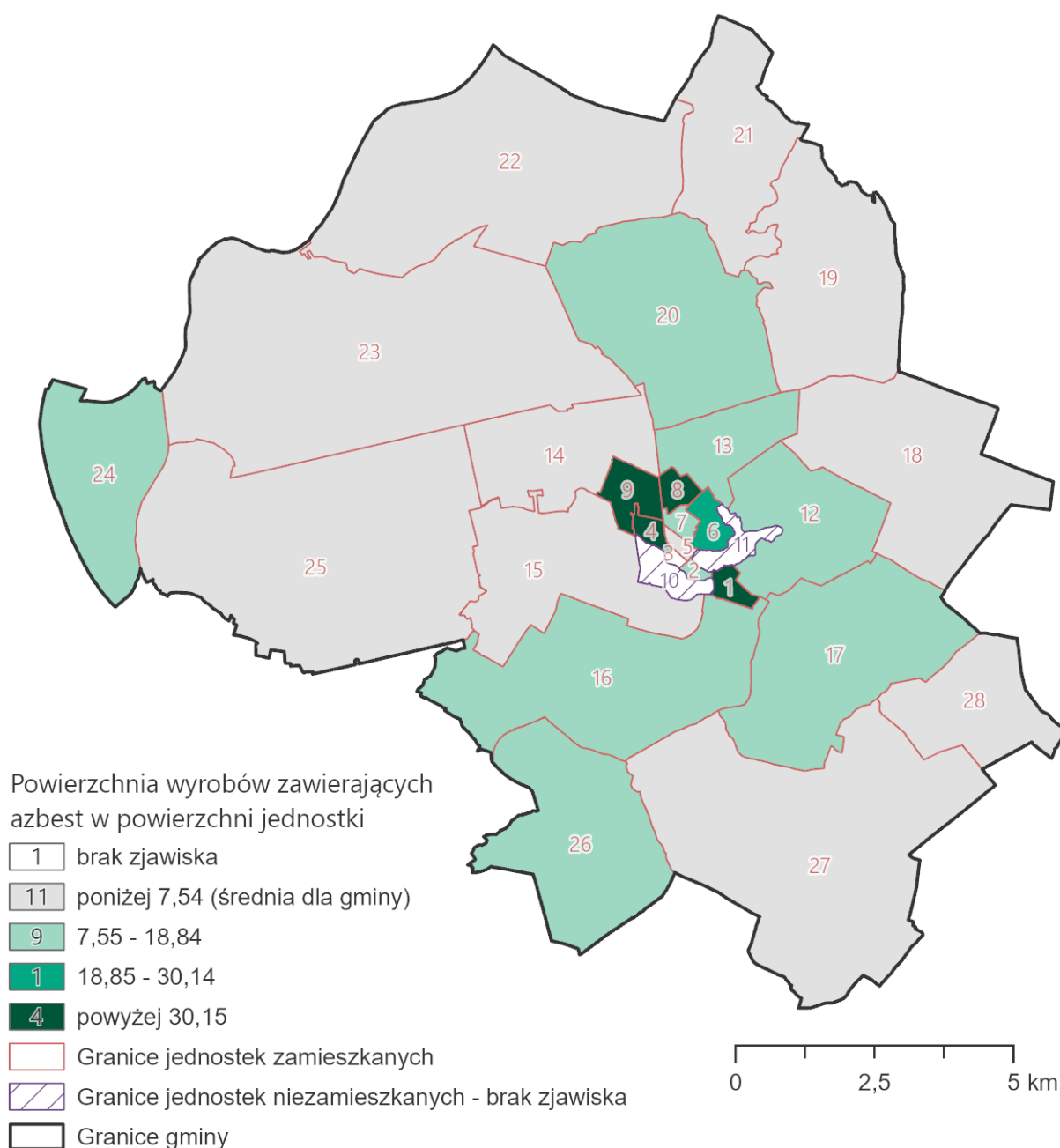
3.7. Sfera środowiskowa

Badanie sfery środowiskowej oparte zostało na 3 wskaźnikach obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmowały problematykę z zakresu: przekroczenia standardów jakości środowiska oraz obecności odpadków stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Badane wskaźniki występowały w 26 z 28 jednostek strukturalnych, w przypadku niezamieszkałych jednostek nr 10 i 11 badane zjawiska nie występują (Tab. 52).

Tab. 52. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej

Nr jednostki	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	Liczba lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 100 osób	Udział niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych w przestrzeni jednostki	Liczba przekroczonych wskaźników
1	41,43	3,49	451,17	3/3
2	10,21	2,87	1065,73	3/3
3	0	0,53	1547,71	1/3
4	41,12	1,14	310,71	2/3
5	2,56	2,45	1253,46	2/3
6	26,70	0,19	222,69	2/3
7	8,49	2,55	378,01	3/3
8	126,03	0,08	286,54	2/3
9	60,72	1,73	9,76	2/3
10	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
11	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
12	8,10	0	9,02	1/3
13	12,73	0	0	1/3
14	3,80	0,48	109,91	1/3
15	4,86	0,59	94,69	1/3
16	15,70	0,55	0,11	1/3
17	18,66	0	28,03	2/3
18	3,22	1,96	14,19	1/3
19	6,85	3,40	0	1/3
20	9,19	1,24	0,87	1/3
21	7,52	0	5,25	0/3
22	2,81	0,10	1,06	0/3
23	4,72	0	0	0/3
24	9,36	16,08	5,36	2/3
25	3,13	2,49	0,74	1/3
26	8,31	0,21	0,28	1/3
27	5,47	1,74	5,71	1/3
28	6,06	0	0	0/3
Średnia dla miasta	7,54	1,30	16,47	-

Źródło: opracowanie własne

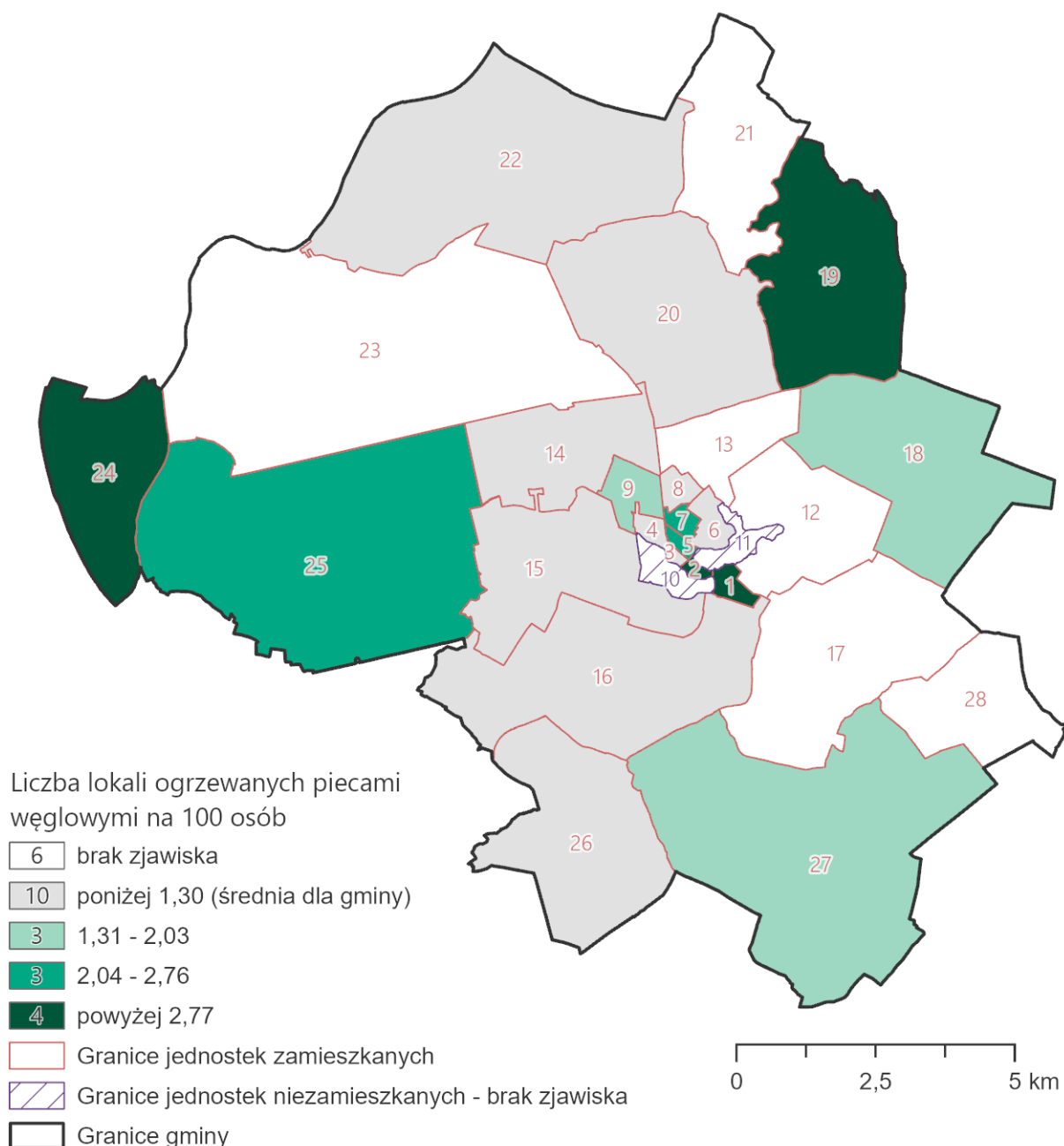

Rys. 28. Wskaźnik powierzchni wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki

Źródło: opracowanie własne

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym przekroczenia standardów jakości środowiska jest powierzchnia wyrobów zawierających azbest.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 7,54 – poniżej tego progu znalazło się 11 jednostek oraz w przypadku jednostki nr 3 nie stwierdza się występowania zjawiska, tym samym są to jednostki niecharakteryzujące się występowaniem zjawiska kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do poziomu 18,84 charakteryzował 9 jednostek. Natomiast średni wskaźnik na poziomie 26,70 występował w jednostce nr 6. Najwyższy zakres, ponad 30,15 cechował jednostki nr 1, 4, 8 i 9, z czego zdecydowanie najwyższą wartość 126,03 wykazywała jednostka nr 8 (Rys. 28).

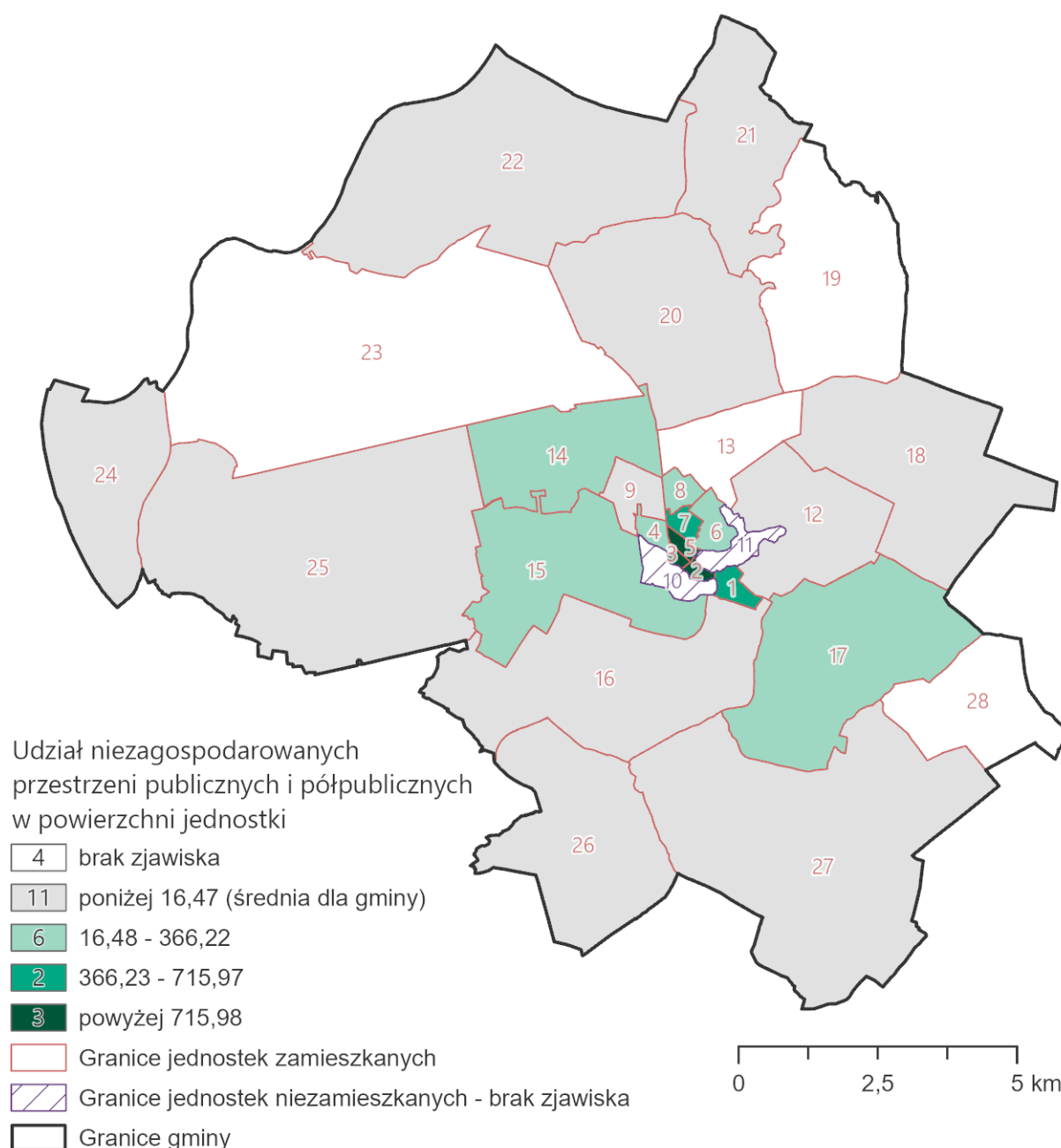

Rys. 29. Wskaźnik liczby lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim wskaźnikiem obrazującym przekroczenia standardów jakości środowiska jest liczba lokali ogrzewanych piecami węglowymi.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 1,29 – poniżej tego progu znalazło się 10 jednostek oraz w przypadku 6 zjawisko nie występowało, były to jednostki niecharakteryzujące się występowaniem zjawiska kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 2,03 cechował jednostki nr 9, 18 i 27. W średnim zakresie do 2,76 znalazły się jednostki nr 5, 7 i 25. Natomiast wysokie wartości wskaźnika osiągały jednostki nr 1, 2, 19 i 24, z czego najwyższym poziomem cechowała się jednostka nr 24, dla której wskaźnik wyniósł 16,08 – wielokrotnie więcej, niż w pozostałych obszarach (Rys. 29).

Rys. 30. Wskaźnik udziału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych w powierzchni jednostki

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska jest udział niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 16,47 – poniżej tego poziomu znajdowało się 11 jednostek oraz w 4 jednostkach zjawisko nie występuje, są to zatem jednostki niecechujące się stanem kryzysowym. W niskim zakresie wartości ponadnormatywnych, do 366,22 znalazło się 6 jednostek. Średni poziom do 715,97 występował w jednostkach nr 1 i 7. Natomiast wysoki zakres przekroczeń charakteryzował jednostki nr 2, 3 i 5, z czego najwyższą wartość – 1547,71 wykazywała jednostka nr 5 (Rys. 30).

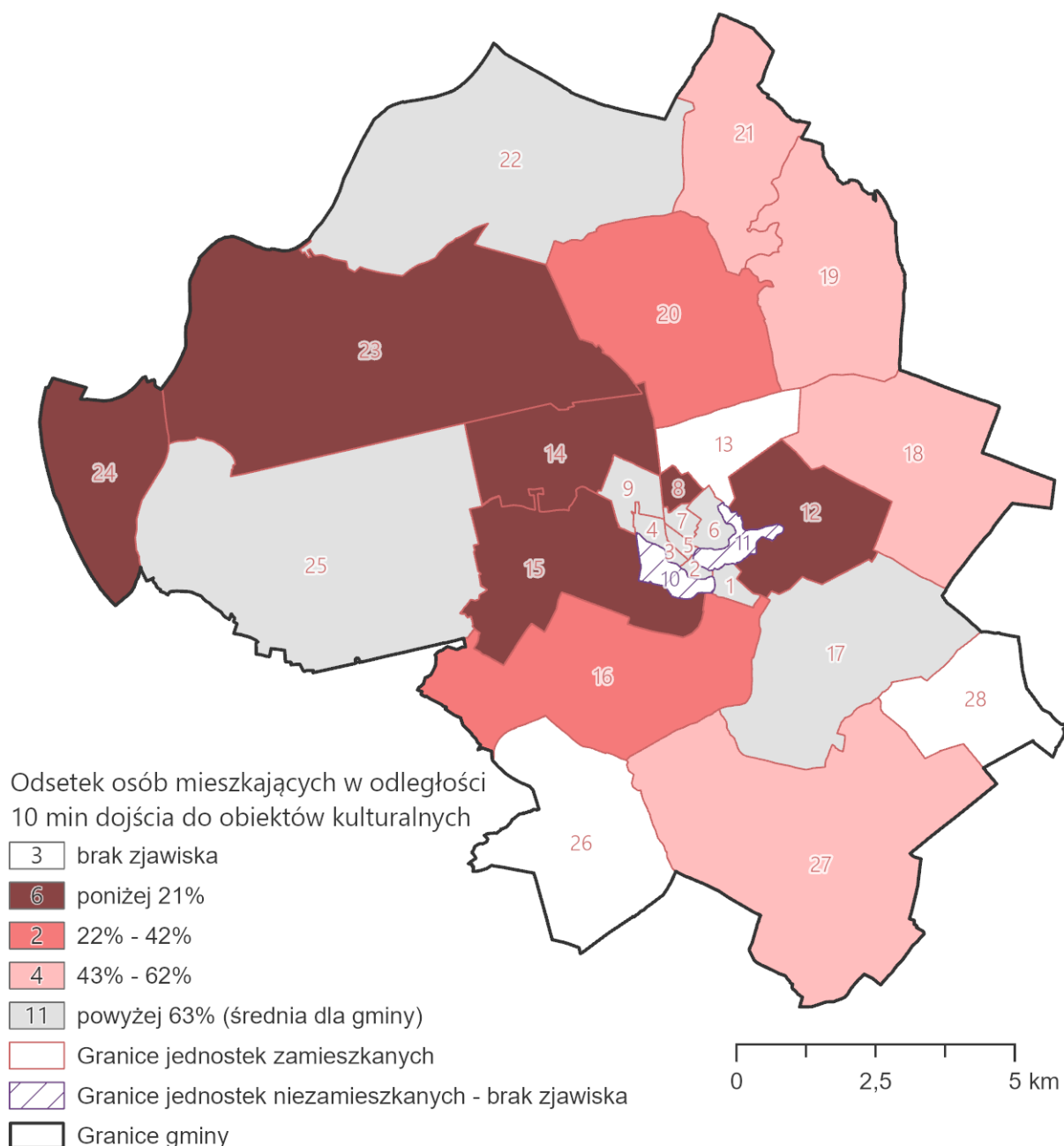
3.8. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Badanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej obejmowało 6 wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmowały problematykę z zakresu: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, niski poziom obsługi komunikacyjnej oraz niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych (Tab. 53).

Tab. 53. Zestawienie wskaźników sfery funkcjonalno-przestrzennej

Nr jednostki	Odsetek osób mieszkających w odległości 10 minut dojazdu do obiektów kulturalnych	Liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych na 100 osób	Liczba budynków ujętych w GEZ na 100 osób	Liczba przejść dla pieszych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w ich ogólnej liczbie	Liczba przystanków autobusowych na 100 osób	Powierzchnia terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na 100 osób	Liczba przekroczonych wskaźników
1	63%	0	2,04	71%	0,73	0	4/6
2	100%	0,14	5,31	92%	0,29	880,45	4/6
3	100%	0,11	1,06	100%	0	59,00	3/6
4	100%	1,22	1,87	83%	0,73	3286,52	1/6
5	100%	0,45	4,27	80%	0,18	251,64	5/6
6	82%	0,29	0	83%	0	702,87	3/6
7	100%	0	1,34	67%	0,24	0	4/6
8	15%	0,31	1,65	100%	0,16	899,04	3/6
9	94%	0,19	0,77	100%	0,48	69,60	3/6
10		Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk					-
11		Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk					-
12	4%	0,84	0,84	0%	1,12	743,70	2/6
13	0%	0	0,34	0%	2,40	0	3/6
14	17%	0,48	4,17	100%	1,76	959,70	3/6
15	5%	0	2,18	100%	0,99	0	3/6
16	21%	0,18	2,77	100%	1,48	231,82	4/6
17	81%	0,41	0,76	45%	0,59	746,78	4/6
18	57%	0,65	9,15	100%	1,31	570,53	3/6
19	61%	2,04	2,72	0%	0,68	3091,92	3/6
20	30%	1,24	2,89	50%	2,27	1921,08	3/6
21	52%	0,95	4,76	100%	3,33	1297,06	2/6
22	71%	0,73	2,40	100%	0,52	1313,93	2/6
23	20%	1,07	5,07	0%	1,60	467,45	3/6
24	19%	1,05	3,85	0%	1,40	1322,84	2/6
25	88%	1,49	7,96	0%	2,99	1361,53	1/6
26	0%	0,85	3,81	100%	1,27	1956,24	2/6
27	48%	0,72	4,20	100%	1,45	1269,91	2/6
28	0%	0,70	0,70	100%	1,40	130,62	2/6
Średnia dla miasta	63%	0,51	2,35	82%	0,78	881,15	-

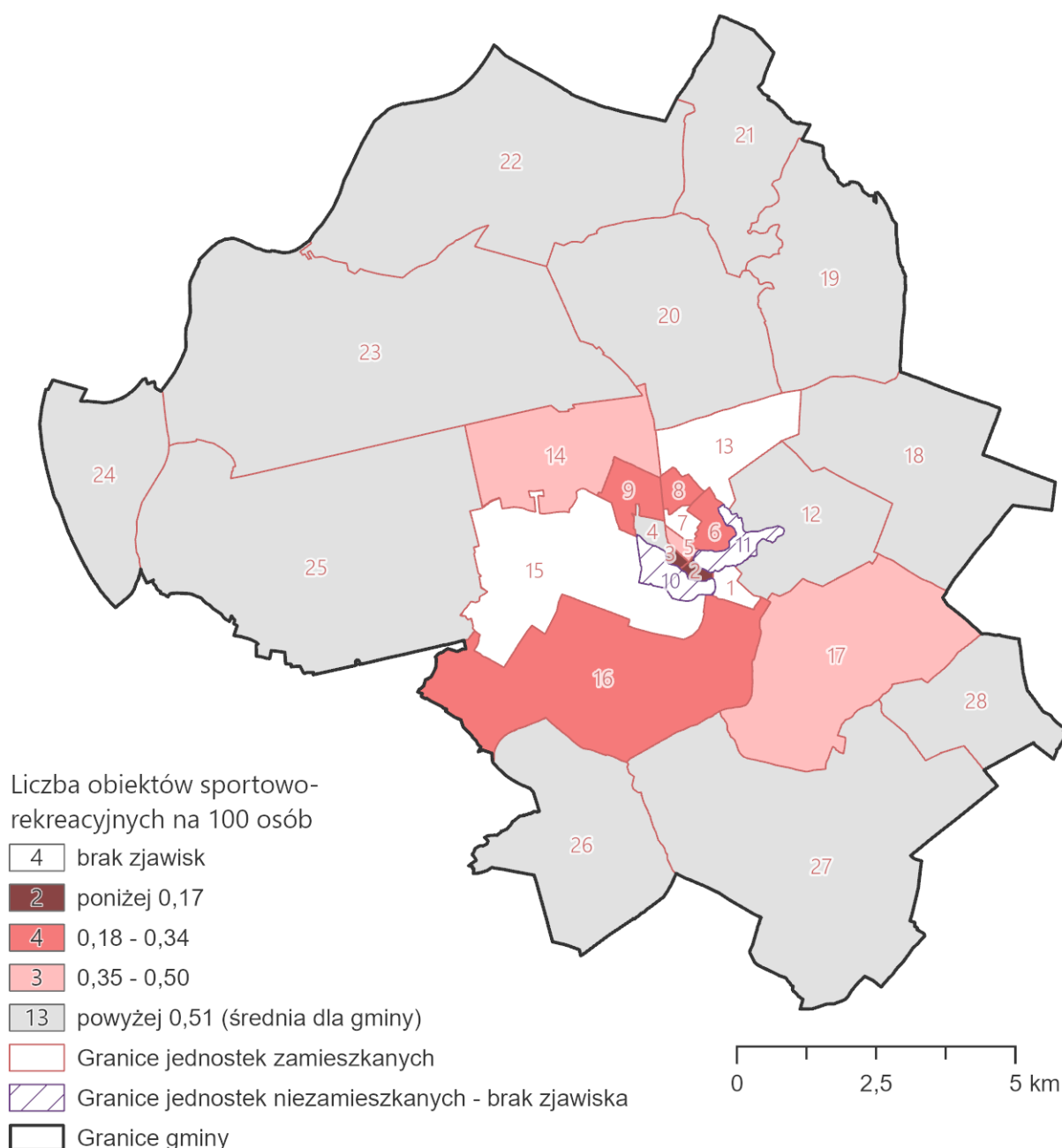
Źródło: opracowanie własne

Rys. 31. Wskaźnik odsetka osób mieszkających w odległości 10 minut dojazdu do obiektów kulturalnych
Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny jest odsetek osób mieszkających w odległości 10 minut dojazdu do obiektów kulturalnych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 63% - powyżej tego progu znajdowało się 11 jednostek, które nie cechują się stanem kryzysowym. Jednostki nr 18, 19, 21 i 27 osiągały niski zakres wartości ponadnormatywnych do poziomu 43%. W średnim zakresie, do 22% znalazły się jednostki nr 16 i 20. Natomiast najbardziej niekorzystną sytuacją – wskaźnik poniżej 21% cechowało się 6 jednostek oraz w przypadku jednostek nr 13, 26 i 28 nie stwierdzono występowania obiektów kulturalnych w jednostce. Tym samym są to również jednostki charakteryzujące się stanem kryzysowym (Rys. 31).

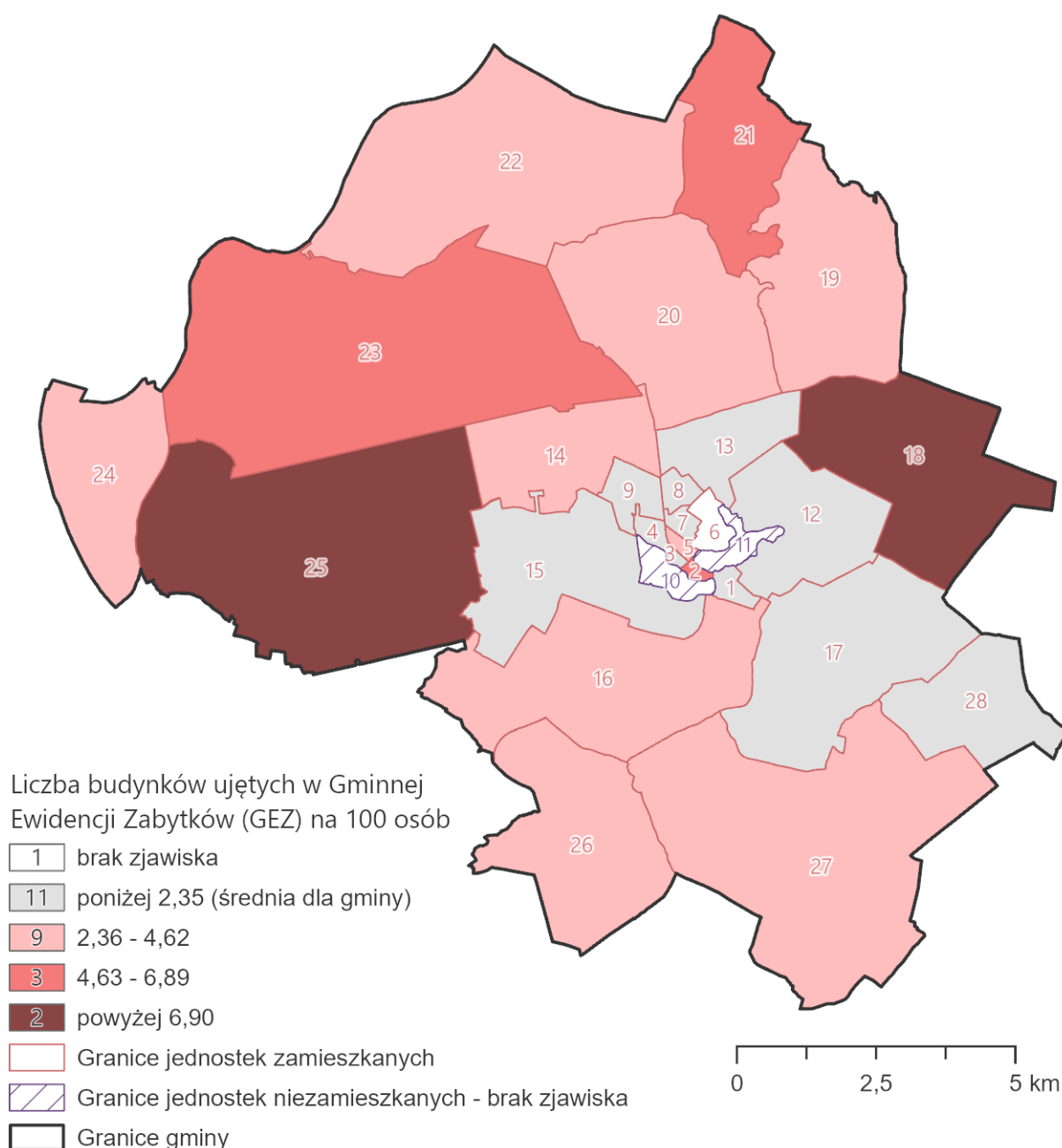

Rys. 32. Wskaźnik liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagrożenie braku dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość jest liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,51 – powyżej tego progu znajdowało się 13 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania stanu kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 0,35 cechował jednostki nr 5, 14 i 17. Średni poziom wskaźnika, do 0,18 charakteryzował jednostki nr 6, 8, 9 i 16. Natomiast najbardziej niekorzystną sytuację wykazywały jednostki nr 2 i 3 – poniżej 0,17 oraz jednostki nr 1, 7, 13 i 15, w których nie stwierdzono obecności obiektów sportów-rekreacyjnych. Te jednostki również zaliczają się do obszarów kryzysowych (Rys. 32).

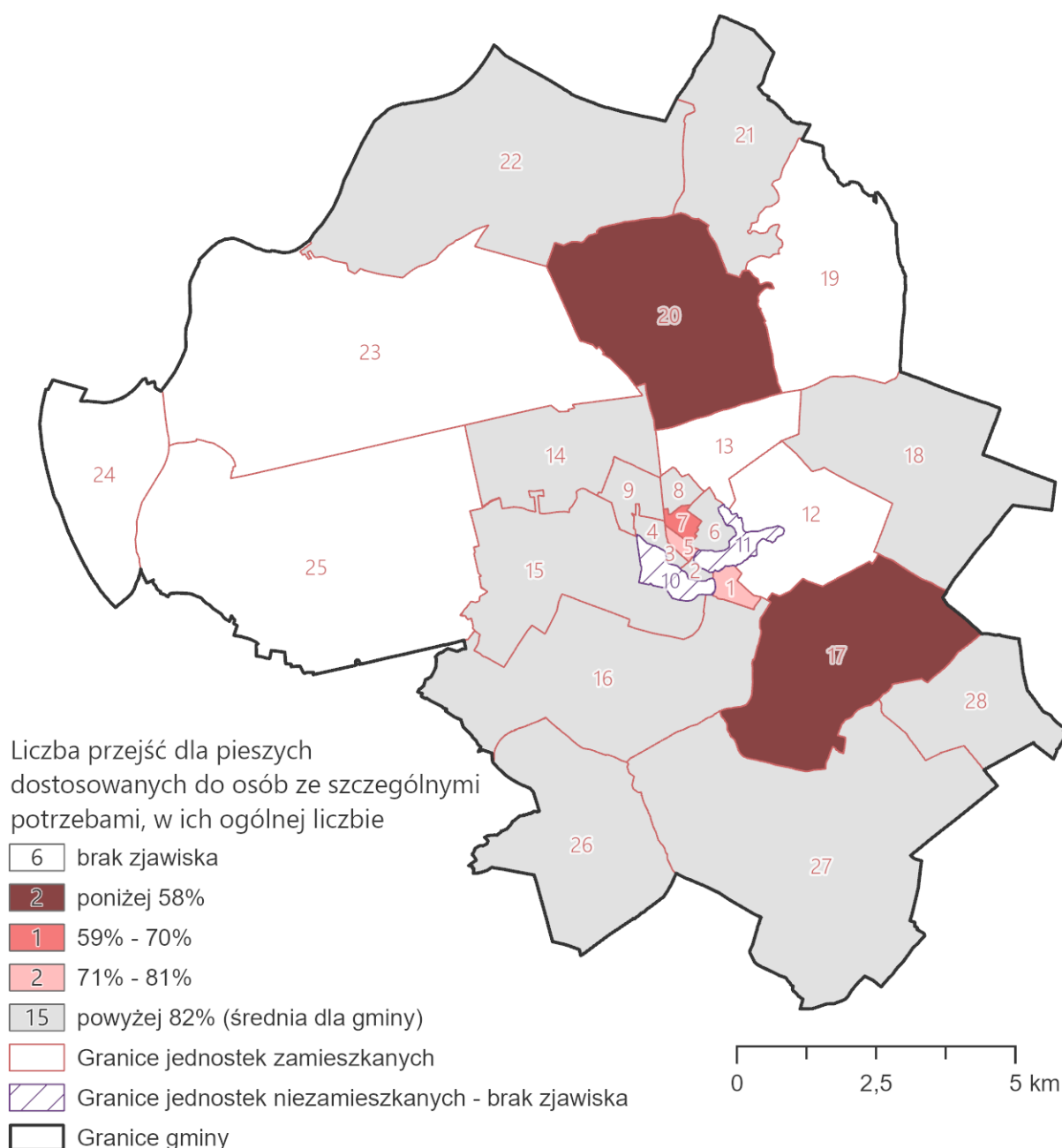

Rys. 33. Wskaźnik liczby budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru jest liczba budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 2,35 – poniżej tego progu znalazło się 11 jednostek oraz jednostka nr 6, w której nie występują tego typu obiekty, zatem są to jednostki niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 4,62 występował w 9 jednostkach. Średni poziom wskaźnika, do 6,89 charakteryzował jednostki nr 2, 21 i 23. Natomiast wysoki zakres ponadnormatywny występował w jednostkach nr 18 i 25 (Rys. 33).

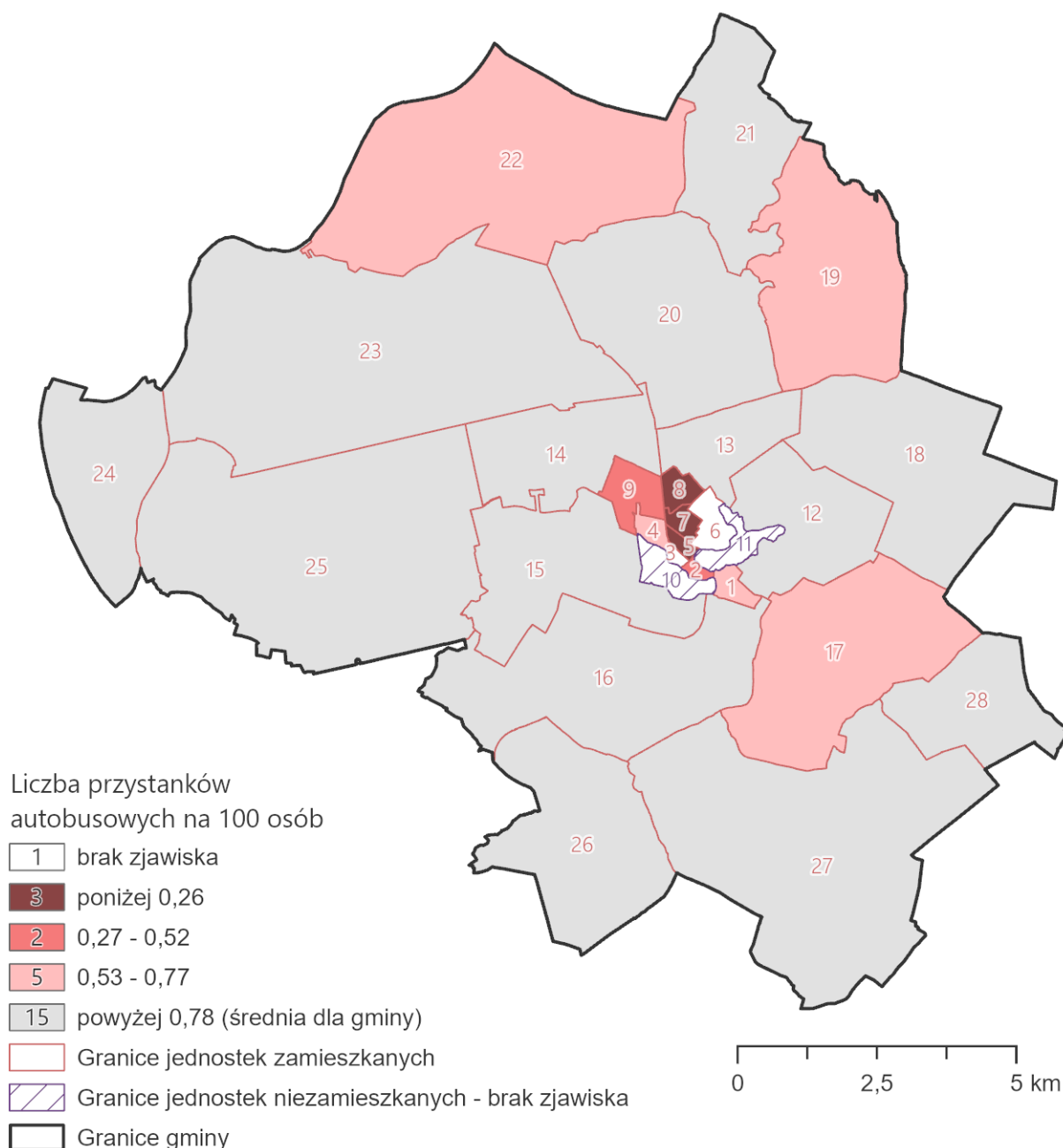

Rys. 34. Wskaźnik liczby przejść dla pieszych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w ich ogólnej liczbie

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności jest liczba przejść dla pieszych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w ich ogólnej liczbie.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 82% - powyżej tego progu znajdowało się 15 jednostek oraz 6 jednostek nie posiada przejść dla pieszych, są to obszary niecharakteryzujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 71% występował w jednostkach nr 1 i 5. Średni poziom o wartości 67% cechował jednostkę nr 7. Natomiast jednostki nr 17 i 20 osiągnęły najniższe wartości badanego wskaźnika – kolejno 45% i 50% (Rys. 34).

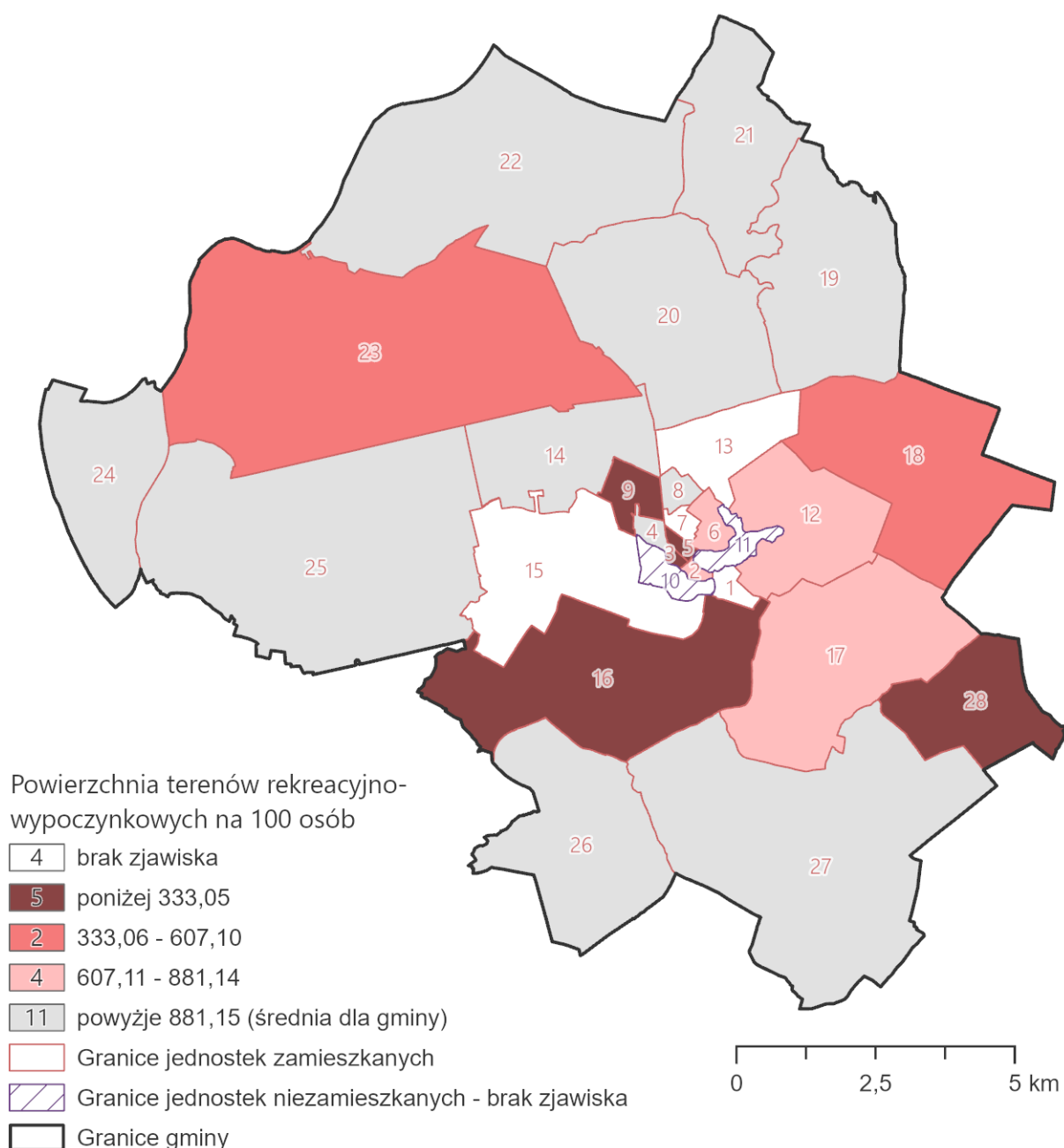

Rys. 35. Wskaźnik liczby przystanków autobusowych na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niskiej obsługi komunikacyjnej jest liczba przystanków autobusowych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,78 – powyżej tego progu znajdowało się 15 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania stanu kryzysowego. Niski poziom wartości ponadnormatywnych, do 0,52 występował w jednostkach nr 1, 4, 17, 19 i 22. Średni zakres stanu kryzysowego, do 0,77 dotyczył jednostek nr 2 i 9. Wysokie wartości ponadnormatywne cechowały jednostki nr 5, 7 i 8 oraz jednostka nr 6 nie posiadała przystanków autobusowych, co również kwalifikuje obszar do stanu kryzysowego (Rys. 35).

Rys. 36. Wskaźnik powierzchni terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych jest powierzchnia terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 881,15 – powyżej tego progu znajdowało się 11 jednostek, niecharakteryzujących się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 607,10 cechował jednostki nr 2, 6, 12 i 17. Średni poziom, do 333,06 badany wskaźnik osiągał w jednostkach nr 18 i 23. Natomiast wysoki poziom wartości ponadnormatywnych występował w jednostkach nr 3, 5, 9, 16 i 28 oraz w jednostkach nr 1, 7, 13 i 15 badane zjawisko nie występowało co również kwalifikuje jednostki jako zdegradowane (Rys. 36).

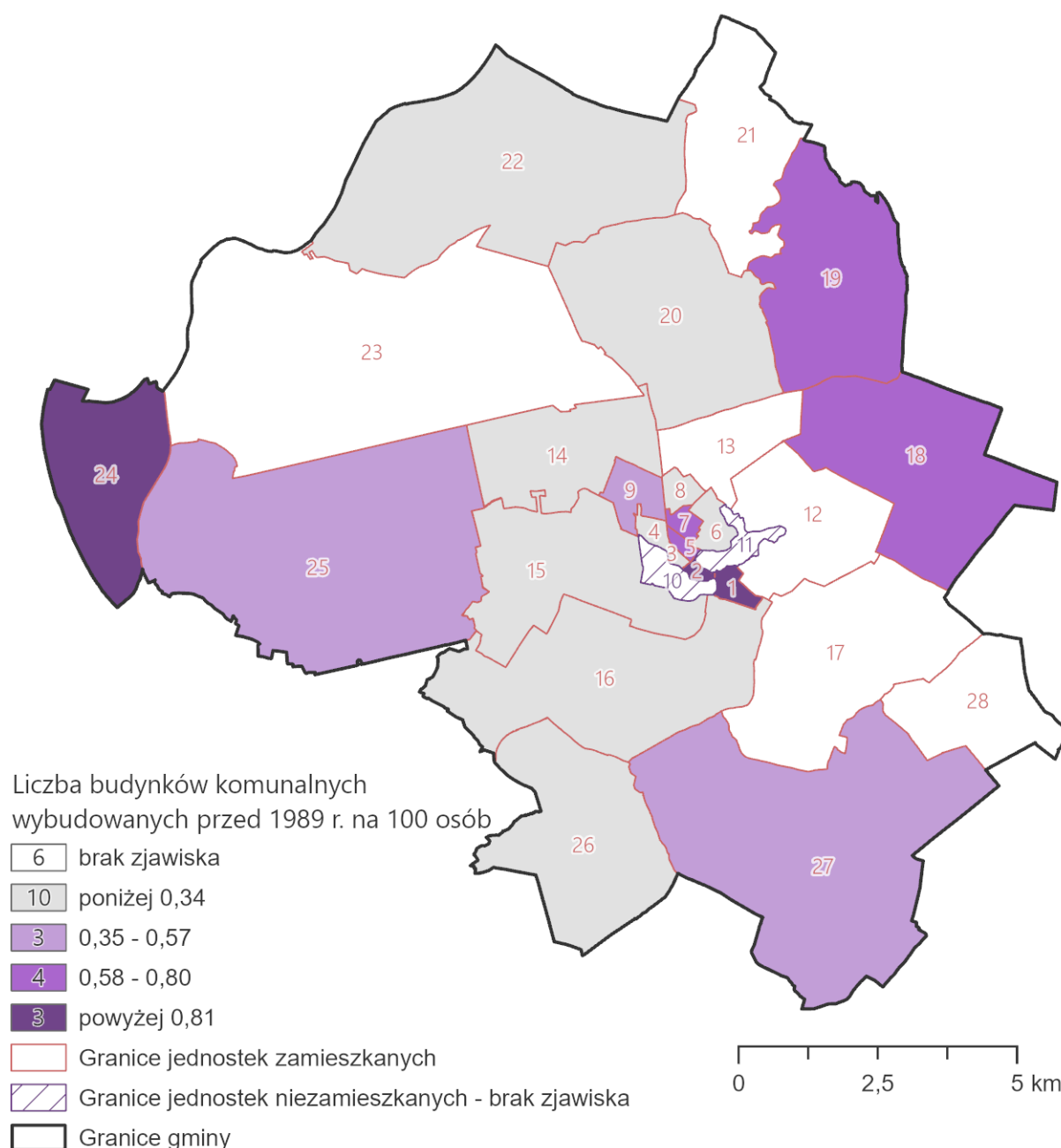
3.9. Sfera techniczna

Badanie sfery technicznej obejmowało 3 wskaźniki obrazujące zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmowały problematykę z zakresu: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Tab. 54).

Tab. 54. Zestawienie wskaźników sfery technicznej

Nr jednostki	Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r. na 100 osób	Udział dróg w złym stanie technicznym w łącznej długości dróg w jednostce	Liczba awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na 100 osób	Liczba przekroczonych wskaźników
1	1,02	9%	1,31	2/3
2	1,00	0%	0,72	2/3
3	0,11	0%	0,32	1/3
4	0,24	10%	0,24	0/3
5	0,73	32%	0,27	3/3
6	0,10	8%	0,10	0/3
7	0,61	19%	0,49	2/3
8	0,16	36%	0,16	1/3
9	0,48	57%	0	2/3
10	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
11	Jednostka niezamieszkała – brak zjawisk			-
12	0	0%	0	0/3
13	0	26%	0	1/3
14	0,16	13%	0	0/3
15	0,20	33%	0	1/3
16	0,18	0%	0	0/3
17	0	72%	0,12	1/3
18	0,65	18%	0,65	2/3
19	0,68	0%	0	1/3
20	0,21	35%	0,21	1/3
21	0	0%	0,48	1/3
22	0,10	14%	0,31	1/3
23	0	18%	0	0/3
24	2,45	0%	0	1/3
25	0,50	26%	0,50	3/3
26	0,21	24%	0,21	1/3
27	0,43	16%	0,43	2/3
28	0	0%	0	0/3
Średnia dla miasta	0,34	21%	0,25	-

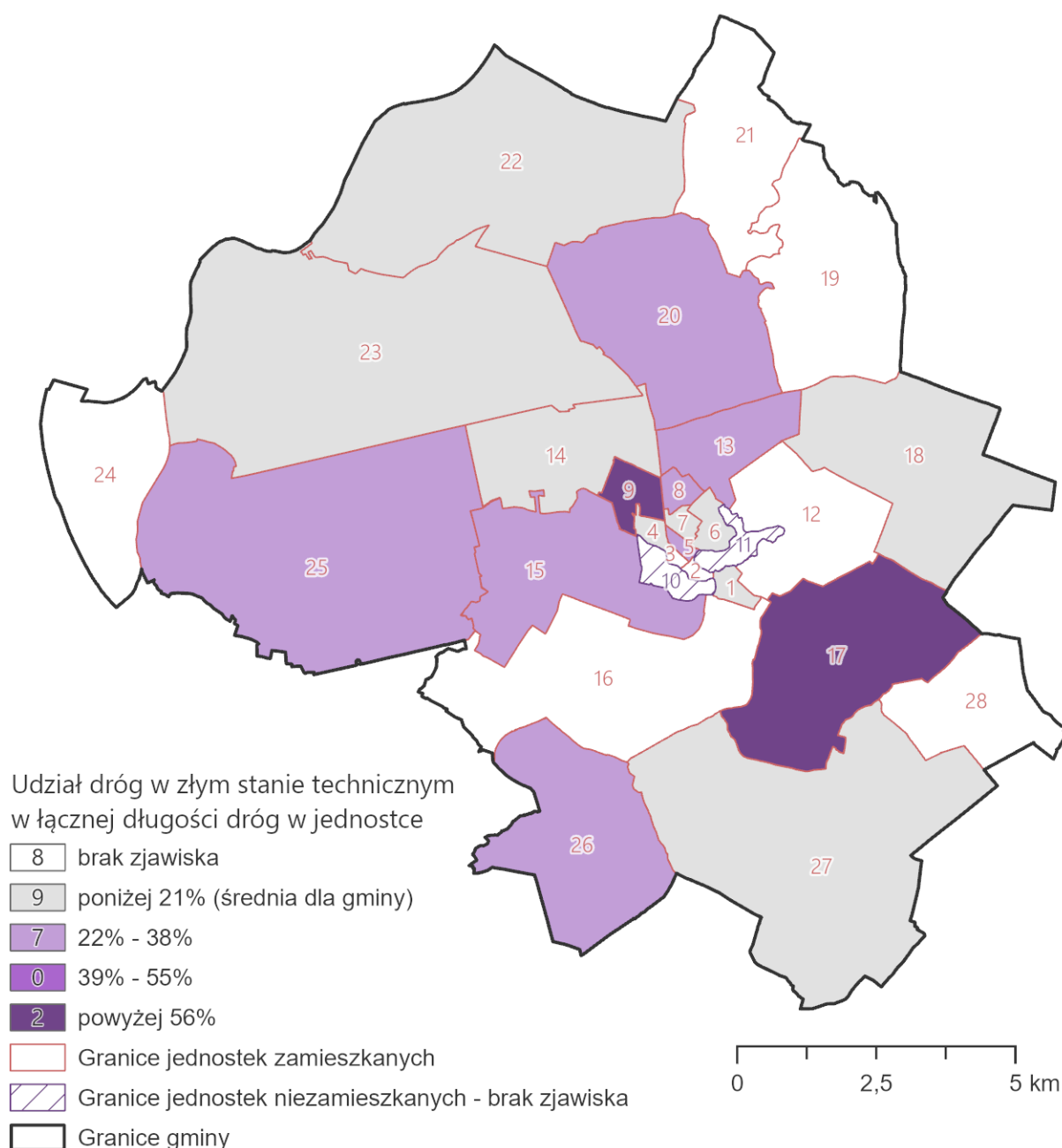
Źródło: opracowanie własne

Rys. 37. Wskaźnik liczby budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r. na 100 osób
Źródło: opracowanie własne

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym jest liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,34 – poniżej tego progu znalazło się 10 jednostek oraz 6 jednostek nie posiadało zabudowy komunalnej sprzed 1989 r., są to jednostki niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do poziomu 0,57 występował jednostkach nr 9, 25 i 27. W średnim zakresie – do 0,80 mieściły się jednostki nr 5, 7, 18 i 19. Natomiast wysoki wartości wskaźnika charakteryzowały się jednostki nr 1, 2 i 24, z czego zdecydowanie najwyższy poziom – 2,45 wykazywała jednostka nr 24 (Rys. 37).

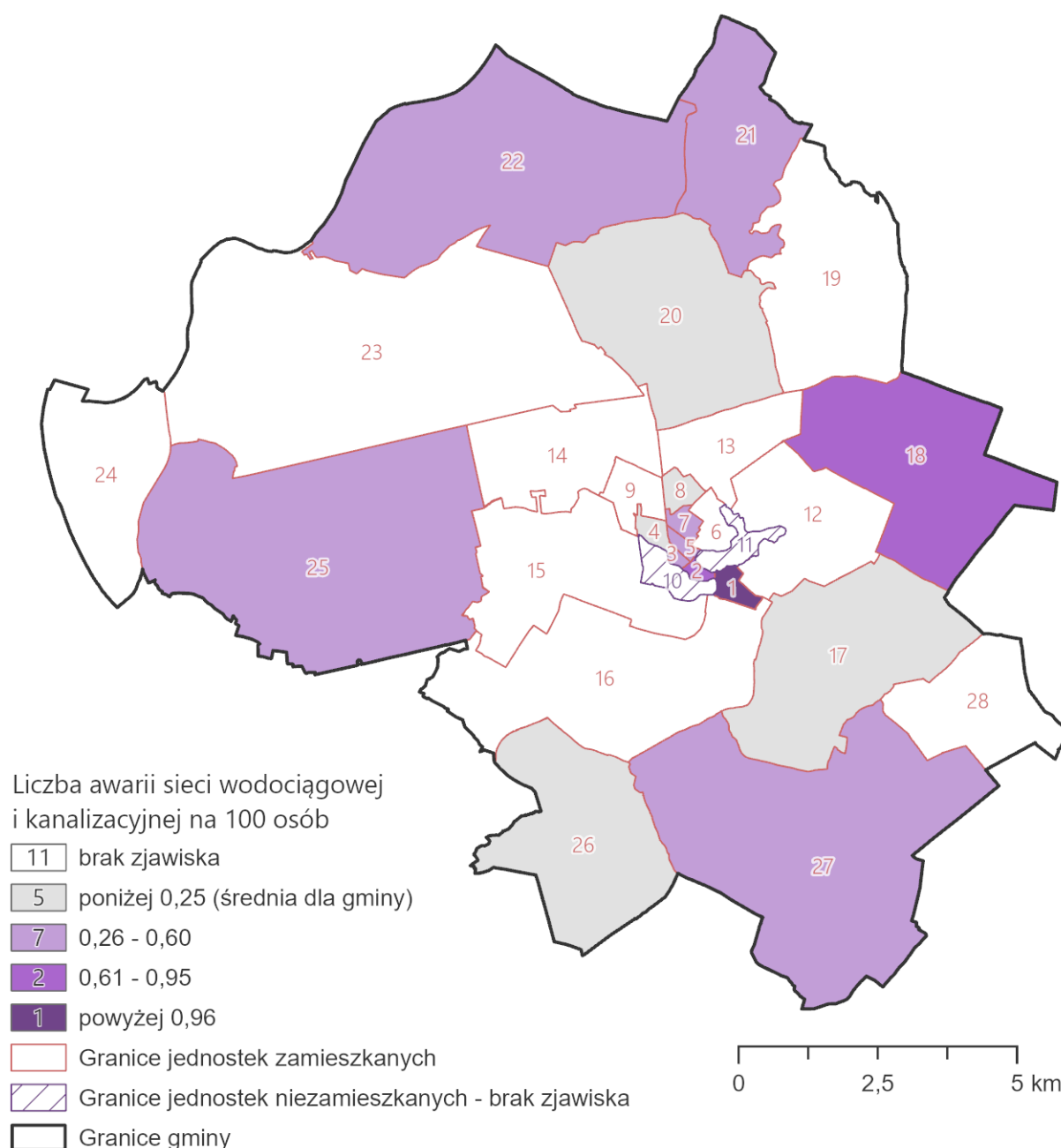

Rys. 38. Udział dróg w złym stanie technicznym w łącznej długości dróg w jednostce

Źródło: opracowanie własne

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym zagadnienie nefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest udział dróg w złym stanie technicznym w łącznej długości dróg w jednostce.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 21% - poniżej tego progu znajdowało się 9 jednostek, a w 8 jednostkach zjawisko nie występuje, są to obszary niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do 38% występował w 7 jednostkach. Żadna z jednostek nie mieściła się w średnim pułapie, natomiast wysokie wartości ponadnormatywne charakteryzowały jednostki nr 9 i 17 osiągając kolejno poziom 57% i 72% (Rys. 38).

Rys. 39. Wskaźnik liczby awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na 100 osób

Źródło: opracowanie własne

Drugim wskaźnikiem obrazującym zagadnienie nefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest liczba awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,25 – poniżej tego progu znajdowało się 5 jednostek oraz 11 jednostek, w których zjawisko nie występowało, są to obszary niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych – do 0,60 charakteryzował 7 jednostek. Średni poziom zjawiska kryzysowego – do 0,95 występował w jednostkach nr 2 i 18. Zdecydowanie najwyższą wartość – 1,31 wskaźnik osiągnął w jednostce nr 1 (Rys. 39).

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

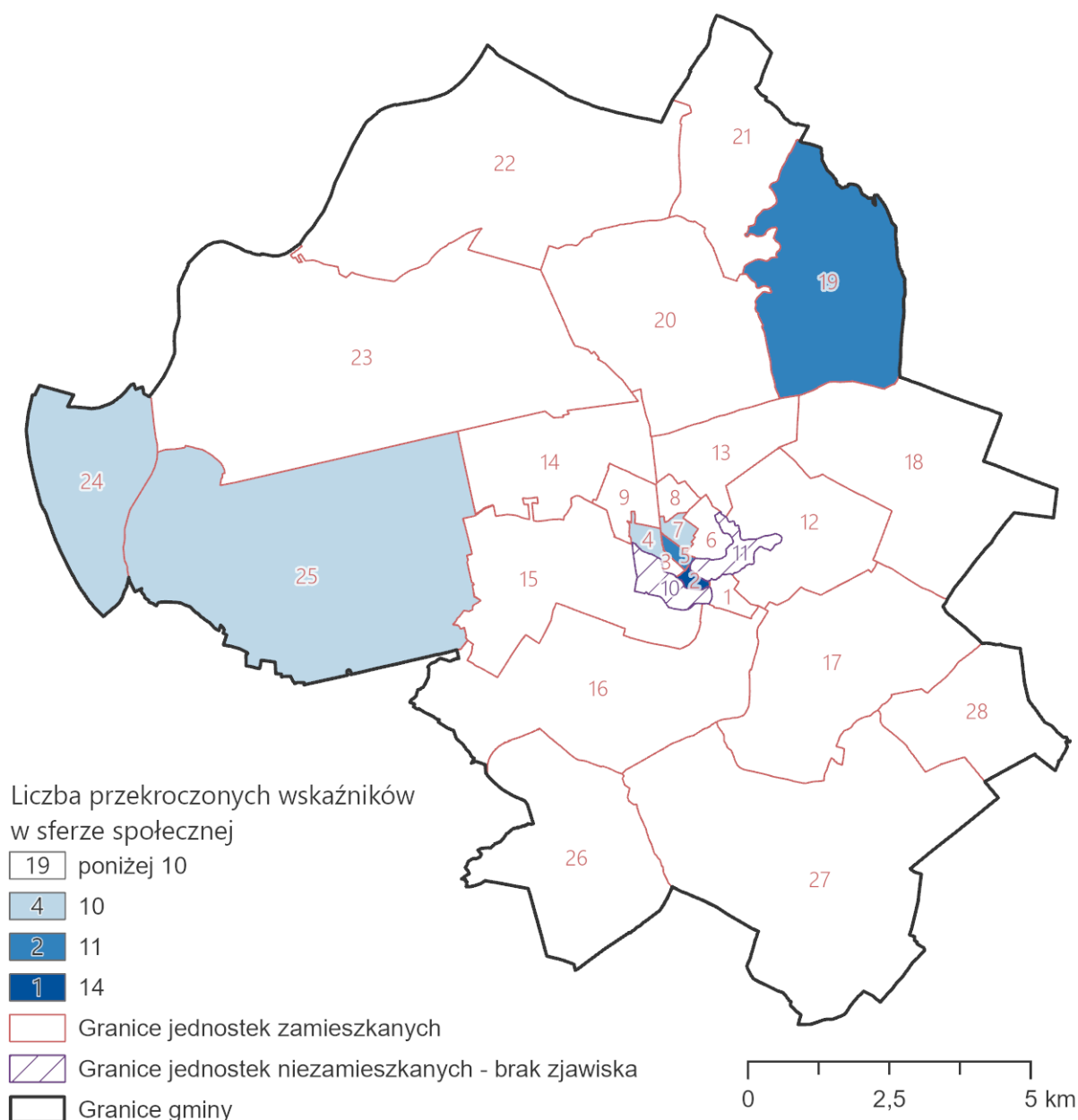
Na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego miasto podzielone zostało na 28 jednostek strukturalnych, w ramach których dokonano analizy porównawczej wskaźników obrazujących ich poziom rozwoju/degradacji. Celem badania zróżnicowania wewnątrzgminnego jest wskazanie tych jednostek, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu ze średnim stanem rozwoju gminy. Zakres tematyczny analizowanych zagadnień wynika bezpośrednio z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Finalnie użyto 31 wskaźników odnoszących się do:

- sfery społecznej – 16 wskaźników,
- sfery gospodarczej – 3 wskaźniki,
- sfery środowiskowej – 3 wskaźniki,
- sfery przestrzenno-funkcjonalnej – 6 wskaźników,
- sfery technicznej – 3 wskaźniki.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji podstawowym czynnikiem świadczącym o stanie kryzysowym na danym obszarze jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, jak wskazuje ustawa, wymaga jednak współwystępowania licznych problemów społecznych z co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym w pozostałych sferach pozaspołecznych.

Za wartość progową świadczącą o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych przyjęto występowanie odchyłeń od wartości średniej w przypadku co najmniej 60% liczby analizowanych wskaźników w tej sferze (czyli co najmniej 10). Z uwagi na fakt, iż w analizie zróżnicowania wewnątrzgminnego obecne były wskaźniki ze wszystkich pozostałych sfer pozaspołecznych, w procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego za kryterium jego wyznaczenia przyjęto konieczność współwystępowania kryzysu społecznego z co najmniej jednym wskaźnikiem w 3 z 4 z pozostałych sfer, wykazującym negatywne odchylenia od średniej.

Poniżej przedstawiono na mapach informacje o łącznych wynikach analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego w podziale na 5 sfer.

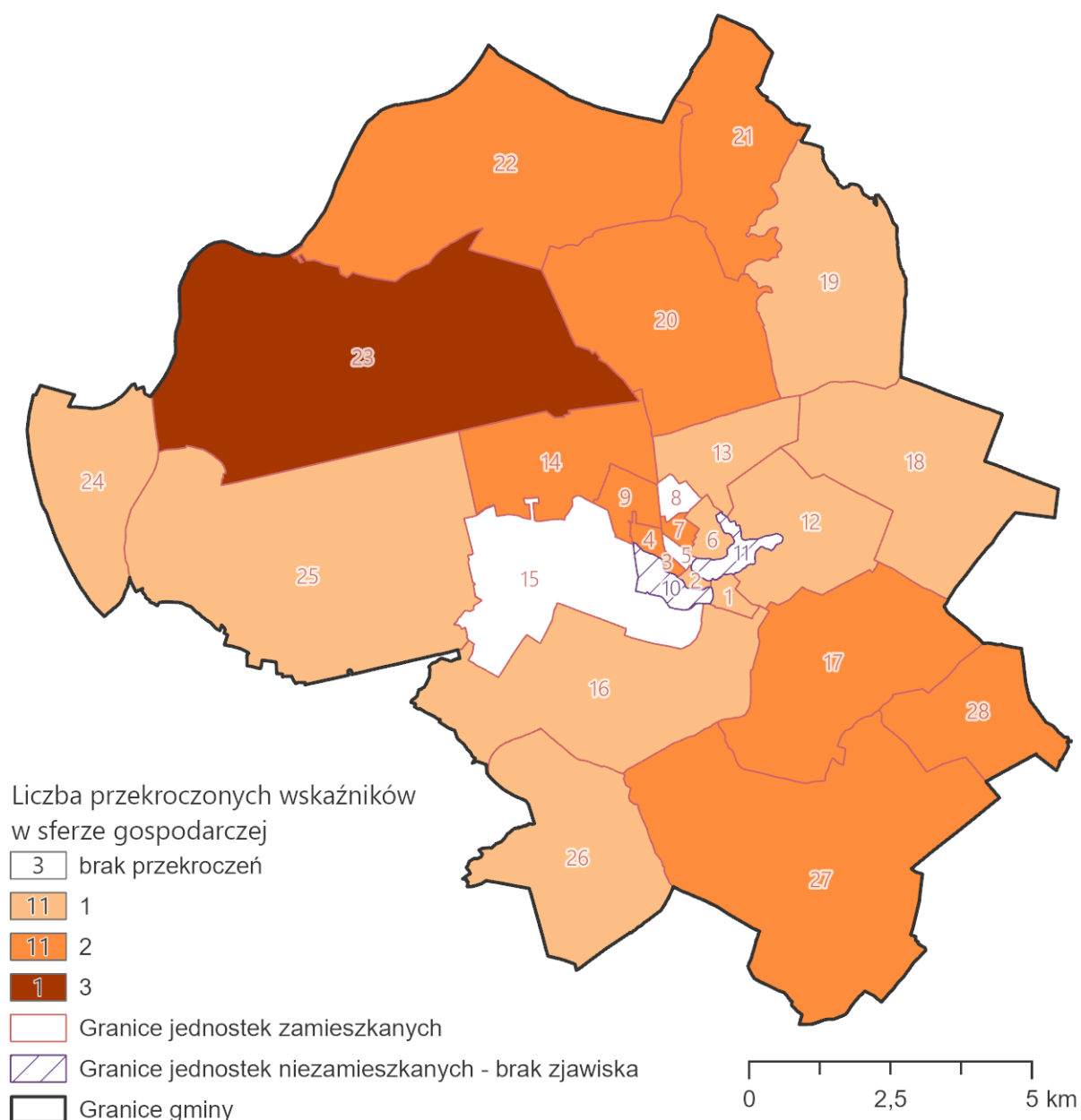

Rys. 40. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze społecznej wskazują na występowanie stanu kryzysowego w 7 z 24 zamieszkałych jednostek. Największa liczba przekroczonych wskaźników występuje w jednostce nr 2, gdzie odnotowano łącznie stan kryzysowy w 14 z 16 badanych kryteriów społecznych. Jednostki nr 5 i 19 wykazywały przekroczenie wartości normatywnych w 11 z 16 wskaźników. Stanem kryzysowym charakteryzowały się również jednostki nr 4, 7, 24 i 25, w których doszło do przekroczenia 10 z 16 badanych zagadnień. Dla pozostałych 19 jednostek nie stwierdza się przekroczenia przyjętego progu świadczącego o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Można więc uznać, iż udowodniono występowanie koncentracji kryzysu społecznego w granicach wskazanych wyżej 7 jednostek, których stan wpływa znacząco na możliwości rozwojowe (Rys. 40).

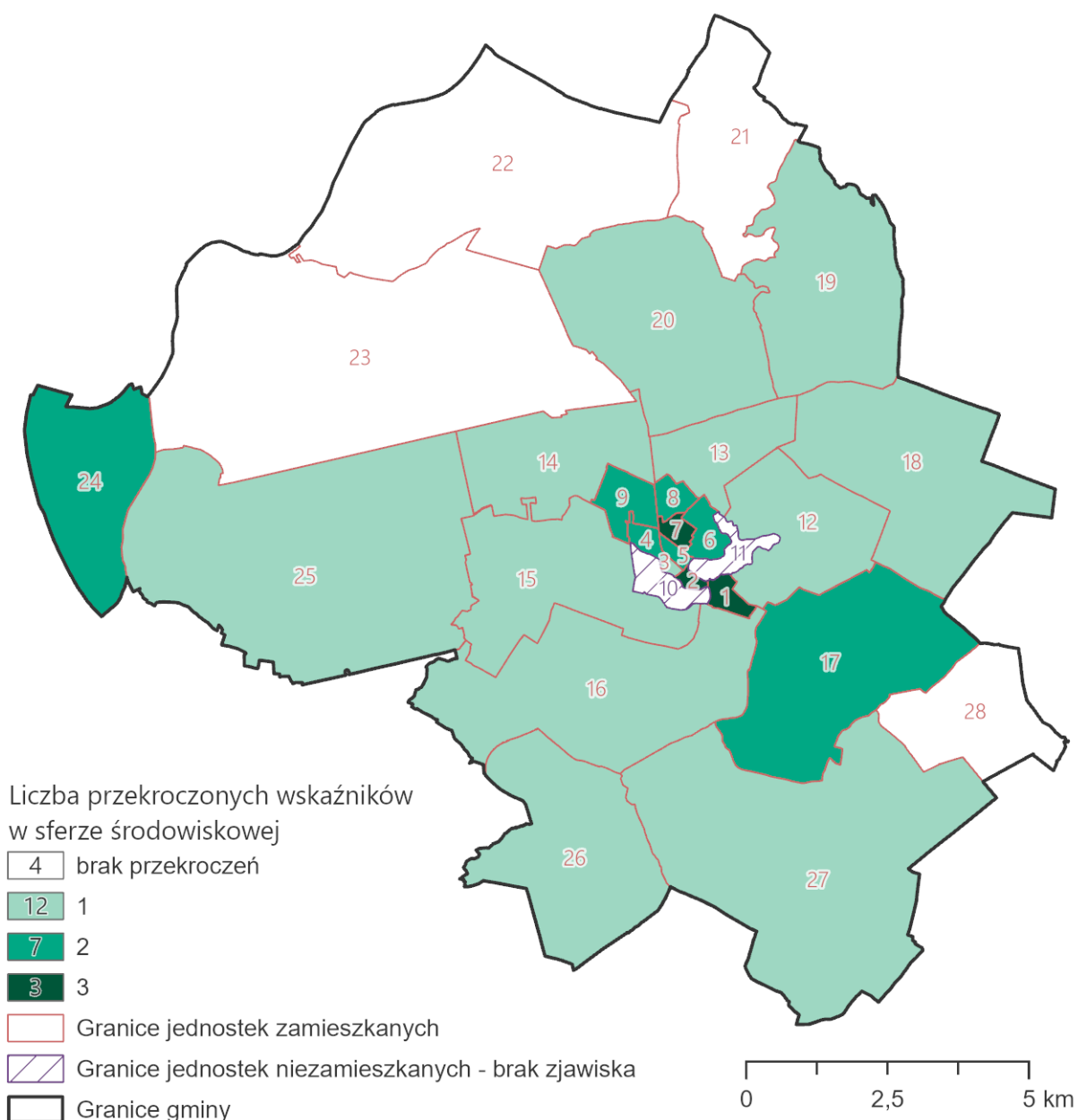

Rys. 41. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne.

Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze gospodarczej wskazują na występowanie zjawisk kryzysowych w zdecydowanej większości obszaru gminy – w 21 z 24 zamieszkałych jednostkach. Do przekroczenia 1 z 3 wskaźników doszło w 11 jednostkach. Wartości ponadnormatywne w 2 z 3 badanych zagadnień charakteryzowały, również 11 jednostek. Natomiast przekroczenie wszystkich 3 wskaźników gospodarczych wystąpiło w jednostce nr 23.

Brak sytuacji kryzysowej w sferze gospodarczej wykazywały wyłącznie jednostki nr 5, 8 i 15, gdzie żaden z analizowanych wskaźników nie przekraczał wartości normatywnych (Rys. 41).

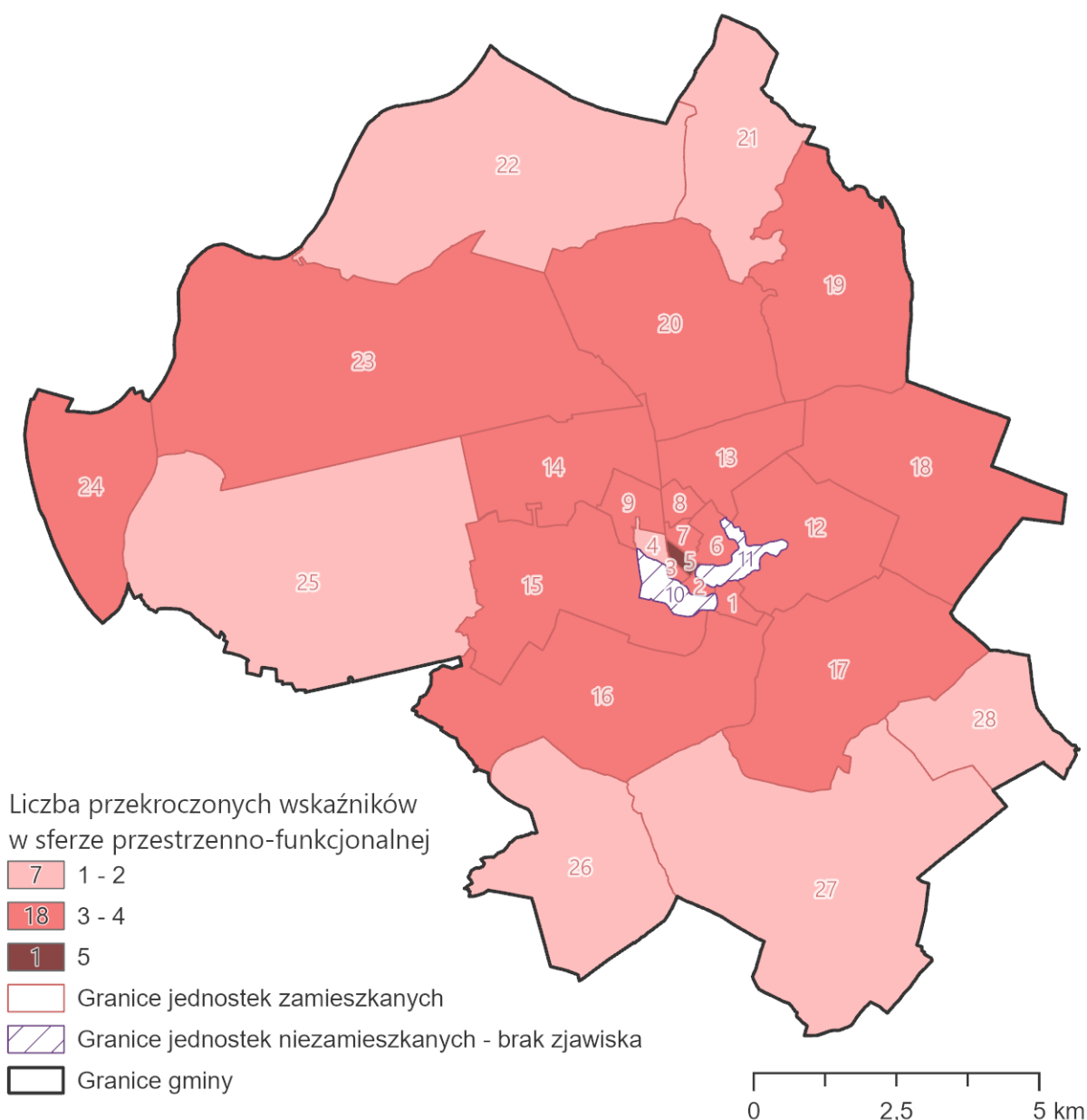

Rys. 42. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnikowa w sferze środowiskowej wskazuje na stan kryzysowy w zdecydowanej większości obszaru gminy - w 20 z 24 zamieszkałych jednostek. Przekroczenie 1 z 3 badanych wskaźników występowało w 12 jednostkach. Wartości ponadnormatywne dla 2 z 3 analizowanych zjawisk cechowały 7 jednostek. Natomiast przekroczenie wszystkich 3 wskaźników wystąpiło w jednostkach nr 1, 2 i 7.

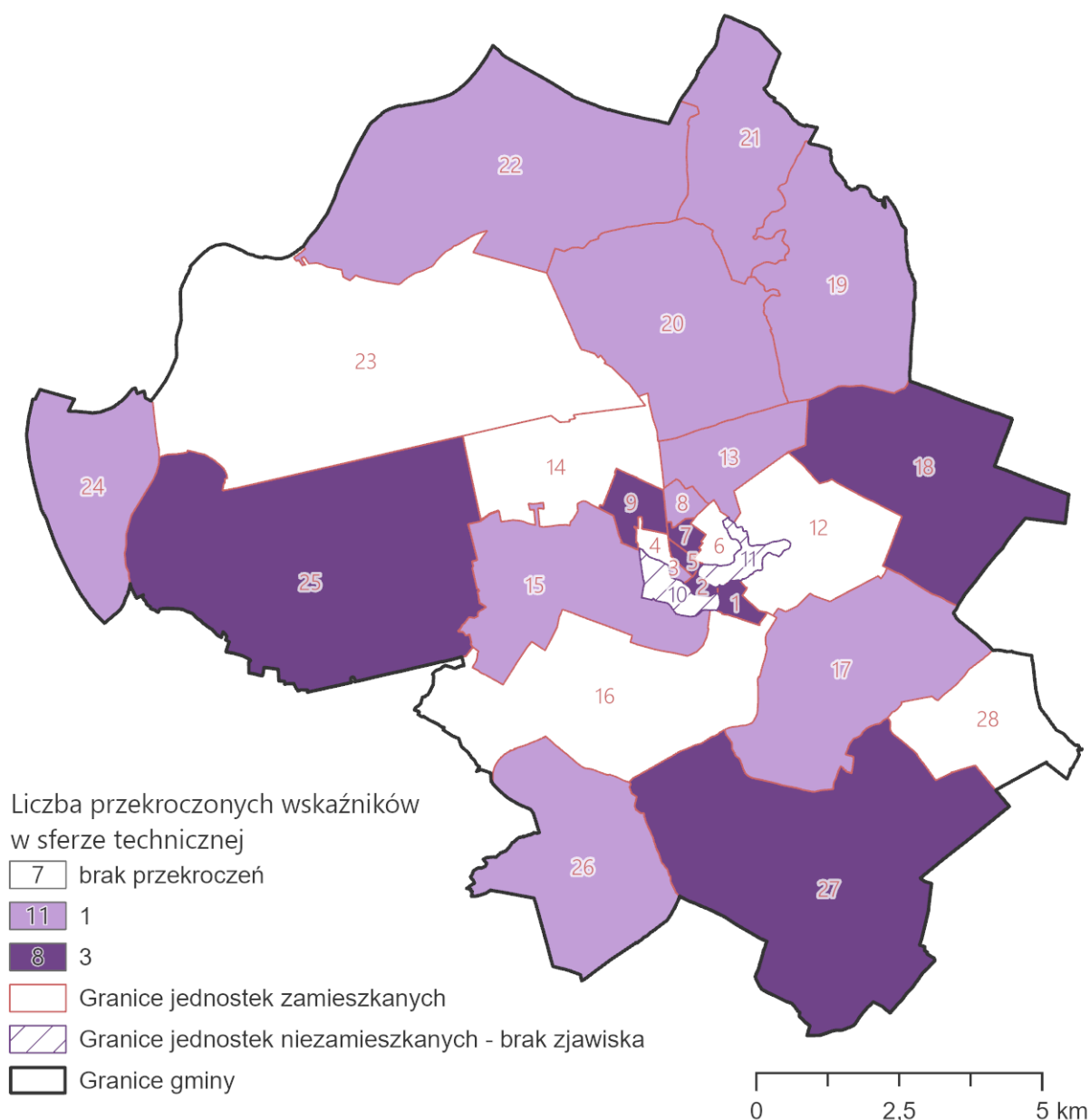
Brak sytuacji kryzysowej w sferze przestrzennej wykazywały wyłącznie jednostki nr 21, 22, 23 i 28, gdzie żaden z analizowanych wskaźników nie przekraczał wartości normatywnych (Rys. 42).

Rys. 43. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnikowa w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wskazuje na występowanie zróżnicowanego poziomu kryzysu w całej gminie. Do przekroczenia co najmniej 2 z 6 wskaźników doszło w 7 jednostkach. Ponadnormatywne wartości w 3-4 z 6 badanych zagadnień występowało w 18 jednostkach. Natomiast 5 z 6 wskaźników przekroczone zostało w jednostce nr 5. Żadna z jednostek nie odnotowała kryzysu we wszystkich analizowanych zagadnieniach (Rys. 43).

Rys. 44. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej
Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnikowa w sferze technicznej wskazywała na występowanie stanu kryzysowego w większości obszarów gminy – w 19 z 24 zamieszkałych jednostek. Do przekroczenia 1 z 3 wskaźników doszło w 11 jednostkach. W żadnej jednostce, natomiast nie odnotowano ponadnormatywnych wartości dla 2 wskaźników. W przypadku 8 jednostek występował stan kryzysowy dla każdego z 3 badanych zagadnień.

Brak sytuacji kryzysowej charakteryzował 7 jednostek, gdzie nie przekroczone zostały normy dla żadnego z analizowanych wskaźników (Rys. 44).

Tab. 55. Liczba wskaźników obrazujących stan kryzysowy w poszczególnych sferach

Nr jednostki	Liczba przekroczonych wskaźników						Liczba mieszkańców	Powierzchnia jednostki [ha]
	Sfera społeczna [16]	Sfera gospodarcza [3]	Sfera środowiskowa [3]	Sfera przestrzenno-funkcjonalna [6]	Sfera techniczna [3]	Ogółem [31]		
1	4	1	3	4	2	14	687	37
2	14	1	3	4	2	24	697	13
3	6	2	1	3	1	13	945	8
4	10	2	2	1	0	15	1231	30
5	11	0	2	5	3	21	1101	16
6	2	1	2	3	0	8	1041	57
7	10	2	3	4	2	21	822	27
8	2	0	2	3	1	8	1275	40
9	3	2	2	3	2	12	1041	95
10*	-	-	-	-	-	-	0	71
11*	-	-	-	-	-	-	0	66
12	2	1	1	3	0	7	356	511
13	5	1	1	4	1	12	292	277
14	2	2	1	3	0	8	624	511
15	6	0	1	3	1	11	505	716
16	4	1	1	4	0	10	542	1113
17	8	2	2	4	1	17	1700	975
18	7	1	1	3	2	14	153	991
19	11	1	1	4	1	18	147	893
20	8	2	1	3	1	15	484	1036
21	5	2	0	2	1	10	210	634
22	3	2	0	2	1	8	957	1685
23	2	3	0	4	0	9	375	2406
24	10	1	2	3	1	17	286	605
25	10	1	1	2	3	17	201	2030
26	9	1	1	2	1	14	473	853
27	4	2	1	2	2	11	690	1946
28	9	2	0	2	0	13	143	462

Źródło: opracowanie własne (*jednostki niezamieszkane).

Zbiorcze zestawienie liczby wskaźników o ponadnormatywnych wynikach prezentuje [Tab. 55](#). Obszarem o największym nagromadzeniu zjawisk kryzysowych jest jednostka nr 2, gdzie doszło do przekroczenia 24 z 31 badanych wskaźników. W jednostkach nr 5 i 7 odnotowano przekroczenia 21 z 31 wskaźników, a 18 z 31 w jednostce nr 19. Następnie 17 z 31 ponadnormatywnych wskaźników cechowało jednostki nr 17, 24 i 25, a przekroczenie 15 z 31 wskaźników odnotowała jednostka nr 4. W przypadku pozostałych obszarów było to 7-14 zjawisk kryzysowych.

Skala występowania wskaźników o ponadnormatywnych wynikach miała wpływ na ustalenie kryteriów wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Założono konieczność wystąpienia odchyień od wartości średniej w przypadku co najmniej 60% liczby analizowanych wskaźników w sferze społecznej (co najmniej 10), współwystępujących z co najmniej jednym negatywnym wskaźnikiem w 3 z 4 pozostałych sfer. Kryteria te spełniają jednostki nr 2, 4, 5, 7, 19, 24 i 25 ([Tab. 56](#)).

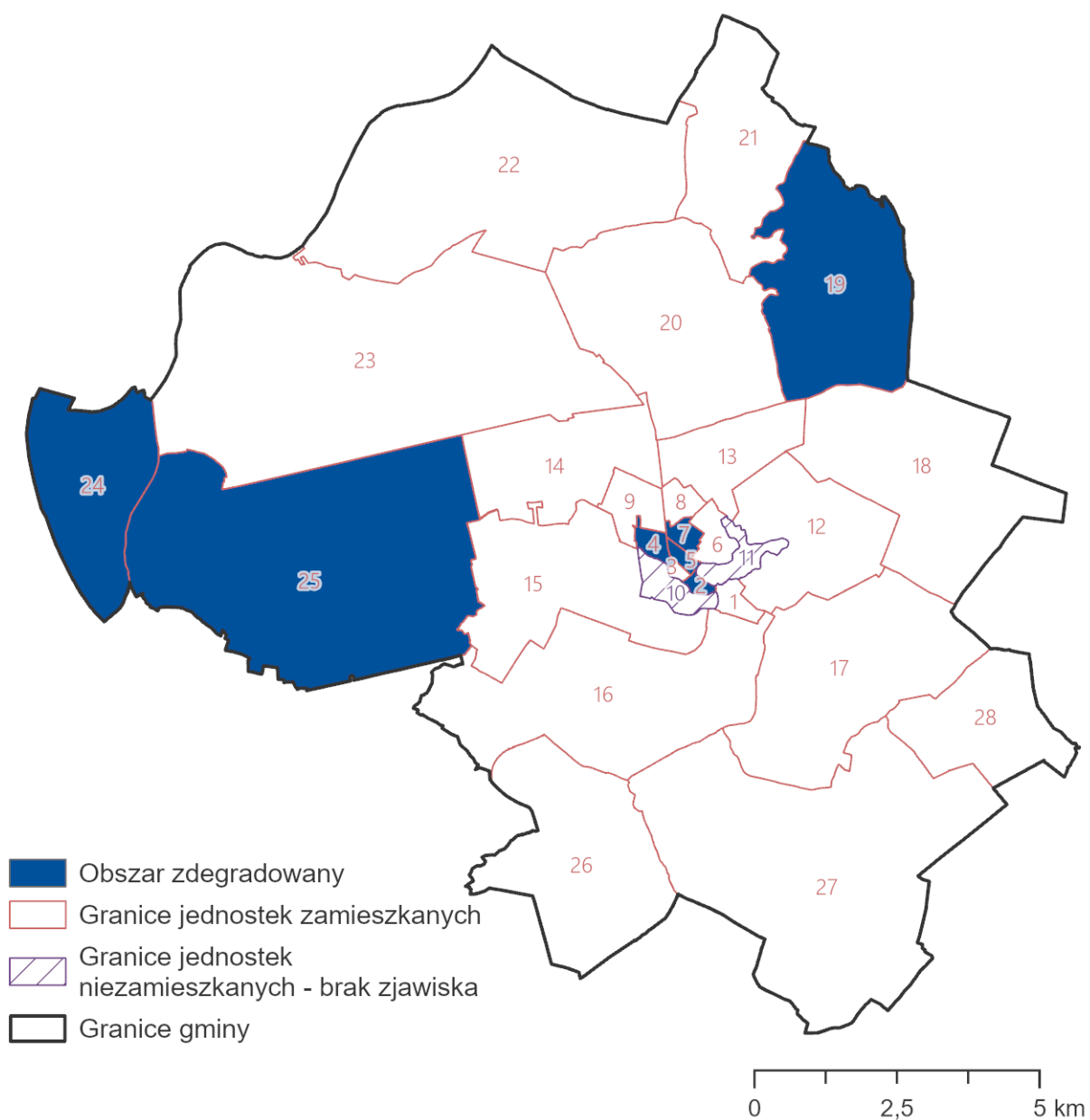
Tab. 56. Kryteria przyjęte do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Nr jednostki	Minimum 10 wskaźników potwierdzających sytuację kryzysową w sferze społecznej [TAK/NIE]	Obszar charakteryzuje się problemami w sferze gospodarczej [TAK/NIE]	Obszar charakteryzuje się problemami w sferze środowiskowej [TAK/NIE]	Obszar charakteryzuje się problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej [TAK/NIE]	Obszar charakteryzuje się problemami w sferze technicznej [TAK/NIE]	Obszar zdegradowany [TAK/NIE]
1	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
2	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
3	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
4	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
5	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK
6	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
7	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
8	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
9	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
10*	-	-	-	-	-	-
11*	-	-	-	-	-	-
12	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
13	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
14	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
15	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
16	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
17	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

18	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
19	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
20	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
21	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
22	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
23	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
24	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
25	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
26	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
27	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
28	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne (*jednostki niezamieszkane).

Rys. 45. Granice obszaru zdegradowanego w gminie Sztum
Źródło: opracowanie własne.

W efekcie analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego wyznacza się obszar zdegradowany w gminie Sztum w granicach jednostek nr 2, 4, 5, 7, 19, 24 i 25. Obszar zajmuje 3 613,03 ha (19,96% powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez 4485 osób (24,77% populacji gminy) (Rys. 45).

5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Podstawę wyznaczenia obszaru rewitalizacji stanowią wymogi art. 10 ustawy o rewitalizacji, które obejmują:

1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.
3. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokojowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wskazano 7 jednostek spełniających założone kryteria dla obszaru zdegradowanego - w zakresie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Jednocześnie na wskazanym obszarze współwystępowały zjawiska kryzysowe w co najmniej 3 z 4 pozostałych sfer. Obszary położone są w różnych częściach gminy, posiadają również różną charakterystykę i pełnią inne funkcje.

Ustawa wskazuje również na możliwość włączenia w obszar rewitalizacji terenów przemysłowych. W gminie Sztum znajdują się niewielkie obszarowo tereny wyrobisk położone w miejscowościach Nowa Wieś na południu oraz Koślinka na północnym wschodzie. W przypadku terenów zlokalizowanych w Nowej Wsi są one położone na obszarze wiejskim, z dala od wyznaczonych obszarów zdegradowanych, a zatem nie mogą przyczynić się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Tereny w Koślinkie położone są w granicach obszaru zdegradowanego, a zatem w przypadku włączenia tej jednostki w obszar rewitalizacji, znajdą się one w jego granicach.

Jednocześnie rozmiary obszaru zdegradowanego, złożonego z 7 różnych jednostek strukturalnych, ograniczają możliwość prowadzenia na całym jego terytorium skoncentrowanej i jednocześnie kompleksowej oraz efektywnej interwencji rewitalizacyjnej. Biorąc pod uwagę ograniczoną perspektywę obowiązywania gminnego programu rewitalizacji czas na realizację zadań rewitalizacyjnych, należy rozważyć ograniczenie zasięgu obszaru rewitalizacji. W tym celu przeprowadzono analizę istotności dla procesów rozwoju lokalnego, na co wskazuje art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

ISTOTNOŚĆ DLA ROZWOJU LOKALNEGO

Istotność dla rozwoju lokalnego w kontekście gminy Sztum możliwa jest do określenia na podstawie dokumentów planistycznych i strategicznych oraz obecnie pełnionych przez jednostki funkcji.

Na poziomie regionalnym Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (SRWP 2030) nie wskazuje żadnych istotnych wytycznych z punktu widzenia niniejszej analizy. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 (PZP WP 2030) charakteryzując regionalną sieć osadniczą określał dla miasta Sztum kilka ważnych funkcji - szpital wielospecjalistyczny, miejskie centra i domy kultury oraz kina – obiekty położone w granicach miejskich jednostek zdegradowanych. Dla części wiejskiej wskazano istotne tereny inwestycyjne, jednakże położone są one poza obszarem zdegradowanych jednostek Piekło, Biała Góra i Koślinka. Podkreślono również istotność dziedzictwa kulturowego o znaczeniu krajowym, a także zabytkowość średniowiecznego układu urbanistycznego oraz zamku. Działaniami i przedsięwzięciami w zakresie polityki przestrzennej wskazano wykorzystanie zasobów i walorów kulturowych do celów turystycznych dla miasta Sztum (szlak zamków gotyckich) oraz Białej Góry (szlak zabytków hydrotechniki). A także objęcie ochroną w formie parków kulturowych: Białej Góry (system szańców obronnych z okresu wojen szwedzkich z I poł. XVII w.) i Sztumu (wzgórze zamkowe). Podsumowując dokumenty szczebla poziomu wojewódzkiego predestynują przede wszystkim obszar miasta Sztum jako obszar istotny dla rozwoju lokalnego, natomiast w mniejszym stopniu Białą Górę.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sztum na lata 2021-2030 (SRMiGSz 2021-2030) wskazuje jako jeden z niewykorzystanych potencjałów dworzec PKP zlokalizowany na terenie miasta, podkreślając jednocześnie priorytetowość tego zagadnienia dla rozwoju gminy. Podobnie jak w dokumencie poziomu regionalnego Strategia wskazuje istotność dziedzictwa kulturowego na terenie miasta Sztum. Jednocześnie podkreślono potencjał turystyki weekendowej i jednodniowej, przy obecnym deficycie w turystycznej bazie noclegowej. Ponownie jest to aspekt w największym stopniu dotyczący części miejskiej gminy. Wskazywany w dokumencie charakter zmian demograficznych – wyludnianie się miasta oraz suburbanizacja, wskazuje na potrzeby rozwojowe w odniesieniu do części miejskiej gminy Sztum. Jednocześnie największy potencjał rozwojowy w skali gminy znajduje się w obszarze miejskim – liczne obiekty kultury, placówki edukacyjne oraz dostęp do infrastruktury społecznej.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Sztum poszczególne jednostki zdegradowane posiadają następujące podstawowe funkcje terenu:

- Jednostka nr 2:
 - UM – obszary istniejącej i projektowanej śródmiejskiej zabudowy usługowo-mieszkaniowej,
 - Obszar posiada również najwięcej obiektów zabytkowych.
- Jednostka nr 4:
 - MU - obszary istniejącej i projektowanej intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej (największy udział),
 - Z – obszary zieleni izolacyjnej (wzdłuż brzegu jeziora),
 - PU - obszary istniejącej i projektowanej zabudowy produkcyjno-usługowej (wokół dworca kolejowego),
 - Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - Studium wskazuje również lokalizację szpitala.
- Jednostka nr 5:

- MU - obszary istniejącej i projektowanej intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej (największy udział),
- Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- Studium wskazuje również lokalizację cmentarza.
- Jednostka nr 7:
 - MU - obszary istniejącej i projektowanej intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - ZD – tereny ogródków działkowych,
 - PU - obszary istniejącej i projektowanej zabudowy produkcyjno-usługowej,
 - Studium wskazuje również lokalizację cmentarza.
- Jednostka nr 19:
 - R – tereny rolne (dominujący udział),
 - Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - ZL – tereny wskazane do zalesień,
 - UT - obszary istniejącej i projektowanej zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowej,
 - Znaczną część obszaru pokrywa również jezioro Dąbrówka,
 - W granicach jednostki wskazano lokalizację lądowiska ULM (ultralekkich samolotów).
- Jednostka nr 24:
 - R – tereny rolne (dominujący udział) w dużej części zagrożone powodzią,
 - Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - Znaczna część jednostki podlega obszarowym formom ochrony przyrody.
- Jednostka nr 25:
 - ZL – tereny leśne (dominujący udział)
 - Mu - obszary istniejącej i projektowanej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - R – tereny rolne
 - Znaczna część jednostki podlega obszarowym formom ochrony przyrody.

Wskazane funkcje obszarów predestynują jednostki nr 2, 4, 5 i 7 do włączenia do obszaru rewitalizacji z uwagi na istotny wpływ na rozwój lokalny w zakresie potencjału do rozwoju funkcji usługowych i przemysłowych. Pozostałe jednostki nr 19, 24 i 25 w niewielkim stopniu stanowią obszary rozwoju funkcji wpływających na poziom życia mieszkańców całej gminy.

Zakres podstawowych funkcji obszaru również przemawia za wskazaniem jednostek położonych w części miejskiej gminy do objęcia rewitalizacją. Zapewniają one poza podstawową funkcją mieszkalną (w zdecydowanej przewadze wielorodzinną), także dostęp do licznych obiektów z zakresu usług, handlu i przemysłu. Stanowią tym samym obszary ważne dla mieszkańców całej gminy, zapewniają miejsca pracy oraz dostarczają niezbędnych usług. Prawidłowe funkcjonowanie tych jednostek jest tym samym niezbędne dla rozwoju lokalnego.

Natomiast obszary w wiejskiej części gminy pełnią przede wszystkim funkcję mieszkaniową (jednorodzinna) i rolniczą, jedynie Biała Góra (jednostka nr 25) pełni dodatkowo w niewielkim stopniu funkcję turystyczną. Mają tym samym zdecydowanie mniej istotne znaczenie dla ogólnego rozwoju gminy

PODSUMOWANIE

Przeprowadzona analiza dokumentów strategicznych i planistycznych oraz pełnionych przez poszczególne jednostki funkcji podstawowych, pozwala na rangowanie jednostek zdegradowanych w zakresie istotności dla rozwoju lokalnego. W przypadku jednostek nr 2, 4, 5 i 7 każdy z badanych elementów wskazywał na ich wysoką istotność. Tym samym są to obszary, które w pierwszej kolejności wymagają przeprowadzenia procesu rewitalizacji. W przypadku pozostałych obszarów (jednostki nr 24 i 25) stwierdzono niski potencjał dla rozwoju lokalnego. Pewnym poziomem potencjału wykazywała się jednostka nr 19, jednakże w kontekście pozostałych obszarów nie można jej wskazać jako istotnej dla rozwoju lokalnego całej gminy ([Tab. 57](#)).

Tab. 57. Istotność dla rozwoju lokalnego w dokumentach strategicznych i planistycznych

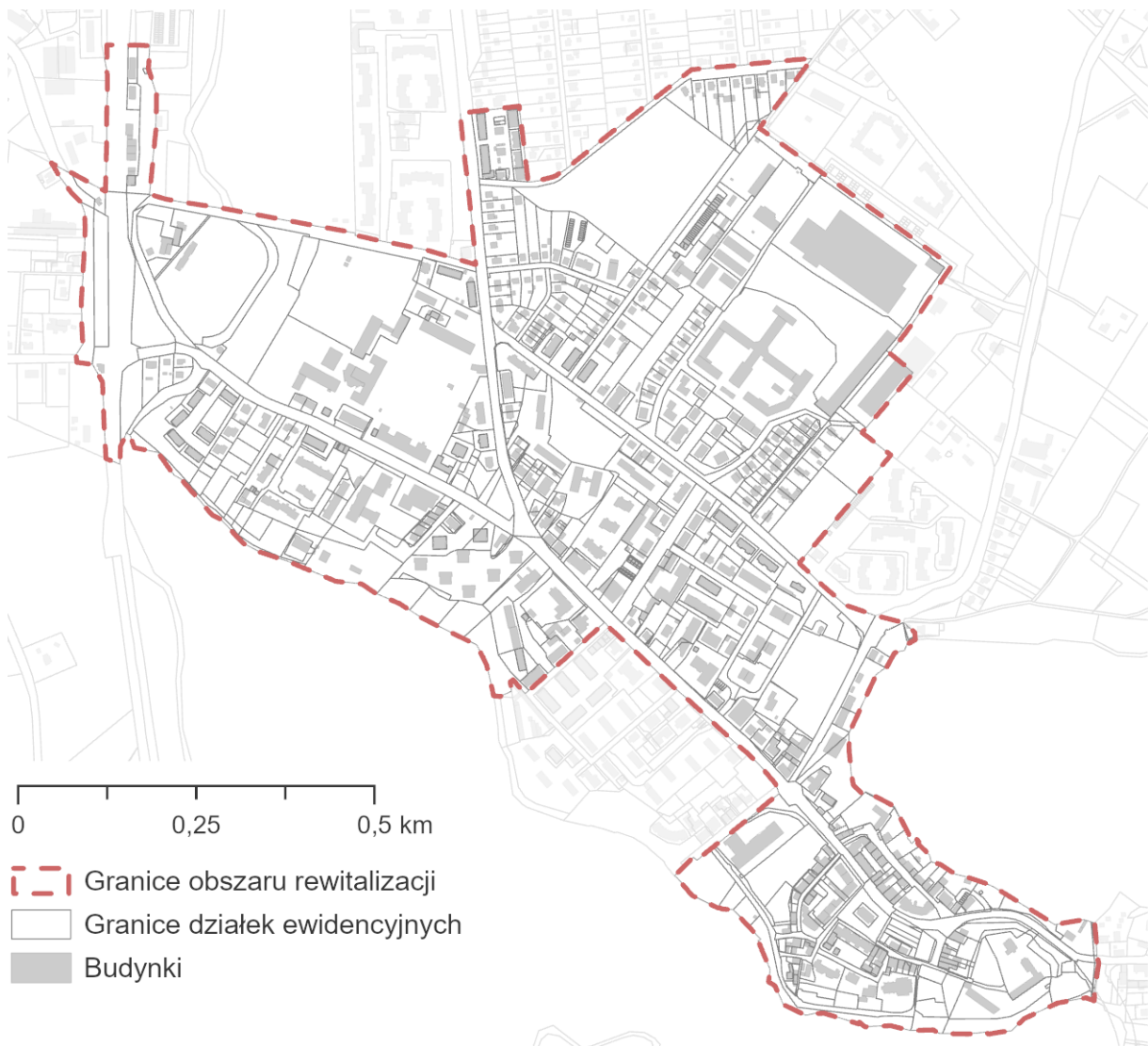
Nr jednostki	Podstawowe funkcje obszaru	Liczba mieszkańców	PZP WP 2030	SRMiGSz 2021-2030	Studium	Obecne funkcje obszaru	Istotność dla rozwoju lokalnego
2	- turystyczna - mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - handlowo-usługowa	697	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	TAK
4	- mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - zdrowotna - rekreacyjno-wypoczynkowa - edukacyjna - komunikacyjna - kulturalna - administracyjna (instytucje publiczne)	1231	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	TAK
5	- mieszkaniowa (zabudowa wielorodzinna) - rekreacyjno-wypoczynkowa - edukacyjna - zdrowotna - handlowo-usługowa - administracyjna (instytucje publiczne)	1101	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	TAK
7	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - zakład karny - administracyjna (instytucje publiczne) - ogrody działkowe - przemysłowo-składowa - kulturalna	822	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	TAK
19	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - wyrobisko	147	NISKA	NISKA	NISKA	NISKA	NIE
24	- rolnicza - mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna) - usługi społeczne	282	NISKA	NISKA	NISKA	NISKA	NIE
25	- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna) - rolnicza - turystyczna - leśna	201	ŚREDNIA	NISKA	ŚREDNIA	NISKA	NIE

Źródło: opracowanie własne

OBSZAR REWITALIZACJI

Na podstawie wskazanych wyżej przesłanek wynikających z treści dokumentów strategicznych i planistycznych oraz charakteru funkcjonalnego jednostek zdegradowanych wskazuje się jednostki nr 2, 4, 5 i 7 do objęcia procesem rewitalizacji, z uwagi na istotność dla rozwoju lokalnego. Obszar w tych granicach zamieszkiwany jest przez 3851 osób (22,68% populacji gminy) i zajmuję powierzchnię 85,08 ha (0,47% ogólnej powierzchni). Spełnia tym samym ustawowe kryterium formalne dotyczące populacji i powierzchni. Zasięg obszaru rewitalizacji pokrywa się również ze wskazaniami mieszkańców w przeprowadzonym badaniu ankietowym, gdzie wskazywano niniejszy obszar jako najbardziej problemową część gminy.

Z uwagi na sąsiedztwo wskazanych jednostek wyznacza się jednolity obszar rewitalizacji w granicach zdegradowanych jednostek nr 2, 4, 5 i 7 (Rys. 46).

Rys. 46. Granice obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne.

6. Spis rysunków

Rys. 1. Lokalizacja gminy Sztum na tle podziału administracyjnego Polski	6
Rys. 2. Liczba seniorów w wieku powyżej 75 lat na terenie gminy Sztum	8
Rys. 3. Liczba dzieci w wieku do 3 lat na terenie gminy Sztum	11
Rys. 4. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Sztum	11
Rys. 5. Zasoby przyrodnicze gminy Sztum	20
Rys. 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Sztum	28
Rys. 7. Podział na jednostki strukturalne gminy Sztum	35
Rys. 8. Podział na jednostki strukturalne w części miejskiej gminy Sztum	36
Rys. 9. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej na 100 osób	62
Rys. 10. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 osób	63
Rys. 11. Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 osób	64
Rys. 12. Wskaźnik osób pobierających świadczenia z tytułu alkoholizmu na 100 osób	65
Rys. 13. Wskaźnik liczby osób pobierających dodatek mieszkaniowy na 100 osób	66
Rys. 14. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 100 osób	67
Rys. 15. Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 osób	68
Rys. 16. Wskaźnik liczby interwencji policji na 100 osób	69
Rys. 17. Wskaźnik liczby osób w wieku poniżej 3 lat na 100 osób	70
Rys. 18. Wskaźnik liczby osób w wieku powyżej 75 lat na 100 osób	71
Rys. 19. Wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności na 100 osób	72
Rys. 20. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 osób	73
Rys. 21. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w jednostce	74
Rys. 22. Wskaźnik liczby zarejestrowanych formularzy Niebieska Karta na 100 osób	75
Rys. 23. Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych (NGO) na 100 osób	76
Rys. 24. Wskaźnik liczby czytelników bibliotek na 100 osób	77
Rys. 25. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG w 2021 r. na 100 osób	79
Rys. 26. Wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 r. na 100 osób	80
Rys. 27. Wskaźnik liczby wyrejestrowanych i zawieszonych podmiotów gospodarczych w 2021 r. na 100 osób	81
Rys. 28. Wskaźnik powierzchni wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	83
Rys. 29. Wskaźnik liczby lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 100 osób	84
Rys. 30. Wskaźnik udziału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych w powierzchni jednostki	85
Rys. 31. Wskaźnik odsetka osób mieszkających w odległości 10 minut dojazdu do obiektów kulturalnych	87
Rys. 32. Wskaźnik liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych na 100 osób	88
Rys. 33. Wskaźnik liczby budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób	89
Rys. 34. Wskaźnik liczby przejść dla pieszych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w ich ogólnej liczbie	90
Rys. 35. Wskaźnik liczby przystanków autobusowych na 100 osób	91

Rys. 36. Wskaźnik powierzchni terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na 100 osób.....	92
Rys. 37. Wskaźnik liczby budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r. na 100 osób	94
Rys. 38. Udział dróg w złym stanie technicznym w łącznej długości dróg w jednostce	95
Rys. 39. Wskaźnik liczby awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na 100 osób	96
Rys. 40. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej	98
Rys. 41. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej	99
Rys. 42. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej	100
Rys. 43. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	101
Rys. 44. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej	102
Rys. 45. Granice obszaru zdegradowanego w gminie Sztum	106
Rys. 46. Granice obszaru rewitalizacji.....	112

7. Spis tabel

Tab. 1. Zmiany demograficzne w gminie Sztum w latach 2017-2021	7
Tab. 2. Migracje w gminie Sztum w latach 2017-2021	7
Tab. 3. Struktura grup ekonomicznych w gminie Sztum w latach 2017-2021	8
Tab. 4. Podstawowe informacje o liczbie osób korzystających z pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych w gminie Sztum w latach 2017-2021	9
Tab. 5. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców gminy Sztum w 2021 r.	9
Tab. 6. Bezrobocie w gminie Sztum w latach 2017-2021	10
Tab. 7. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w gminie Sztum	10
Tab. 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie Sztum	11
Tab. 9. Dochody i wydatki budżetowe w gminie Sztum w latach 2017-2021	12
Tab. 10. Struktura wydatków i dochodów w gminie Sztum wg działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r.	13
Tab. 11. Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości w gminie Sztum w latach 2017-2021	14
Tab. 12. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy Sztum w 2021 r.	15
Tab. 13. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 na obszarze gminy Sztum w 2021 r.	15
Tab. 14. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sztum w 2019 r.	27
Tab. 15. Struktura użytkowania gruntów rolnych i leśnych w gminie Sztum w 2020 r.	27
Tab. 16. Zasoby mieszkaniowe gminy Sztum w latach 2017-2021	30
Tab. 17. Wskaźniki mieszkaniowe gminy Sztum na tle jednostek administracyjnych w latach 2017-2021	31
Tab. 18. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne w gminie Sztum w latach 2017-2021	31
Tab. 19. Mieszkaniowy zasób gminny Sztumie w 2021 r.	32
Tab. 20. Punkty adresowe w jednostce Sztum 1	36
Tab. 21. Punkty adresowe w jednostce Sztum 2	37
Tab. 22. Punkty adresowe w jednostce Sztum 3	38
Tab. 23. Punkty adresowe w jednostce Sztum 4	38
Tab. 24. Punkty adresowe w jednostce Sztum 5	39
Tab. 25. Punkty adresowe w jednostce Sztum 6	39
Tab. 26. Punkty adresowe w jednostce Sztum 7	40
Tab. 27. Punkty adresowe w jednostce Sztum 8	40
Tab. 28. Punkty adresowe w jednostce Sztum 9	41
Tab. 29. Punkty adresowe w jednostce Sztum 10	41
Tab. 30. Punkty adresowe w jednostce Barlewice	42
Tab. 31. Punkty adresowe w jednostce Kępina	42
Tab. 32. Punkty adresowe w jednostce Sztumskie Pole	43
Tab. 33. Punkty adresowe w jednostce Zajezerze	43
Tab. 34. Punkty adresowe w jednostce Sztumska Wieś	44
Tab. 35. Punkty adresowe w jednostce Czernin	45
Tab. 36. Punkty adresowe w jednostce Pietrzwałd	45
Tab. 37. Punkty adresowe w jednostce Koślinka	45
Tab. 38. Punkty adresowe w jednostce Koniecwałd	46

Tab. 39. Punkty adresowe w jednostce Gronajny	46
Tab. 40. Punkty adresowe w jednostce Gościszewo	47
Tab. 41. Punkty adresowe w jednostce Uśnice	47
Tab. 42. Punkty adresowe w jednostce Piekło	48
Tab. 43. Punkty adresowe w jednostce Biała Góra	48
Tab. 44. Punkty adresowe w jednostce Nowa Wieś	49
Tab. 45. Punkty adresowe w jednostce Postolin	49
Tab. 46. Punkty adresowe w jednostce Cygusy	49
Tab. 47. Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych	50
Tab. 48. Wskaźniki wykorzystane w ocenie sfery społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i technicznej w diagnozie delimitacyjnej	55
Tab. 49. Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego	58
Tab. 50. Zestawienie wskaźników sfery społecznej	60
Tab. 51. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej	78
Tab. 52. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej	82
Tab. 53. Zestawienie wskaźników sfery funkcjonalno-przestrzennej	86
Tab. 54. Zestawienie wskaźników sfery technicznej	93
Tab. 55. Liczba wskaźników obrazujących stan kryzysowy w poszczególnych sferach	103
Tab. 56. Kryteria przyjęte do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	104
Tab. 57. Istotność dla rozwoju lokalnego w dokumentach strategicznych i planistycznych ..	111